

รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ (Final Report)

โครงการศึกษาวิจัยผลกระทบของการใช้สื่อวิทยุกระจายเสียง
ต่อปัญหาความรุนแรงในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

ตามสัญญาที่ พย. (ป) ๑๑/๒๕๕๕
ลงวันที่ ๒๒ สิงหาคม ๒๕๕๕

รายงานสรุปสำหรับผู้บริหาร

การแพร่กระจายของวิทยุชุมชนท้องถิ่นเป็นส่วนสำคัญในการเปลี่ยนแปลงภูมิทัศน์ของสื่อในประเทศไทย โดยเฉพาะในบริบทของการก่อความไม่สงบและการแบ่งแยกระหว่างชาวมุสลิมมาเลย์และชาวไทยพุทธในภาคใต้ของประเทศไทย การวิจัยนี้จะถามคำถามสำคัญที่ว่าบทบาทอะไรที่วิทยุชุมชนส่งผลต่อความสัมพันธ์ระหว่างพุทธและมุสลิม โดยจะกล่าวถึงศักยภาพของวิทยุชุมชนในการเป็นสื่อต่อชุมชน ที่ซึ่งถูกละเลยจากสื่อที่ส่วนใหญ่จะกล่าวถึงเนื้อหาเกี่ยวกับกรุงเทพฯ เสียมากกว่า ซึ่งวิทยุชุมชนในภาคใต้ยังอยู่ในหนทางที่จำกัดในการมีส่วนร่วมทำให้การสร้างพื้นที่สาธารณะระหว่างเชื้อชาติเกิดขึ้น.

การสำรวจดำเนินการในปี พ.ศ. ๒๕๕๕ ซึ่งสังเกตได้ว่าปัจจัยเช่นการครอบงำของชนชั้นกลางในหมู่นักเคลื่อนไหวทางวิทยุชุมชนและการตรวจสอบตนเอง เป็นผลลัพธ์มาจากความกลัวที่จะตกเป็นเหยื่อของความรุนแรงทำให้เป็นการจำกัดสื่อมวลชนในระดับท้องถิ่น ชุมชนต่างจังหวัดหรือในเมืองจะรับผิดชอบในการก่อตั้ง ดำเนินการและผลิตเนื้อหาสำหรับสถานีวิทยุชุมชน ซึ่งเป็นภาพที่แตกต่างจากภาพจน์ของนักเคลื่อนไหววิทยุชุมชน ผู้ที่กล่าวอ้างว่าตนเป็นกระบอกเสียงให้แก่ชาวนา ผู้หญิง เด็กและเยาวชน ซึ่งในความเป็นจริงนั้นกลุ่มเหล่านี้มักจะอยู่นอกเหนือจากการผลิตสื่อท้องถิ่นเป็นอย่างมาก นอกจากนั้นผู้ประกาศวิทยุชุมชนมักขาดระบบและวิธีในการประเมินความสนใจของผู้ฟัง และสืบเนื่องจากการศึกษาเนื้อหาของวิทยุชุมชน จึงมีข้อเสนอที่สำคัญ ในการทำให้เกิดความชัดเจนและลดการใช้คำที่แตกต่างและตรงกันข้ามกันอย่างรุนแรง อาทิเช่น แบบดั้งเดิม..ทันสมัย หมู่บ้าน..เมือง ศาสนาพุทธ..ศาสนาอิสลาม คุณธรรม..ความชั่วร้ายเหยื่อ..ผู้ก่อเหตุร้าย นอกจากนั้นประเด็นที่บอบบางต่อรากฐานการก่อความไม่สงบหรือความสงบสุขของการมีอยู่ของชาวพุทธและมุสลิมควรเป็นประเด็นทั่วไปที่ควรหลีกเลี่ยง ส่วนที่สำคัญยิ่งไปอีกคือการผลิตเนื้อหาของวิทยุชุมชนที่ดำเนินตามเชื้อชาติ นอกจากนั้นวิทยุชุมชนยังประสบปัญหาอย่างมากในการก่อตั้ง “พื้นที่สาธารณะ” สถานที่ที่กลุ่มหรือวัฒนธรรมที่หลากหลายจะสามารถแบ่งปันทั้งค่านิยม เชื้อชาติ ชนชั้นและเพศสภาพร่วมกันได้

สารบัญ

หลักการ เหตุผล และการทบทวนวรรณกรรม	๕
ที่สาธารณะ (Public Sphere) ความรุนแรง (Violence) และการผสมผสานเป็นชาติของชนกลุ่มน้อย (National Integration of Minorities)	๕
การกีดกันทางวัฒนธรรม (Cultural Exclusion) และการสื่อสารในความขัดแย้งที่รุนแรง	๖
คำถามในการวิจัย	๗
วัตถุประสงค์ในการวิจัย	๗
ขอบเขตของการศึกษา	๗
แนวทางการศึกษาและวิธีการดำเนินการ	๘
วิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research)	๘
วิธีวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative research)	๑๒
แผนการดำเนินงาน	๑๒
กลุ่มตัวอย่างและตัวอย่างแบบสอบถาม	๑๕
ผลการวิจัย	๓๑
สื่อในภาคใต้ของประเทศไทย	๓๓
การเกิดความกลัวและการตรวจสอบควบคุม (ตัวเอง)	๓๖
การต่อสู้กับภาพพจน์ของรัฐ: วิทูปราบปรามการก่อความไม่สงบ	๔๐
การครอบงำจากชนชั้นกลางหรือใครที่ครอบงำวิฑูชุมชน?	๔๔
การรับรู้ถึงผู้ฟัง	๔๖
วิฑูชุมชนและปัญหาที่เกี่ยวข้อง	๔๘
ลักษณะการบริโภคสื่อของประชาชนในภาคใต้ของประเทศไทย	๕๓

ความอ่อนแอของการจัดการบริหารตนเอง.....	๕๓
การก่อตั้งพื้นที่สาธารณะในภาคใต้ของประเทศไทย?.....	๕๕
เหยื่อผู้กระทำความผิด-.....	๖๐
การหลีกเลี่ยงความขัดแย้ง	๖๐
ความหลากหลายทางวัฒนธรรมและการดำรงรักษาวัฒนธรรม	๖๒
กลุ่มติดอาวุธและสื่อท้องถิ่น.....	๖๕
บทสรุป	๗๐
ข้อเสนอแนะทางนโยบาย.....	๗๓
บรรณานุกรม.....	๗๖
ภาคผนวก.....	๗๕
ก จำนวนวิทยุชุมชน (เป็นจังหวัด).....	๗๕
ข ตัวอย่างเนื้อหาสำหรับการวิเคราะห์จากรายการวิทยุชุมชนใน ๑ วัน	๗๒

หลักการ เหตุผล และการทบทวนวรรณกรรม

ที่สาธารณะ (Public Sphere) ความรุนแรง (Violence) และการผสมผสานเป็นชาติของชนกลุ่มน้อย (National Integration of Minorities)

ตามแนวคิดของไอเซินสตาตต์ (Eisenstadt) พื้นที่สาธารณะเป็นเงื่อนไขเบื้องต้นในการสร้างประชาสังคม (civil society) ในแง่ที่ว่า กลุ่มประชาสังคมทำให้ตนเองเป็นที่รู้จักนอกเหนือจากวงจรของคนกลุ่มเล็กๆหรือวงจรความสัมพันธ์ของคนกลุ่มเล็กๆ (ชุมชน) ผ่านทางพื้นที่สาธารณะ นอกจากนี้ พื้นที่สาธารณะเปรียบเสมือนเวที (forum) ที่ให้คนได้แสดงความคิดเห็นเพื่อการพัฒนาสังคม จนเกิดเป็นฉันทามติ (consensus) และความดีงามร่วมกัน (common good) ดังนั้น คำถามที่เกิดขึ้นคือ พื้นที่สาธารณะสามารถครอบคลุมพรหมแดนของกลุ่มชาติพันธุ์และชุมชนต่างๆ และเอื้อให้เกิดสังคมในความแตกต่างหลากหลายที่นำไปสู่ฉันทามติชุมชนหรือไม่ กล่าวคือ การดำรงอยู่ร่วมกันของกลุ่มชาติพันธุ์หรือการยอมรับในความแตกต่างหลากหลายทางวัฒนธรรมเป็นความดีงามร่วมกันหรือไม่

ในทฤษฎีนี้ ความสัมพันธ์ที่สงบสุขและยั่งยืนระหว่างกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ ไม่ได้แปลว่า ความเข้าใจแบบเหมารวม (stereotype) และคำพูดที่ก่อให้เกิดความเกลียดชัง (hate speech) ได้หายไป ปัญหาพื้นฐาน ๒ ประการในความสัมพันธ์ระหว่างสื่อและกลุ่มชาติพันธุ์ ได้แก่ ๑) ความสัมพันธ์แบบสันติต้องอาศัยสื่อเป็นผู้ให้ความรู้ทางด้านวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ทั้งหมด และ ๒) ช่วยสร้างฉันทามติข้ามกลุ่มชาติพันธุ์ที่เอื้อให้ทุกกลุ่มสามารถอยู่ร่วมกันได้ ยกตัวอย่างประเทศสวิตเซอร์แลนด์ที่ประชากรที่พูดภาษาสวิต-เยอรมันจะต้องอยู่ร่วมกับประชากรที่พูดภาษาฝรั่งเศส โดยสื่อไม่ได้เพียงเปิดพื้นที่ให้กลุ่มคนต่างๆ ได้แสดงออกทางความคิดในภาษาที่แตกต่างกัน สื่อยังทำหน้าที่ที่สำคัญในการสร้างความรู้หรือความเข้าใจร่วมกันบนพื้นฐานของความแตกต่างทางประเพณีและภาษา คนที่พูดภาษาเยอรมันได้เรียนรู้ภาษาฝรั่งเศสและคนที่พูดฝรั่งเศสก็ได้เรียนภาษาเยอรมันเช่นกัน สิ่งสำคัญคือ พวกเขาทราบว่า สถาบันทางการเมืองและความเป็นเอกภาพของชาติเป็นสิ่งที่พวกเขามีร่วมกัน ด้วยเหตุนี้ เอกภาพบนความแตกต่างหลากหลายจึงสามารถเกิดขึ้นได้

อัลเบิร์ต เฮิร์ชแมน (Albert Hirschman) อธิบายไว้ว่า ฉันทามติของชาติไม่ได้เป็นมรดกสืบทอดมาจากวัฒนธรรมดั้งเดิม และไม่ได้เป็นผลผลิตจากสติปัญญาของผู้นำหรือกลุ่มปัญญาชนทั้งหลาย ในทางตรงกันข้าม ฉันทามติเป็นผลมาจากความขัดแย้งทางประวัติศาสตร์ระหว่างชนชั้นนำ ชนชั้น และกลุ่มต่างๆ ดังนั้น ความสัมพันธ์ที่สงบสุขและยั่งยืน จึงขึ้นอยู่กับหนทางและกระบวนการที่ได้รับการยอมรับร่วมกันในการจัดการกับความขัดแย้งตามหลักความดีงามร่วมกัน โดยพื้นที่สาธารณะมีหน้าที่ ๒ ประการ อันได้แก่ ๑) เป็นเวทีที่ใช้สนทนาเรื่องผลประโยชน์และความขัดแย้งอันหลากหลาย ๒) พร้อมกับหาข้อปฏิบัติที่เหมาะสม ซึ่งพื้นที่สาธารณะได้ก่อให้เกิดสถาบันต่างๆ ขึ้นมาใหม่ที่เป็นที่ยอมรับของทุกกลุ่ม และสร้างฉันทามติที่ยั่งยืน แนวทางนี้เป็นตัวอย่างของระบบสวัสดิการสังคมจำนวนมากในยุโรป ซึ่งตอบสนองความต้องการ

ทางการเมืองของชนชั้นกรรมาชีพ อีกหนึ่งตัวอย่างได้แก่ สิทธิในการปกครองตนเองของคน อาเจห์ (Acehnese) ในประเทศอินโดนีเซีย ภายหลังการต่อสู้ที่รุนแรงของปัญญาชน จึงได้รับอิสระในการปกครองตนเองจากรัฐ ซึ่งในปัจจุบันเป็นการบูรณาการอาเจห์เข้ากับรัฐชาติอินโดนีเซีย ฉันทามติในเซาท์ ไทรอล (South Tyrol) ก็มีลักษณะเช่นเดียวกัน ในแง่ ฉันทามติของวัฒนธรรมที่แตกต่างหลากหลายเป็นงานที่ยาก และเรียกร้องให้กลุ่มต่างๆ ทั้งหลายได้ละอัตลักษณ์เฉพาะของตน และทำการโต้เถียงกันในพื้นที่สาธารณะ เกี่ยวกับเรื่องที่ไม่เป็นที่พึงพอใจ

อย่างไรก็ตาม วิทยุไม่ได้มีบทบาทตามอุดมคติเสมอไป แม้ในยามที่ชนชั้นนำท้องถิ่นไม่ได้ใช้สถานีวิทยุชุมชนเป็นเครื่องมือในการเผยแพร่แนวคิดซ่อนเร้นบางอย่าง วิทยุยังคงสามารถสร้างความแตกต่างทางวัฒนธรรมจนกลายเป็นการขีดเส้นแบ่งพรมแดนทางวัฒนธรรมระหว่างกลุ่มชาติพันธุ์ในท้องถิ่นและกลุ่มศาสนาต่างๆ ในแง่ สื่อท้องถิ่นอาจดำเนินการตามแนวทางที่ ลาคร็ว (Lacroix) เรียกว่า “ตรรกะกลุ่ม” (club logic) ในลักษณะที่กลุ่มผลิตข้อมูลข่าวสารสำหรับผู้ฟังเฉพาะกลุ่ม ความพิเศษของตรรกะกลุ่มคือ ผู้ฟังและผู้ผลิตรายการเป็นสมาชิกในกลุ่ม (club) เดียวกัน โดยเส้นแบ่งระหว่างผู้ฟังและผู้ผลิตนั้นไม่ชัดเจน ตรรกะกลุ่มจึงเป็นระบบที่ใช้อ้างอิงตนเอง (self-referencing) เทคโนโลยีของสื่อมีบทบาทสำคัญต่อกลุ่มศาสนาและกลุ่มก่อความรุนแรง แม้แต่กลุ่มที่มีความเป็นอนุรักษนิยมสูงและดำเนินรอยตามลัทธิจารีตนิยมจำนวนมาก ยังมักใช้สื่อสมัยใหม่ในการเผยแพร่แนวคิดของตน

การกีดกันทางวัฒนธรรม (Cultural Exclusion) และการสื่อสารในความขัดแย้งที่รุนแรง

ตรรกะของการกีดกันทางวัฒนธรรมมีความสำคัญในสถานการณ์ความขัดแย้งที่รุนแรง ในแง่หนึ่ง กระบวนการทางประวัติศาสตร์จำนวนมากได้เอื้อให้เกิดพื้นที่สาธารณะในท้องถิ่นทางตอนใต้ของประเทศไทย อันได้แก่ การสร้างประชาธิปไตยในประเทศไทย รวมถึงการลดระดับการควบคุม (Censorship) โดยรัฐ การยอมรับความแตกต่างหลากหลายทางสังคม การเพิ่มระดับการศึกษา และการเข้าถึงสื่อระดับท้องถิ่นอย่างวิทยุและอินเทอร์เน็ต อีกแง่หนึ่งปัจจัยหลายประการได้ลดทอนการสื่อสารระหว่างชุมชนชาวพุทธกับชุมชนชาวมุสลิมต่างๆ ในพื้นที่

- ก) สื่อระดับชาติไม่ได้เปิดพื้นที่สาธารณะสำหรับภาคใต้ของไทย เพราะตั้งอยู่บนฐานของมุมมองทางการเมืองที่รวมศูนย์อยู่ในกรุงเทพ ผู้คนในพื้นที่ภาคใต้ของไทยทั้งชาวพุทธและชาวมุสลิมไม่พอใจและไม่ไว้วางใจสื่อระดับชาติ ยกเว้นเหตุการณ์ที่มีความสำคัญมากอย่างเหตุการณ์การวางระเบิดรถยนต์ในเดือนพฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๕๕ ซึ่งสื่อของกรุงเทพก็ไม่ออกอากาศรายงานความรุนแรงในพื้นที่ภาคใต้ในวงกว้าง หรือนำเสนอบทวิเคราะห์เชิงลึกเลย
- ข) สื่อสิ่งพิมพ์ระดับท้องถิ่น เช่น นิตยสารหรือหนังสือพิมพ์ มีจำนวนน้อยมาก กลุ่มนักการเมืองท้องถิ่นไม่ได้เปิดพื้นที่ในการแสดงความคิดเห็นอย่างเป็นอิสระ ถึงแม้ว่า อินเทอร์เน็ตจะมีความเป็นพหุนิยม แต่ประชาชนในชนบทส่วนใหญ่ไม่สามารถเข้าถึงสื่อประเภทนี้

- ค) กระบวนการฟื้นฟูอิสลาม (Islamic Revival) และระดับการเข้าถึงสื่อที่สูงขึ้น ได้คุกคามวัฒนธรรมการอยู่ร่วมกันระหว่างศาสนาในพื้นที่ภาคใต้ของไทย ปัญญาชนชาวมุสลิมและอิหม่ามโหม่ตีแนวคิดอิสลามแบบดั้งเดิมในพื้นที่ภาคใต้ของไทย ที่ให้คำอธิบายถึงความสัมพันธ์ระหว่างชาวมุสลิมกับชาวพุทธ วาทกรรมเกี่ยวกับอิสลามต่างๆ ที่พบในสถานศึกษาผ่านทางหนังสือและอินเทอร์เน็ต สะท้อนความเป็นพหุนิยมด้านข้อมูลข่าวสารที่เพิ่มขึ้น แต่ความเป็นพหุนิยมดังกล่าวไม่ได้สร้างพื้นที่สาธารณะ แต่กลับสร้างความแตกแยกระหว่างกลุ่มศาสนาต่างๆ
- ง) แม้แต่ในชีวิตประจำวันอย่างในร้านค้าหรือร้านอาหาร ผู้คนหลีกเลี่ยงที่จะพูดถึงความรุนแรงหรือบ่อเกิดของปัญหา ข้อมูลข่าวสารมักตั้งอยู่บนพื้นฐานของข่าวลือ และถูกถ่ายทอดภายในชุมชนศาสนาหนึ่งๆ เท่านั้น

ประเด็นสาเหตุของความรุนแรงและความสัมพันธ์ระหว่างศาสนาต่างๆ ที่ไม่ได้ผ่านการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นของสาธารณะ จะก่อให้เกิดความเข้าใจที่คลาดเคลื่อน และนำไปสู่การขยายตัวของความรุนแรงเนื่องจากชุมชนชาติพันธุ์ต่างๆ ไม่ไว้วางใจกัน หนึ่งในข้อเท็จจริงที่น่าสนใจเกี่ยวกับปัญหาความไม่สงบในพื้นที่ภาคใต้ของไทยคือ ผู้ก่อความไม่สงบไม่ยอมรับว่า ตนเป็นผู้ก่อเหตุความรุนแรง และปล่อยให้ผู้สังเกตการณ์กล่าวถึง “การสมรู้ร่วมคิดอย่างลับๆ” (conspiracy of silence) (Abuza ๒๐๐๕) ซึ่งตรงกันข้ามกับหลักปฏิบัติในการแบ่งแยกดินแดนของบาสก์ (Basque) หรือ ไอร์แลนด์เหนือ เพราะไม่มีคำเตือนใดๆ ก่อนการโหม่ตี ไม่มีการเรียกร้องใดๆ ที่เชื่อมโยงกับเหตุความรุนแรง และไม่มีการไต่ถามความรับผิดชอบ ความสำคัญของการอ้างความรับผิดชอบคือ ใช้วิเคราะห์ข้อเรียกร้องของผู้กระทำผิด และส่วนหนึ่งเป็นการเข้าถึงตรรกะที่ผลักดันให้เกิดพฤติกรรมการใช้ความรุนแรง เมื่อชาวพุทธไม่สามารถจำแนกแหว่งผู้ก่อความไม่สงบกับชาวมุสลิมที่เป็นผู้บริสุทธิ์ พวกเขาจึงสงสัยว่า หมู่บ้านมุสลิมทั้งหมดมีส่วนเกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ความไม่สงบ แม้ว่าชาวบ้านนั้นจะไม่ได้มีส่วนเกี่ยวข้องก็ตาม หรือมีเพียงไม่กี่คนที่มีส่วนเกี่ยวข้อง นอกจากนี้ กลยุทธ์การสื่อสารของกลุ่มต่างๆ เช่น กลุ่ม BRN-Coordinate ได้มุ่งทำลายการสื่อสารระหว่างรัฐไทยกับชุมชนมุสลิมทั้งหลาย รวมถึงระหว่างชุมชนชาวมุสลิมกับชุมชนชาวพุทธ (Helbardt ๒๐๑๑)

ชาวพุทธจำนวนมากที่รู้สึกไม่ปลอดภัย ได้เดินทางออกจากพื้นที่หรือลดการติดต่อสื่อสารในชีวิตประจำวันกับชาวมุสลิม ส่งผลให้ความไว้วางใจกันระหว่างชาวมุสลิมกับชาวพุทธที่สั่งสมมาในอดีตถูกคุกคาม และความสามารถของชุมชนท้องถิ่นที่จะควบคุมผู้ก่อความไม่สงบ หรือการแสดงพลังร่วมกันต่อต้านความรุนแรงลดน้อยถอยลง ผลที่ตามมาอีกประการหนึ่งคือ การผูกขาดวัฒนธรรมท้องถิ่นโดยกลุ่มหัวรุนแรงที่เพิ่มมากขึ้น จนนำไปสู่การแบ่งขั้ว (Polarization) ที่ชัดเจนยิ่งขึ้น

แม้ว่า อัตลักษณ์เฉพาะจะทำให้ชนกลุ่มน้อยต่อต้านการเข้าครอบงำทางวัฒนธรรมโดยเสียงส่วนมากได้ แต่ชนกลุ่มน้อยกลับเสี่ยงต่อการสร้างวัฒนธรรมแบบเผด็จการ (Totalitarian Culture) ขึ้น การวิเคราะห์

บทบาทของวิทยุชุมชนในกระบวนการยอมรับและกีดกันทางวัฒนธรรมในความสัมพันธ์ระหว่างคนส่วนใหญ่นับชนกลุ่มน้อย รวมทั้งในกลุ่มชนกลุ่มน้อยเองจึงเป็นสิ่งสำคัญ

คำถามในการวิจัย มีดังต่อไปนี้

๑. สถานีวิทยุชุมชนสนับสนุนการสื่อสารข้ามพรมแดนชาติพันธุ์ต่างๆ และเคารพวัฒนธรรมที่แตกต่างกันหรือไม่
๒. สถานีวิทยุชุมชนรายงานและวิเคราะห์ปัญหาความรุนแรงทางตอนใต้ของไทยอย่างไร
๓. สถานีวิทยุชุมชนส่งเสริมให้เกิดฉันทามติทางการเมืองระหว่างกลุ่มชาติพันธุ์ในภาคใต้ของไทยหรือไม่
๔. สถานีวิทยุชุมชนมีส่วนสร้างความชอบธรรมให้แก่การก่อเหตุความรุนแรงหรือไม่

วัตถุประสงค์ในการวิจัย

๑. เพื่อประเมินว่า วิทยุชุมชนในภาคใต้ของไทยเป็นแหล่งข่าวที่มีความเป็นอิสระและเป็นสะพานเชื่อมระหว่างชุมชนชาวพุทธกับชุมชนมาเลย์มุสลิมในท้องถิ่นได้มากน้อยเพียงใด
๒. เพื่อศึกษาว่า วิทยุชุมชนทำการผลิตซ้ำทางความคิด (โดยเจตนาหรือไม่เจตนา) เรื่องการแบ่งแยกชาติพันธุ์ในกลุ่มศาสนาทั้งสองมากน้อยเพียงใด
๓. เพื่อศึกษาว่า สมาชิกกลุ่มชาติพันธุ์ (มาเลย์มุสลิม/ชาวไทยพุทธ) เรียนรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมและศาสนาของกลุ่มชาติพันธุ์อื่นจากวิทยุชุมชนมากน้อยเพียงใด

ขอบเขตของการศึกษา

ทำการศึกษาผลกระทบของการใช้สื่อวิทยุกระจายเสียงต่อปัญหาความรุนแรงในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ จากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ๕ สถานีวิทยุชุมชน และผู้ฟังจำนวน ๒๐๐ คน ระหว่าง สิงหาคม ๒๕๕๕ ถึง มีนาคม ๒๕๕๖ โดยทำการวิจัยทั้งเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ อันได้แก่ การสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured interview) การวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) และการสำรวจ (survey)

แนวทางการศึกษาและวิธีการดำเนินการ

วิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research)

งานวิจัยชิ้นนี้ใช้วิธีการวิจัยขั้นพื้นฐานของสังคมศาสตร์ทั้งในเชิงคุณภาพและปริมาณ การวิจัยเชิงคุณภาพใช้สำหรับรวบรวมข้อมูล เพื่อทำความเข้าใจพฤติกรรมของมนุษย์และเหตุที่นำไปสู่พฤติกรรมในการใช้วิทยุชุมชน โดยมุ่งเน้นเหตุผลที่ผู้จัดรายการนำเสนอเพื่ออธิบายพฤติกรรมต่างๆ หากต้องการทราบว่า ทำไมผู้จัดรายการในภาคใต้ของประเทศไทยจึงหลีกเลี่ยงการสนทนา ออกอากาศประเด็นเหตุของความรุนแรงในพื้นที่ ไม่จำเป็นต้องใช้กลุ่มตัวอย่างขนาดใหญ่ สามารถใช้กลุ่มตัวอย่างขนาดเล็กที่เป็นตัวแทนท้องถิ่นต่างๆ

๑. การสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured interview) หลักการสำคัญของการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง คือ การกำหนดคำถามไว้ล่วงหน้า แต่คำตอบสามารถมีลักษณะเปิดกว้าง โดยขึ้นอยู่กับผู้ให้สัมภาษณ์ นอกจากนี้ ลำดับของคำถามสามารถเปลี่ยนแปลงได้ตามสถานการณ์ ข้อดีของเทคนิคการสัมภาษณ์นี้มีดังต่อไปนี้

๑) เพิ่มมุมมองใหม่ของคำถามการวิจัย

๒) ผู้ให้สัมภาษณ์สามารถแสดงตรรกะการให้เหตุผลของตน

การสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างใช้สำหรับการรวบรวมข้อมูลของกลุ่มตัวอย่าง ดังต่อไปนี้

- เจ้าของสถานีวิทยุชุมชน
- พนักงานของสถานี
- นักข่าว
- ผู้เชี่ยวชาญด้านสื่อ

คำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์ มีดังต่อไปนี้

เกี่ยวกับการจัดรายการ

๑. ท่านเคยได้รายงานข่าวที่เกิดขึ้นใน ๓ จังหวัดชายแดนใต้หรือไม่ ข่าวอะไรบ้าง
๒. ปัญหาในการจัดรายการของท่านที่ระบอบข้อที่สุดเกี่ยวกับอะไร สาเหตุมาจากอะไร
๓. ท่านคิดว่า จากโครงสร้างของสถานีที่ท่านจัดรายการอยู่ มีปัญหาหรืออุปสรรคต่อการนำเสนอเนื้อหาในรายการของท่านหรือไม่ เพราะเหตุใด
๔. มีการรายงานข้อมูล ข่าวสาร กิจกรรมของชุมชนที่ไม่ได้เป็นกลุ่มเป้าหมายหลักหรือไม่ เช่น รายงานกิจกรรมศาสนา หรือกิจกรรมอื่นๆ ของสมาชิกที่ต่างศาสนา หรือต่างภาษาในชุมชนเดียวกัน

๕. ข่าวสารและข้อมูลที่ท่านใช้จัดรายการ ท่านได้มาจากแหล่งข่าวใด จากที่ไหน และท่านพิจารณาความน่าเชื่อถือจากแหล่งข่าวโดยวิธีใด
๖. แหล่งข่าวที่ให้ข้อมูลท่านนั้น ได้รับการเอื้อประโยชน์จากท่านเรื่องอะไรบ้าง หรือระหว่างกันอย่างไร
๗. สถานีวิทยุชุมชนของท่าน มีการนำเสนอข่าวเกี่ยวกับความรุนแรงที่เกิดขึ้นในชุมชนบ่อยแค่ไหน
๘. เมื่อมีการนำเสนอข่าวความขัดแย้ง ส่วนใหญ่มาจากการให้ข้อมูลจากแหล่งข้อมูลใด
๙. เมื่อท่านต้องรายงานข่าวความขัดแย้ง ความรุนแรง ที่เกิดขึ้น ท่านรายงานข่าวตามข้อมูลที่มีอยู่เพียงอย่างเดียว หรือมีการวิเคราะห์ข้อมูลร่วมด้วยหรือไม่ วิเคราะห์ด้วยตนเอง หรือนำผู้เชี่ยวชาญมาร่วมวิเคราะห์ด้วยหรือไม่
๑๐. มีการนำข่าวลือที่เกิดขึ้นในชุมชน มารายงานหรือไม่ หากมี รายงานเพื่ออะไร และข่าวลือที่นำเสนอหรือเกิดขึ้นในชุมชน ส่วนใหญ่เกี่ยวข้องกับอะไรมากที่สุด สาเหตุมาจากอะไร

เกี่ยวกับความคิดเห็นจากประสบการณ์

๑. จากการที่ท่านติดตามข่าวสารที่ผ่านมา ท่านคิดว่าข่าวเรื่องอะไร ที่เป็นข่าวเด่นของภาคใต้ และข่าวใดเป็นข่าวเด่นของพื้นที่ ๓ จชต.
๒. จากการที่ท่านติดตามข่าวสาร ท่านพบการเปลี่ยนแปลงการรายงานของข้อมูลข่าวเป็นไปตามช่วงเวลาและสถานการณ์หรือไม่ ข่าวนั้น คือเรื่องอะไร ยกตัวอย่างของข้อมูลที่เปลี่ยนแปลง
๓. จากประสบการณ์และปัจจุบัน ท่านคิดว่า การนำเสนอรายการของวิทยุชุมชนของชาวไทยพุทธ หรือชุมชนมุสลิม มีการแสดงออกซึ่งความอคติระหว่างกันหรือไม่
๔. จากประสบการณ์และความคิดเห็นของท่าน เมื่อมีการรายงานถึงสถานการณ์ความรุนแรงที่เกิดขึ้น มีความแตกต่างของข้อมูล รายละเอียด หรือความคิดเห็น แตกต่างกันหรือไม่ ในระหว่างวิทยุชุมชนและสถานีของรัฐ

เกี่ยวกับการแสดงความคิดเห็น การวิเคราะห์

๑. ท่านคิดว่า รายการที่ท่านจัดนั้น มีบทบาทในการแสดงความชอบธรรมต่อกระบวนการการทำงานของรัฐบาล หรือการแสดงออกของขบวนการก่อการร้าย หรือไม่ เพราะเหตุใด
๒. ท่านคิดว่า วิทยุชุมชนมีบทบาทในการส่งเสริมกระบวนการทางประชาธิปไตยอย่างไรบ้าง ยกตัวอย่าง
๓. ท่านคิดว่า วิทยุชุมชนมีบทบาทในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกชุมชนที่นับถือศาสนา ความเชื่อ และวัฒนธรรมต่างกันได้อย่างไร ยกตัวอย่างประกอบ
๔. ณ ปัจจุบัน ท่านคิดว่า วิทยุชุมชนสามารถเป็นตัวเชื่อมโยงให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีขึ้นระหว่างชาวไทยพุทธและมุสลิม ในพื้นที่หรือไม่ อย่างไร

๕. ท่านคิดว่า จริยธรรมของนักจัดรายการวิทยุ สิ่งใดสำคัญที่สุด และควรมีจริยธรรมในการนำเสนอข่าวอย่างไร

๖. ท่านคิดว่า ตั้งแต่เกิดสถานการณ์รุนแรงในภาคใต้ วิทยุชุมชนได้มีส่วนช่วยให้สถานการณ์ดีขึ้นหรือไม่ อย่างไร

๗. ท่านคิดว่า กสทช. มีประโยชน์หรือสามารถช่วยให้การทำงานของวิทยุชุมชนดีขึ้นได้หรือไม่ อย่างไร

คำถามข้างต้นดัดแปลงมาจากตัวชี้วัดการพัฒนาของสื่อจาก “International Council of the International Programme for the Development of Communication” (IPDC) ปี ค.ศ. ๒๐๐๘ แหล่งที่มาลำดับที่ ๒ คือ รายงาน “Digital Media in Conflict-Prone Societies” ในปี ค.ศ. ๒๐๐๕ โดย Centre for International Media Assistance (CIMA) ตัวชี้วัด ๒ ประการสำหรับประเมินบทบาทของสื่อในความขัดแย้งภายในพื้นที่ภาคใต้ของไทย ได้แก่ ๑) ตัวชี้วัดเชิงโครงสร้าง (วิธีการจัดตั้งสื่อ) ๒) ตัวชี้วัดเนื้อหารายการ ตัวชี้วัดเชิงโครงสร้างใช้สำหรับประเมินระดับการพึ่งพาของสื่อต่อตัวแสดงต่างๆ อาทิเช่น รัฐ ผู้ก่อความไม่สงบ หรือกลุ่มธุรกิจ ยิ่งสื่อเป็นอิสระจากตัวแสดงเหล่านี้มากเท่าใด ก็จะถูกรับค่าน้อยลงเท่านั้น นอกจากนี้ ตัวชี้วัดเชิงโครงสร้างยังให้ความสำคัญกับ ระดับความเป็นมืออาชีพของนักข่าวท้องถิ่นอีกด้วย

แบบสอบถามต้องการประเมินว่า วิทยุชุมชนส่งเสริมการรายงานและวิเคราะห์สถานการณ์ความรุนแรงในพื้นที่ภาคใต้ของไทยมากน้อยเพียงใด สื่อในกรุงเทพมหานครไม่กล้านำเสนอรายงานการวิเคราะห์เชิงลึกเกี่ยวกับประเด็นความรุนแรงและอาศัยแหล่งข่าวของรัฐบาล ในจุดนี้ วิทยุชุมชนสามารถมีบทบาทที่สำคัญในการให้ข้อมูลที่นำเชื่อถือพร้อมบทวิเคราะห์ เนื่องจากชาวบ้านมักได้รับข่าวสารเกี่ยวกับกรณีความรุนแรงต่างๆ ในลักษณะของข่าวลือ นอกจากนี้ แบบสอบถามยังต้องการประเมินว่า หากผู้ให้สัมภาษณ์คิดว่า วิทยุชุมชนมีหน้าที่ในการส่งเสริมให้เกิดสันติภาพในภาคใต้ วิทยุชุมชนจะสามารถสนับสนุนให้เกิดกระบวนการสร้างสันติสุขได้อย่างไร

๒. การวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) การวิเคราะห์เนื้อหามีความสำคัญ เนื่องจากเนื้อหาของสื่อมีส่วนช่วยสร้างมุมมองของกลุ่มชาติพันธุ์ (การผลิตซ้ำทางความคิด) นอกจากนี้ เนื้อหาของสื่อยังสามารถกำหนดความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ กับรัฐ ดังนั้น การวิเคราะห์เนื้อหาจึงใช้สำหรับประเมินว่า วิทยุชุมชนรายงานข่าวสารเกี่ยวกับกลุ่มศาสนาที่แตกต่างกันและการดำรงอยู่ร่วมกันของวัฒนธรรมที่หลากหลายอย่างไรบ้าง วิทยุชุมชนเป็นตัวแทนทางวัฒนธรรมของกลุ่มศาสนาอย่างไร (เช่น การใช้ศัพท์ที่เป็นกลางหรือคำพูดที่ปลุกเร้าความรู้สึก) ตัวชี้วัดเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์ความขัดแย้งในภาคใต้ของประเทศไทย มีดังนี้

๑. การมุ่งความสนใจไปที่ความโหดร้ายป่าเถื่อนในอดีต

๒. ดำเนิน ความเข้าใจแบบเหมารวม และอัตลักษณ์ ที่ใช้ลดคุณค่าความเป็นมนุษย์

๓. ความรู้สึกแบ่งเขาแบ่งเรา

ปัญหาพื้นฐานอยู่ที่เนื้อหาภายในสื่อสามารถช่วยสร้างความชอบธรรมในการใช้ความรุนแรง ดังกรณีสถานีวิทยุ “นั้สเซอร์” ในอำเภอเมือง จังหวัดยะลา ซึ่งเป็นสถานีวิทยุชุมชนมาเลย์มุสลิมที่ออกอากาศเป็นภาษามลายูทั้งหมด ได้กล่าวโจมตีรัฐไทยอย่างอ้อมๆ โดยการนำเสนอชะตาชีวิตของเด็กกำพร้าชาวมาเลย์ที่เสียพ่อแม่ไปเพราะเจ้าหน้าที่ด้านความมั่นคงของไทย ซึ่งอันที่จริง ควรนำเสนอชะตาชีวิตของเด็กๆ อย่างเป็นกลาง การรายงานดังกล่าวมีความอ่อนไหวของเนื้อหา เนื่องจากเสียงร้องไห้ของเด็กมักไม่ถูกวิจารณ์ นอกจากนี้ การรายงานยังขาดสมดุล เพราะสัมภาษณ์เด็กมาเลย์เป็นหลัก โดยแทบไม่มีการสัมภาษณ์เด็กกำพร้าชาวพุทธหรือชาวจีนเลย กล่าวคือ เป็นการผลิตซ้ำภาพของชาวมาเลย์ในฐานะชนกลุ่มน้อยที่ถูกกดขี่อย่างทารุณโดยรัฐไทย

วิธีวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative research)

การวิจัยเชิงสถิติใช้สำหรับพิจารณาพฤติกรรมและความชอบของผู้ฟังวิทยุในภาคใต้ของประเทศไทย การสำรวจจะประเมินว่า วิทยุชุมชนมีความสำคัญต่อผู้บริโภคสื่ออย่างไร และผู้บริโภคเชื่อถือวิทยุชุมชนในฐานะแหล่งข่าวมากน้อยเพียงใด และจะประเมิน (ถ้ามี) ความสัมพันธ์กันระหว่างลักษณะโดยทั่วไปของผู้ฟัง (อายุ เพศ การศึกษา ศาสนา ฯลฯ) กับความชอบที่มีต่อสถานีหรือรายการวิทยุ

แผนการดำเนินงาน

ประชุมทีมงานพร้อมกำหนดแผนการดำเนินงาน ทบทวนวรรณกรรม เอกสารข้อมูลที่เกี่ยวข้อง จัดทำกรอบแนวคิด กรอบวิธีการในการศึกษา และขอบเขตการศึกษา นำส่งรายงานผลการศึกษารายงานขั้นต้น (Inception Report) จัดประชุมสัมมนาผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เพื่อรวบรวมข้อมูล ข้อเท็จจริงที่เกี่ยวข้อง ประกอบการดำเนินงาน (ครั้งที่ ๑) จัดทำเครื่องมือรวบรวมข้อมูล และทดสอบเครื่องมือสำหรับการดำเนินการศึกษาวิจัย จัดเก็บข้อมูลภาคสนามและประมวลผล ครอบคลุมขอบเขตในทุกกลุ่มงานวิจัย ดังนั้น โครงสร้างความเป็นเจ้าของ มิติด้านภูมิศาสตร์และชาติพันธุ์ของวิทยุชุมชน การรับรู้ของผู้ชมเกี่ยวกับวิทยุชุมชน บทวิเคราะห์รายการที่ถูกคัดเลือก ผลกระทบของกระบวนการสร้างความรุนแรงต่อผู้ก่อความไม่สงบในระดับปัจเจกบุคคล การประยุกต์ใช้สื่อของผู้ก่อความไม่สงบ จัดประชุมสัมมนาผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง (ครั้งที่ ๒) นำส่งรายงานผลการศึกษารายงานขั้นกลาง (Interim Report) ศึกษาวิเคราะห์ข้อมูล จัดทำร่างรายงานฉบับสมบูรณ์ โดยรวมถึงข้อเสนอแนวทางในด้านนโยบาย การอนุญาต การกำกับดูแล และอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับกิจการกระจายเสียงในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ จัดประชุมสัมมนาผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง (ครั้งที่ ๓) จัดประชุมกับสำนักงาน กสทช. เพื่อนำเสนอร่างรายงานฉบับสมบูรณ์ และรับเอาข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะมาประกอบการปรับปรุงรายงาน ปรับปรุงร่างรายงานผลการศึกษารายงานฉบับสมบูรณ์ นำส่งรายงานผลการศึกษารายงานฉบับสมบูรณ์

กลุ่มตัวอย่างและตัวอย่างแบบสอบถาม

กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย ๕ ถึง ๖ สถานีวิทยชุมชน โดยคัดเลือกกรณีศึกษาบนหลักชาติพันธุ์และภูมิศาสตร์ สถานีจำนวนหนึ่งเป็นสถานีเพื่อผู้ฟังกลุ่มชาติพันธุ์เดียว (๒ สถานีสำหรับชาวพุทธ และ ๒ สถานีสำหรับชาวมุสลิม) และสถานีอื่นๆ ตามบริบทของความหลากหลายทางชาติพันธุ์ โดยประเมินเนื้อหาและภาษาของรายการวิทยุเป็นเวลา ๑ สัปดาห์

ตารางที่ ๒ การวิเคราะห์เนื้อหาของวิทยุชุมชน ๕ แห่งในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

สถานีวิทยุ ประเด็น	๑. สถานีวิทยุกระจายเสียงทักษิณสัมพันธ์ที่ ๑๐๓ ตำบลบันนังสตา จังหวัดยะลา คลื่น FM ๑๐๗.๕ MHz (๗-๑๓ สิงหาคม ๒๕๕๕)
	ตัวอย่างเนื้อหาคำพูดที่ออกอากาศ
รายงานเกี่ยวกับเหตุการณ์ความรุนแรงในพื้นที่	- “เมื่อวานในพื้นที่อำเภอรามัน ก็ยังมีการลอบวางระเบิดรถจักรยานบอมบ์อยู่ นะครับ ก็เป็นพื้นที่ในตลาดหน้าธนาคารอิสลามของอำเภอรามัน ก็ทำให้เสียหาย ธนาคารก็ต้องหยุดทำการ ซึ่งในพื้นที่บ้านเราอำเภอบันนังสตาได้รับความเสียหายไปแล้วในส่วนของสถาบันการเงินทั้ง สี่แห่ง ทำให้พี่น้องประชาชนได้รับผลกระทบการทำธุรกรรมการเงินต่างๆ เหล่านี้ แหะละครับ คือผลเสียของการก่อเหตุความรุนแรง” - “ในขณะที่เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในจังหวัดชายแดนภาคใต้ของเรา เจ้าหน้าที่ไม่ได้นั่งนอนใจนะครับในเรื่องของการติดตามค้นหาผู้ที่ก่อเหตุจากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นมีการสนธิกำลังเจ้าหน้าที่ทหาร ดำรวจหลังจากที่มีคนร้ายไปยิงชาวบ้านหลอกล่อให้สารวัตร ชุดก้านัน เข้าไปตรวจสอบพื้นที่ระหว่างทางคนร้ายก็ ลอบวางระเบิด ทำให้มีผู้เสียชีวิตและบาดเจ็บ ในขณะนี้เจ้าหน้าที่ตามล่าอยู่ก็มีภาพอะไรเรียบร้อยแล้วละ นี้อือ ท่านอยู่บริเวณตรงนั้นไม่ได้หรือ ผู้ที่ก่อเหตุ ตอนนี้กินนอนไม่หลับ กินไม่ได้ นี้อือ ผลกรรมนะ ผลกรรมจากการกระทำเจ้าหน้าที่ติดตามอยู่ ติดตามอยู่ผู้ที่มาก่อเหตุ เชื่อว่าเป็นกลุ่มของนาย ขอบานสามะและมินาย ชัย กาบัน หรืออาบู ในพื้นที่อำเภอรามันก็ติดตามกันอยู่ บุคคลใดหรือพี่น้องประชาชนที่พบเจอ ผู้ที่คาดว่าหรือต้องสงสัยว่าเป็นใครมาจากไหน..” - “เมื่อสองสามวันก่อน พูดเรื่องเหตุการณ์ในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้บ้านเรา กลุ่มผู้ก่อเหตุความรุนแรงในพื้นที่ ที่ได้ทำร้ายจิตใจนักเรียนในเรื่องของ การมาลอบวางเพลิงหรือว่าเผาโรงเรียนที่โรงเรียนบ้านโกวินมาขอ นะครับ เมื่อวานนี้ก็อีกครั้งหนึ่งกลุ่มผู้ก่อเหตุความรุนแรงก็ไม่สนใจว่าการก่อเหตุที่เขาทำจะมีผลกระทบ ต่อผู้ใดบ้างเมื่อวานก็เช่นกันที่ โรงเรียนบ้านกาวะ ตำบลกาวะ สุไหงปาดี จังหวัดนราธิวาส กลุ่มผู้ก่อเหตุความรุนแรงหรือเรียกอะไรก็ได้แล้วแต่ ก็น่าระเบิด ไปวางที่ม้าหินอ่อนหน้าโรงเรียนบ้านกาวะ นะ ซึ่งถ้ามีหนูน้อยหรือว่าเด็ก ที่ไม่เห็นก็อาจจะทำการระเบิด อันตรายให้กับเด็กเล็กๆ ลูกหลานของเราได้ แต่ก็โชคดี ที่เด็กนักเรียนพบวัตถุต้องสงสัยได้ม้าหินอ่อนก็แจ้งเจ้าหน้าที่ชุดเก็บกู้มาพิสูจน์ ก็ได้ก้นักเรียนจำนวน ๒๖๗ คนและคณะครูออกจากครีမ် เพราะเกรงว่าจะได้รับอันตราย เมื่อเจ้าหน้าที่มาถึงคนร้ายที่อยู่และแวกนั้นมองก็ดูระเบิดทันที ที่ระเบิดแต่ไม่มีผู้ใดได้รับบาดเจ็บ ก็ไม่น่าเหตุการณ์แบบนี้ กลุ่มคนร้ายก็ไม่น่าระเบิด จริงๆแล้ว คงหวังทำร้ายเจ้าหน้าที่ชุดคุ้มครองครูนะ ที่อาจจะมานั่งแต่ถ้ามีเด็กนักเรียน ในแวกนั้น โอเค ถ้าระเบิดขึ้นเจ้าหน้าที่ได้รับบาดเจ็บแต่ ถ้าเกิดขึ้นเด็กก็จะได้รับบาดเจ็บไปด้วย แต่เขาก็ไม่สนใจ เขาหวังว่าจะก่อสร้างสถานการณ์

	หรือว่าก่อความรุนแรงโดยไม่สนใจว่าใครจะได้รับผลกระทบนะ โชคดีนะ ที่น้องหนูตาไว้ สังเกตเห็นเสียก่อน ไม่งั้นก็อาจจะเกิดโศกนาฏกรรม เกี่ยวกับบุตรหลานของเราได้รับผลกระทบจากระเบิด เพราะว่า มันระเบิดขึ้นมันกระจายไปทั่ว มันไม่ไปว่าอันนี้เป็นของเจ้าหน้าที่ อันนี้ของเด็กไม่เกี่ยวกับนะ ซึ่งเขาก็หวังจะทำร้ายบุตรหลานของเราด้วยนะ กลุ่มผู้ก่อเหตุความรุนแรง โจร หรือว่า คนร้ายนะว่ากันไป ก็ทำให้โรงเรียนเปิดเรียนการสอนหยุด ๑ วัน เนื่องจากครูนักเรียนก็เสียขวัญ นะ อันนี้ใครทำ ถ้าใกล้วันสำคัญก็ถือว่าเป็นลูกที่ไม่ดีไม่งามเลย ไม่ทำตัวให้เป็นประโยชน์ นำระเบิดมา วางไว้ถือว่ามาทำร้าย ถ้าเรียกง่าย ๆ มา ทำร้ายน้องๆ ของเขาเองแหละครับ ก็ฝากไว้ในพื้นที่บ้านเรา อำเภอบ้านนิงสตา ก็ยังหวังเหลือเกินว่าเหตุการณ์ร้ายๆ ไม่อย่าให้เกิดขึ้นหลังเกิดมาแล้ว จำได้อยู่เมื่อครั้งที่ ๑๑ กรกฎาคม เหตุการณ์ระเบิด ถ้าเป็นคนบุคคลที่เราควรจะทำยังไง เมื่อเกิดเหตุแล้วอย่างนี้คงดูยาก ไม่แน่ว่าคนที่เรารู้จักอาจจะได้รับผลกระทบเป็นไปได้อีกครับ”
ความขัดแย้งโดยทั่วไป	- มีการพูดถึงการบิดเบือนคำสอนของศาสนาอิสลาม การชักจูง การมอมด้ว การบิดเบือนทางประวัติศาสตร์ - “อย่าลืมในส่วนของวัตถุผู้ต้องสงสัยนะครับมีอะไรสงสัยให้แจ้งผู้นำชาวบ้านทันที ทุกวันนี้ พี่น้องส่วนใหญ่ ก็รู้สึกระอา กับเหตุการณ์ อยู่ที่พ่อแม่พี่น้องแจ้งข่าวสารที่ถูกต้องแก่เจ้าหน้าที่ เจ้าหน้าที่เขาดูแล พี่น้องประชาชนอยู่แล้ว โดยเฉพาะในช่วงนี้ผู้หลักผู้ใหญ่ ก็ประชุมกันว่าจะทำยังไง จะแก้ปัญหาอย่างไรในภาคใต้ได้ ก็เอาจริง เอาจริงในช่วงนี้ ผมว่าผู้บริสุทธิ์ เขาชอบอยู่แล้วที่เจ้าหน้าที่มาควบคุม และเข้มงวดในช่วงนี้ อาจทำให้มีคนไม่พอใจเจ้าหน้าที่บ้าง ยกเว้นผู้ที่มีผลประโยชน์กับขบวนการและสถานการณ์ ไม่ชอบอยู่แล้ว ทำอะไรจะกำจัดออกไปได้ ก็อยู่ที่พี่น้องประชาชนเท่านั้น ที่รัฐบาลได้กำหนดมา ก็ต้องร่วมมือกัน ถนนเปลี่ยว หรือ เวลาห้ามออกจากบ้าน ก็อย่าไปไหน” - “กลุ่มผู้ก่อเหตุความรุนแรงเนี่ยะ ที่พยายามแต่งกายเลียนแบบเจ้าหน้าที่ ทุกๆ ภาคส่วนไม่ว่าจะเป็นทหาร อส. ตำรวจของให้พี่น้องท่านผู้ฟัง สังเกตด้วยนะครับ อาจจะมองเห็นว่ารถบรรทุกคันนี้ใช้ในการบุกเข้าอะไรบ้าง ก็สามารถที่จะแจ้งให้เจ้าหน้าที่ตรวจสอบได้ เราต้องช่วยกัน อาจจะไม่ใช่เจ้าหน้าที่ก็ได้เนาะ แต่งเครื่องแบบถือปืนถืออาวุธ โดยเฉพาะอาวุธสงครามนะ เราเห็นจะได้ทราบกันตามแต่งเครื่องแบบทุกภาคส่วนก็จะมีเครื่องหมายตามแบบ สังกัด เครื่องหมายต่างๆ ส่วนรถที่ใช้จะบ่งบอกเป็นอย่างดีแล้วนะครับ ก็ช่วยกันสังเกตนะครับ สิ่งที่เกิดขึ้นทั้งหมดทั้งปวง ว่าอย่างนั้นนะครับ ข้ายู่อเสมอการมีส่วนร่วมทุกภาคส่วน ไม่ว่าจะเป็นเด็กเล็กๆ คนเฒ่าคนแก่ ผู้อาวุโสต่างๆ ในหมู่บ้านในชุมชน” - “อาจจะไปโดนจิตโดนใจ ให้ผู้ที่ยังคิดร้าย ก่อเหตุร้ายอยู่ขณะนี้ ให้เขาเลิกการกระทำเหล่านั้นซะ ให้ยุติการกระทำบาป หันมาทำความดี ทุกคนก็หวังเช่นนั้น เพื่อสันติสุขที่เกิดขึ้น การกระทำให้ผู้อื่นเดือดร้อนไม่ว่าเป็นทรัพย์สิน เงินทอง ชีวิตร่างกายก็ตามแต่ ถ้าเราไปคิดร้ายกับเขา เขาเรียกว่าผลกระทบ สิ่งที่ไม่ดี มันก็จะมาหาตัวเอง คนที่เขาทำนั้นแหละเดี๋ยวก็ได้รับผลกระทบในสิ่งที่เขาทำ จะเร็วหรือช้าตัวของผู้ที่กระทำนั้นรู้ดี จะรู้ว่าจิตใจของเขาเริ่มร้อน อยู่ไม่ได้หรือครับ มาทำบุญทำกุศลกันเหมือนพี่น้องที่นราธิวาส ที่ทหาร ตำรวจมาทำบุญกันในเรื่องของการบริจาคโลหิตที่นราธิวาส ทุกคนก็หวังว่าความสงบจะเกิดขึ้น อืม ในบ้านของเราเนาะ ใครที่พบเจอหรือยังอยู่ในกลุ่มที่คิดว่าการก่อความรุนแรง ก่อเหตุมาในช่วงสันติสุข ก็บอกกล่าวกัน ว่ามาทำบุญกันนะ ท่านมาทำบุญ สร้างความเดือนร้อนคงไม่ถูกกาลเทศะแล้วละ ทุกคนก็เคารพสิ่งที่ตัวเองเชื่อถือ แต่ว่าบุคคลเหล่านั้นเชื่ออะไรละครับ เชื่อถือใคร อาจจะบางคนครับที่หวังผลประโยชน์หลายๆเรื่อง ไปชักนำขึ้นให้เกิดเหตุเหล่านี้เกิดขึ้น”

ส่งเสริมความ ปรองดองของ ประชาชน	- มีรายการใต้ใจหนึ่งเดียว “ทั้งนี้เพื่อแผ่นดินแม่ ที่รักยิ่งของพวกเราชาวไทยทุกคนครับ” - “เพลงไผ่รวมก่อ ความสามัคคี ความรักใคร่ กลมเกลียวกัน เปรียบเหมือนเกาะป้องกันภัย เมื่อหลายๆ ใจ รวมไผ่รวมมือกันสามารถที่จะต่อสู้ พินฝ่าอุปสรรค ทุกๆ อย่างๆ ด้วยดี ด้วยการใช้ความรักความสามัคคีกลมเกลียวกัน โดยเฉพาะในหมู่บ้าน ในชุมชน” - “ประเทศไทยมีอิสระเสรีภาพเปิดกว้าง ความศรัทธาต่อศาสนาเลือกที่จะปฏิบัติให้อยู่บนพื้นฐานความถูกต้องตามกฎหมายบ้านเมือง โดยจะเห็นได้จากพี่น้องชาวไทยพุทธ ไทยมุสลิม ที่ประสบความสำเร็จ จนมีชื่อเสียง บางท่านก็เป็นนักการเมือง เป็นผู้นำทางทหารเป็นผู้ว่าราชการจังหวัด อื่นๆ อีกมากมาย หลายสาขาอาชีพ การศึกษาจึงเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการพัฒนาบ้านเมืองอย่างมั่นคงในการพัฒนา” - “ครับ ยังไม่สายที่เราจะร่วมมือร่วมใจกัน เราจะเอาความเชื่อ เชื้อชาติมาแบ่งกัน คนไทยนั้นรู้ลึกว่ามันจะไม่ถูกต้อง เราก็ทราบกันดี ว่ายังมีกลุ่มผู้ก่อเหตุความรุนแรงที่ยังไม่รู้ว่ เขาทำเพื่ออะไร การที่เราแบ่งแยก นี่คือเรื่องจริงที่เราทราบกันดี ก็ยังไม่เสีย พี่น้องทุกคนทุกแห่งก็เป็นพี่น้องกัน เกิดจากมนุษย์คนเดียวกันต้องสืบสาว หาซาก ญาติกันทั้งนั้น แต่ต่างกันทางความเชื่อ การนับถือในสิ่งต่างๆ เท่านั้นเอง” - “มอบงานเพลง ก็เปิดเพลงหัวใจ ค้ำขวาน เราจะมาทำกันทำไม ยิ่งในเดือนรอมฎอนด้วย การที่จะทำความดีของพี่น้องไทยพุทธในเดือนเข้าพรรษา ก็เป็นเดือนแห่งการทำความดีด้วยนะครับ ทุกศาสนา สอนให้เราทำความดี สอนให้คนเป็นเมตตาสอนให้ช่วยเหลือซึ่งกันและกันครับ ถ้าศาสนาใดบอกว่า การเอาชีวิต คน ชีวิตสัตว์แล้วได้บุญ ไม่มีครับ” - “เยาวชนนั้นคือพลังที่มุ่งสร้างชาติในอนาคตสร้างจิตสำนึกเป็นพลเมืองที่เติบโตมาที่สำคัญในการยืนยันทิชาติและส่งเสริมการประกอบอาชีพแก่เยาวชนในจังหวัดชาติแดนภาคใต้ เพื่อมีรายได้เป็นของตัวเอง เป็นกลไกในการแก้ไขปัญหาชายแดนได้รวมถึง ช่วยพัฒนาชีวิตและปัญหาสังคมนั่นเอง” - “ช่วงนี้เป็นช่วงของการทำบุญนะ ทำบุญ ทำความดีทั้งพี่น้องชาวไทยพุทธ มุสลิม เหตุการณ์ขึ้น ผู้กระทำให้เป็นคนนอกศาสนา เพราะว่าเขาทำดีกัน ทำบุญกันทำสิ่งที่ดีๆ แต่ตนเองไปก่อเหตุ สร้างความเดือดร้อนให้พี่น้องประชาชน ในขณะนี้ก็ยังมียู่ ช่วยกันจะสาปแช่งมันก็เป็นบาปแก่ตัวเราเองด้วย เพราะเราทำบุญในสิ่งที่ดีๆ คิดดี ทำดี พูดดี เอาเป็นว่าส่งความเห็นใจไปยังผู้ที่ก่อเหตุอยู่ในขณะนี้ ให้เขาเลิกซะ ให้มีจิตใจที่ดี ก็ขอแบบนี้อย่าไปสาปแช่งเขาเลย ของให้เขากลับตัวกลับใจคิดได้ขอให้เป็นคนดี ทำสิ่งดีๆ ให้กับบ้านเมือง ทำสิ่งดีให้กลับพี่น้องประชาชน ก็ขอให้เป็นอย่างนั้น เวลาเราไปสาปแช่งเขาอะไร มันก็เป็นบาปเป็นกรรมแก่ตัวเราอีก ให้เขากลับตัวกลับใจ พี่น้องไทยพุทธก็อธิฐานจิตให้เขากลับตัวกลับใจสำนึกผิด สำนึกบาป พี่น้องชาวมุสลิมก็ช่วยกันนะ ช่วยกัน เอาละครับก็เป็นเรื่องที่เกิดขึ้นในสาม จังหวัดภาคใต้บ้านเรา ทุกคนไม่อยากจะให้เกิดการณ์เกิดขึ้น” - “การรักสถาบัน ทุกคนรักสถาบันครับ แต่การรักสถาบัน สิ่งที่ถูกต้องที่ควร อย่าไปเหยียดหยัน ดูถูก ดูหมิ่นสถาบันอื่น ทุกสถาบันสอนให้มีอาชีพ มีงานทำเป็นคนดีของสังคม ไม่ได้สอนให้ตีกัน หรือสอนให้มาทำร้ายกัน” - “ลดละเลิกในสิ่งที่ไม่ดี ผู้ที่คิดไม่ดีอยู่ ยุติความรุนแรงได้แล้ว” - “ให้กำลังใจพี่น้องประชาชน ที่ลงมาปฏิบัติงานภูมิภาคในพื้นที่สามจังหวัดชายภาคใต้ ไม่ว่าจะเป็นยะลา นราธิวาส ปัตตานี ก็มาเพื่อดูแลความปลอดภัยในชีวิตละทรัพย์สินของพี่น้องประชาชนผู้บริสุทธิ์ ตอนนี้ก็ยังปฏิเสธไม่ได้นะครับ ว่ายังมีบุคคลซึ่งเป็นคนส่วนน้อยในพื้นที่คนส่วนใหญ่ที่มีความคิด ความอ่านที่ไม่ดีไม่งามถือว่าก็มีความคิดที่หลายๆ ท่านคงจะทราบกันดี ก็พยายามก่อเหตุความรุนแรงเพื่อสร้างสถานการณ์ เพื่อสร้างบรรยากาศของบ้านเราให้เป็นที่น่ากลัว ไม่น่าอยู่ ไม่น่ามาเที่ยว มาชม อะไร
--	--

	อย่างนี้ ก็กลุ่มบุคคลเพียงเล็กน้อย เพราะฉะนั้น กลุ่มส่วนใหญ่ที่รักสันติภาพ รักความสงบสุข ต้องร่วมด้วยช่วยกันนะครับ พี่น้องที่รู้จักพบเห็นมีข้อมูลข่าวสาร พบเห็นช่วยแจ้งให้ทราบไม่ว่าจะเป็นหน่วยงานความมั่นคง หรือว่าฝ่ายปกครองทางอำเภอก็ดี เพราะว่าพวกเรา การมีส่วนร่วมทุกภาคส่วนก็ทำให้บ้านเรามีความสงบสุขกลับมาเหมือนเดิม ก็เพราะพวกเรา สองมือ หนึ่งใจ ร่วมมือกันนะครับ” - “จริงๆ แล้วอยากพูดถึงในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ของเรา มีสิ่งซึ่งเป็นประวัติศาสตร์ นำมาเล่าขานบอกกล่าว เบื้องต้นว่าสิ่งนั้นมันก่อเกิดมาอย่างไร เกิดปัญหา อะไรเกิดขึ้นบ้าง มีอะไรเกิดขึ้นบ้าง นำมาเล่าสู่ให้กับคนรุ่นใหม่ได้รู้ คนรุ่นใหม่เกิดไม่ทัน คุณได้แต่บอกว่าจริงหรือไม่จริง ต้องมาดูหลักฐานสถานที่จริง สิ่งมาบอกในข่าวได้รายวันในสิ่งที่เกิดขึ้นแล้ว ณ เวลานั้นมันเป็นอย่างไร แล้วจะอย่างไรให้สังคมได้รับรู้ ว่ามันเป็นอย่างไรบ้าง ทำอย่างไรถึงจะอยู่กับเวลาปัจจุบันนี้ แล้วก็ทำสิ่งดีต่อไปในอนาคต ไม่ใช่เราเอาอดีตมาย้อนกลับอดีต มันเป็นไปได้ไหมนะครับ เราจะทำอย่างไรเพื่อให้อนาคตอยู่อย่างมีสันติสุข การย้อนกลับไปหาอย่างเก่า หมายถึงการย้อนกลับไปหาความเจ็บปวด ความสุขก็มีความปวดร้าวก็มี ทำปัจจุบันนี้และอนาคตให้มีความสุขอยู่กันอย่างมีความสุข ความเป็นจริง สิ่งที่น่ามาเล่าข่าวในเช้าวันนี้ มากกว่าทำยังงี้ให้ปัจจุบันนี้อยู่กันอย่างสันติสุข และความสุขต่อไป” - “เราให้ความยุติธรรมแก่ทุกคนเสมอภาคกัน” - “ก็มีบางส่วนที่เป็นผู้ที่เอาศาสนามาแอบอ้าง ก็เป็นผู้ไม่หวังดีนี้เอง แต่พี่น้องส่วนใหญ่ก็ระอา ก็ฝากไว้ นะครับ ในส่วนที่ทำอะไร ไม่ถูกไม่ต้อง ก็กลับเนื้อ กลับใจเถอะ มาช่วยพัฒนาบ้านเรา ประเทศชาติเรา” - “ถ้าหากทุกเรื่องราวมี่ความสันติสุข กลับมาการใช้ชีวิตที่เป็นปกติ ไม่ต้องระแวงระวัง ไปไหนมาไหนก็สบายละก็ยังมี คนบางคนที่จะก่อเหตุความรุนแรง โดยไม่นึกถึงความเดือนร้อนพี่น้องประชาชน ความรุนแรงนั้นเมื่อเกิดขึ้นก็มีแต่ผลเสีย ไม่ว่าจะเป็นทรัพย์สินที่เสียหาย แม้แต่ชีวิตของพี่น้องประชาชนผู้บริสุทธิ์ ที่ไม่รู้เรื่องอะไรเลย ก็ต้องมาบาดเจ็บล้มตาย หลายนครี่หลายหน ที่เราต้องเสียใจ คนที่เรารักต้องจากไปโดยที่ไม่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ต่างๆ เลยนะครับ เราก็ต้องร่วมด้วยช่วยกันเรื่องข่าวสารต่างๆ ได้ทราบให้เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้เพื่อจะสกัดกันไม่ให้ ความรุนแรงนั้นเกิดขึ้นครับ ก็ต้องร่วมมือกันการมีส่วนร่วมภาคทุกภาคส่วน ก็ถือว่าเป็นสิ่งสำคัญ ลำพังเจ้าหน้าที่อย่างเดียวที่ดูแลในสามจังหวัดชายแดนใต้ก็ไม่มั่นคงทำให้ไม่พอเพียง”
ระบอบกษัตริย์	- เนื่องในวันเฉลิมพระชนมพรรษา “ทั้งพุทธมุสลิมร่วมกันถวายพระพรชัยมงคล ลงนามถวายพระพร สวดดูอา สมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ ที่มีสยิดกลาง อิสลามยะ ตลาดเทศบาลอำเภอบ้านนั้งสตา จังหวัดยะลา” - ที่ผ่านมามีพี่น้องชาวจังหวัดยะลาได้น้อมนำเอาพระราชดำรัสของพระเจ้าอยู่หัวผู้รักสามัคคีในการเอามาปฏิบัติและน้อมนำยุทธศาสตร์ เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา มาเป็นกรอบแนวคิดหลัก เพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้กับประชาชนมีชีวิตที่ดี ไร้สังคมที่หลากหลาย ภูมิปัญญาท้องถิ่น และมีศูนย์กลางสอนศาสนาอิสลาม ประเทศไทย ในทุนทางสังคม โดยเฉพาะทรัพยากรมนุษย์ ทรัพยากรสังคม รวมทั้งแหล่งท่องเที่ยวทางประมงอีกมากมาย และเยาวชนเป็นพลังของชาติที่สำคัญ การพัฒนาชีวิตก็เหมือนคำว่า นกไม่มีขน คนไม่มีความรู้จะถูกได้อย่างไร ดังจะเห็นในประเทศไทยมีอิสระเสรีเปิดกว้างในด้านการศึกษา การประกอบอาชีพต่างๆ ความเชื่อมั่น ความศรัทธาต่อศาสนา จะปฏิบัติตนตามความถูกต้องของกฎหมาย บ้านเมือง เราจะเห็นได้จากพี่น้องชาวไทยพุทธ ไทยมุสลิมที่ประสบความสำเร็จจนมีชื่อเสียง - ขอเชิญพี่น้องทุกท่าน ถวายความจงรักภักดีต่อองค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ ขอพระองค์ทรงพระเจริญ มีพระชนมายุที่ยืนนาน ทรงพระเกษมสำราญ สถิตเป็น

	มิ่งขวัญ ของชาวไทยทุกหมู่เหล่า ซึ่งนำมาเพื่อความสุข ความเจริญ ความรัก ความสามัคคีและความปรองดองในชาติตลอดไปครับ (มีการกล่าวถึงตลอดเวลา) - ทรงดูแลและเป็นห่วงพี่น้องพสกนิกรชาวไทยทุกพื้นที่ทุกแห่งหน จะใกล้หรือไกลในประเทศไทย ในพื้นที่ขวามทองเล่มนี้ะครับ ก็หลายท่านคงจะทราบดีนะครับว่าพระองค์ทรงห่วงใยประชาชนมากน้อยเพียงใด ที่ภาคใต้ะครับ ทั้งสองพระองค์ทรงห่วงใยพี่น้องประชาชนในเรื่องเหตุการณ์เดือนร้อน ความรุนแรงที่เกิดขึ้นะครับ หลายโครงการพระราชดำริที่ทั้งสองพระองค์คิด ก็นำมาเพื่อพี่น้องชาวไทยได้ะครับ ช่วงนี้ก็ห่วงใยเกี่ยวกับดินแดนที่เกิดขึ้น เพราะฉะนั้น จึงสั่งให้ดูแลพี่น้องประชาชนผู้บริสุทธิ์ อย่างเต็มที่ครับ - กล่าวถึงพระสหายของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ก็คือ วาเดิม ปู่เต๊ะ พระสหายแห่งลุ่มน้ำสาบบุรี ในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว - ในหลวงท่านก็สามารถพูดภาษาวิไลด้วย ภาษามลายูท้องถิ่นนี้แหละ ในหลวงสามารถตรัสได้ะครับ ในหลวงท่านทรงรับรู้เรื่องภาษา ได้พูดคุยพบปะ - พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงเหน็ดเหนื่อยมา 65 ปี เพราะดูแลประเทศรอบมาถึงทุกวันนี้เป็นงานที่เหนื่อยยากยิ่ง ในฐานะที่ท่านเป็นประมุขของประเทศท่านได้พูดประโยชน์ว่า เราจะครองแผ่นดินโดยธรรม เพื่อประโยชน์สุขของมหาชนชาวสยาม การที่ไม่ใช้คำว่าปกครอง แต่ใช้คำว่าครอง แสดงให้เห็นว่า ไม่มีเรื่องอำนาจแม้แต่น้อย พระองค์อยู่ได้อำนาจทุกพระองค์ ดูแลพสกนิกรเหมือนคนในครอบครัว พระองค์ท่านทรงประจักษ์ทุกวันนี้นี้ เพราะใช้พระวรกายอย่างเหน็ดเหนื่อย จนถึงทุกวันนี้ พระองค์ท่านทรงดูแลแผ่นดินนี้ ผ่านความรัก ความเมตตา ความรับผิดชอบ แผ่นดินจับต้องได้ ไม่ได้เป็นนามธรรม คือ ดิน น้ำ ลม ไฟ เป็นปัจจัยชีวิตของเรา อยู่ได้ทุกวันนี้เพราะความดีและความถูกต้อง พระองค์ให้ใช้ความดีและความถูกต้องในการปฏิบัติงาน ในหลวงทรงเน้นเรื่องคุณธรรมและจริยธรรม ใครมาอาศัยบุญแผ่นดินนี้จะได้รับความยุติธรรม ความถูกต้องหมด - คำว่ารัก สามัคคี เป็นคำพระราชทานจากในหลวงที่ให้ไว้กับพวกเราคนไทยทุกคน คำว่ารักสามัคคีฟังแล้วก็ไม่ต้องแปลก เพราะารู้ตัวความหมาย คำที่เตือนสติให้เรานั้น ร่วมมือร่วมใจกันฝ่าฟันอุปสรรคต่างๆและก็ปฏิบัติภารกิจที่สำคัญครับ - ชีวิตคนเราอยู่ตรงนี้ บุญคุณ การกตัญญูรู้คุณ ถือว่าเป็นสิ่งที่ควรปฏิบัติเป็นอย่างยิ่ง การสำนึกรู้สึกถึงคุณงามความดีที่เขาทำให้ ที่ยิ่งใหญ่ที่สุดในประเทศไทย คือ สถาบันพระมหากษัตริย์ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระบรมราชินีนาถ ทรงห่วงใยประชาชนเป็นอย่างมากทุกภาค แม้กระทั่งเวลานี้ พระองค์ท่านไม่ได้ไปเยี่ยมพสกนิกรก็ตาม ก็ยังมีคำสั่งให้พระราชบริพารและพระบรมวงศานุวงศ์ทุกพระองค์ ทรงงานและไปเยี่ยมเยือนพี่น้องประชาชน มากมาย โครงการเยอะเยอะ หลายโครงการบางคนมองข้ามไป จริงๆแล้วความเป็นอยู่ไม่ว่าจะเป็นฝนตก น้ำท่วม ฝนแล้งพระองค์ท่านทรงห่วงใยเอาฝนเทียมทำฝนตกทำให้พี่น้องมีน้ำใช้ น้ำท่วมก็ช่วยเหลือดูแลสร้างสร้างเขื่อน ทำแก้มลิง อะไรประมาณนี้ โครงการในการพัฒนาคุณภาพชีวิต เยอะแยะนะ ตรงนี้สำคัญะครับ เราต้องสำนึกในบุญคุณผู้ที่ให้ โดยเฉพาะพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ และก็นายกรัฐมนตรีของเราผู้ที่ให้ตั้งแต่เริ่มต้นคือ พ่อแม่ของเรา
ปัญหาเสพติด	- มีการรายงานข่าวการจับวิสามัญยาบ้า ทำไม่ข่าวยาบ้ามันเยอะ ถ้าเยาวชนรุ่นใหม่ไปเกี่ยวข้องกับ โอกาสที่จะพลาดพลั้งที่ไม่ถูกต้องเยอะเราจะโดนดำเนินคดีเยอะ - ช่วงนี้ฝากไว้ในเรื่องยาเสพติดเป็นพิเศษด้วย ยาเสพติดให้โทษ มาเป็นเยาวชนที่ดี เอาดีด้านกีฬาดีกว่า

	ขอฝากอย่าไปข้องเกี่ยวหรือยุ่งยาเสพติดเลย - ยาเสพติด คือมหัศจรรย์ของชาติ ต้องร่วมมือร่วมใจกัน ต่อต้านนะคะ ค้ายาเสพติด เป็นมหัศจรรย์ที่ร้ายแรงต่อความมั่นคง ของชาตินะคะ เพราะยาเสพติดได้เข้าไปทำร้ายทรัพยากรบุคคล และเยาวชน บุตรหลานของเราซึ่งเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศให้เป็นคนดีขยันประสิทธิภาพ - ยาบ้า ยาเสพติดจับกันทุกวัน ไม่มีหมด บ่งบอกว่าผู้บริโภค ผู้เสพถ้าหากเป็นผู้เสพ มีโอกาสเลิกได้ ในช่วงออกพรรษาพี่น้องชาวไทยพุทธ มีโอกาสลด ละ เลิกได้ เอาช่วงนี้เป็นโอกาสดี ได้บุญได้กุศลด้วยดีแก่ตนเอง ก็จะหลุดพ้นจากบ่วงกรรมยาเสพติด ใช้โอกาสให้เป็นประโยชน์ฝากเตือนทุกท่านที่ติดยาเสพติดอยู่ไม่ว่าจะเป็นชนิดใดก็แล้วแต่ - ในขณะนี้ยังมีอยู่ยาเสพติด จริงๆแล้ว ผมอ่านข่าวยาเสพติดมีเยอะมาก ทำไมถึงต้องเล่นข่าว อ่านข่าวพวกนี้ให้ฟัง มันมีผลกระทบกับสังคมในปัจจุบัน ในหลายเรื่องด้วยกันถ้าหากเป็นเยาวชนเด็กที่กำลังเรียนกำลังศึกษาอนาคตเสียแน่นอน จบข้างไม่จบข้าง เมื่อเรียนไม่จบโอกาสที่จะไปก่อเหตุตกไปเป็นให้ผู้อื่นหลอก หลอกใช้เงินเพื่อที่จะไปซื้อหาเงินเพื่อเอายามาแลก ยาเสพติดมีประเด็นเกี่ยวกับ โยมมา อยู่ตรงไหน พี่น้องประชาชนก็หาควรระวัง วันดีคืนดี ไม่รู้ว่าจะเข้าไปขโมยของหรือไปทำร้ายเขาหรือไม่อย่างข่าวนี้ไปทำร้ายถึงขั้นเสียชีวิต ไปทำร้าย ดิดยา ทำร้ายสาวร้านของชำ เสียชีวิตไปก็เพราะว่าต้องการเงินไปซื้อยา - ปัญหาของบุตรหลานของเรา ดูแลที่หนักหนาสาหัสในเรื่องของปัญหาพิษภัยยาเสพติด พุตกันง่ายๆ มีการจับกันเยอะ โดยเฉพาะยาเสพติด ยาบ้า ช่วงนี้ก็ลดราคา ลงมากระป๋องโดยเฉพาะพื้นที่เมือง ฝากถึงน้องๆ เยาวชน รู้ว่ายาเสพติดเป็นของไม่ดีอยู่แล้ว เราต้องฉลาดกว่าอย่าไปแตะไปต้องไปลอง เสียสดงค์เปล่า มาใช้เวลาว่างเล่นกีฬาเพื่อไปโอลิมปิกบ้าง ได้เหรียญกลับมาได้ทั้งเกียรติยศ ทั้งเงินและชื่อเสียงมากมาย ตัวอย่างก็มีให้เห็นอยู่มากมายเราก็ต้องมองตัวอย่างที่ดีๆ อย่าไปที่มีดี ตัวอย่างไปพะวงดื่มน้ำกระเทียมมันไม่ดี เรียนว่าเอาตัวอย่างดีๆ มาเป็นไอดอลก็ว่ากัน
แ่งมุมทางวัฒนธรรมของพุทธและอิสลาม	- “พี่น้องชาวไทยมุสลิม ถือว่าเดือนรอมฎอน เป็นเดือนที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง เป็นเดือนแห่งความภักดี เชื้อมั่น และศรัทธา ที่จะปฏิบัติตามศาสนา มุหมัด อย่างเต็มความสามารถด้วยจิตใจ อันแน่วแน่ มั่นคงด้วยการถือศีลอดนะคะ ละเว้นการบริโภคอาหารและเครื่องดื่มทุกชนิด ตั้งแต่รุ่งสางถึงตะวันตกขบฟ้า มีความเมตตา การอภัยโทษ ละเว้นการสร้างวุ่นวายเดือดร้อน ความเสียหายแก่ตนเองและสังคม รวมทั้งไม่เกี่ยวข้องสิ่งต้องห้ามทั้งหลาย เป็นเวลาระยะ ๑ เดือน การถือศีลอดเป็นการฝึกความอดทนความอดกลั้น อันนำไปสู่ความเข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจทำให้ ผู้ปฏิบัติได้รับทราบอันแท้จริง ความขัดสนทำให้เห็นอกเห็นใจผู้อื่นและยังเป็นการขัดเกลาจิตใจให้บริสุทธิ์อย่างแท้จริง จึงขอชื่นชมในความศรัทธาพี่น้องมุสลิมทั่วโลกมาในโอกาสนี้ะคะ” - “ขอให้กำลังใจในการปฏิบัติศาสนกิจอันมีเกียรติของพี่น้องมุสลิม และส่งความระลึกถึงและความหวังดีมายังพี่น้องมุสลิมทุกท่าน ขอให้การถือศีลอดจงบรรลุผลในช่วงเดือนถือศีลอด” - “ชาวยะลาไปละหมาด ของความสันติสุขงเกิดขึ้น ส่วนที่จังหวัดนราธิวาส มีการบริจาคโลหิต เพื่อถวายเป็นพระราชกุศล ๑๒ สิงหาคม การบริจาคเลือดตนเองมันหมายถึง มีบุญกุศลมากนะครับ ในที่จังหวัดยะลา มีการละหมาดฮายัต เพื่อขอสันติสุขเกิดขึ้น เพราะขณะนี้ยังมีกลุ่มผู้ก่อเหตุร้ายรุนแรงทั้งหลาย ก็ยังก่อเหตุกันอยู่ ทั้งที่ในช่วงนี้เป็นช่วงของการทำบุญกัน ทั้งพี่น้องชาวไทยมุสลิม พี่น้องชาวไทยพุทธ อยู่ในช่วงเข้าพรรษาและก็เดือนรอมฎอนด้วย เหตุร้ายยังเกิดขึ้นอยู่ หลายคนก็ขอให้สันติสุขกลับคืนมา” - “กลุ่มบุคคลที่ยังคิดร้าย ไปสร้างความเดือนร้อน คนใดก็แล้วแต่ที่คิดสิ่งไม่ดีอยู่กลุ่มคนใดก็แล้วแต่ ที่สร้างความเดือนร้อนให้กับชีวิตและทรัพย์สินอยู่เลิกซะ บาปกรรมที่ท่านทำไม่รู้จะบรรยายยังง”

	-“ก็ขอเพียงแต่ว่าขอให้สิ่งศักดิ์สิทธิ์ พระเจ้า โคนใจของผู้ที่คิด อยากจะทำร้าย อยากจะทำสิ่งที่ไม่ดีเล็กคิฉะ มาทำอันดีสุขให้เกิดขึ้นในจังหวัดชายแดนภาคใต้ของเราทุกคนหวังเช่นนั้นนะครับ ก็จากลา กันเพียงเท่านี้ ขออวยพระให้โชคดี ส่งกำลังใจให้เจ้าหน้าที่ทุกๆ ฝ่าย ของให้แคล้วคลาดปลอดภัย” - “ช่วงนี้ก็เขาสู้เข้าพรรษาแล้ว ชาวพุทธก็เข้าวัด อะไรละ บวชชีพรามบ้าง รับประทานอาหาร ท่านที่ทำเวร ทำกรรมกับคนอื่นไว้เยอะๆ นะครับ ท่านต้องประสบด้วยตัวเองท่านถึงจะรู้” - บางรายการพูดภาษายาวี ส่วนใหญ่ใช้คำว่าพี่น้องชาวไทยมุสลิม - “เปิดเทปการอ่านอัลกุรอาน/อ่านคำสอนจากท่านนบีมุฮัมมัด เรื่องการหลักการ การถือศีลอด” - “ผู้ที่ยังก่อเหตุในขณะนี้ ไม่ว่าจะเป็นนับถือศาสนาอะไรก็แล้วแต่ หรือ ไม่มีศาสนา การเข่นฆ่าผู้อื่นทำให้เสียชีวิตนี้ ไม่ใช่ธรรมคานะ มันเชื่อได้เหลือเกินว่ามันจะเกาะกินในใจตลอด โอกาสที่จะกลับมาเหมือนคนที่ไม่ว่าอะไรเลยมันลำบาก หยุค ละ เลิกการกระทำซึ่งทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน ความรุนแรง การเข่นฆ่ากัน เอาหลักธรรม คำสั่งสอนดีๆ พี่น้องชาวไทยมุสลิมจะรู้ดีในหลักคำสอนมีอะไรบ้าง แค่นี้ก็คิดแล้ว ในใจท่านขุนซ่องหมองใจแล้วยังคิดและจะทำด้วยในสิ่งที่ไม่ดี มันก็บาปอยู่ในใจตรงไหน ในใจของท่านแหละครับ ต่อไปบาปจะสะสมเป็นคนที่โหด อามหิด - “อบรมศาสนา นี่ตรงสำคัญ ผมว่าอันดับ ๑ ต้องศาสนา ต้องมีธรรมะในจิตใจ การยับยั้งชั่งใจการมีสติ มีอาชีพ” - มีการแถลงอวยพรเดือนรอมฎูร และสารคดีพระพุทธรธรรม ในงานเฉลิมฯ ที่มีการถวายพระพรมีทั้งพิธีทางศาสนาพุทธและอิสลาม
วิธีการโฆษณาชวนเชื่อ	- “การเบียดเบียนทางประวัติศาสตร์ด้วย ซึ่งคนในพื้นที่ของเรามีคนหลายเชื้อชาติ อาศัยอยู่ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ไม่ว่าจะเป็นพี่น้องชาวไทยมุสลิม พี่น้องชาวไทยเชื้อสายจีน และพี่น้องชาวไทย พี่น้องชาวไทยก็มีหลายภาษาที่มายุ่บ้านเราไม่ว่าจะเป็น คนเหนือ คนอีสาน คนใต้ คนนคร พัทลุง สงขลา บางคนมาเกิดที่นี่ก็มี มาใช้ชีวิตตั้งแต่เล็ก จนเรียกได้ว่าเป็นถิ่นฐานบ้านเกิด ซึ่งอพยพมาจากจังหวัด และในเรื่องราวประวัติศาสตร์ว่าเรื่องราวของเราเป็นยังไง เดียวนี้ประวัติศาสตร์ของประเทศ ไทยเรา ไปดูในหนังสือของเด็ก เมื่อก่อน ตอนที่เรารเรียนเป็นร้อยๆ หน้า เดียวนี้ยุบมาเป็น สามแผ่น สี่แผ่น ประวัติศาสตร์ชาติไทย ตั้งแต่กรุงศรีอยุธยา มา ประวัติศาสตร์บางเรื่องที่ทำให้ พี่น้องชาวไทยมุสลิมของเราไปเล่าไปสอน ไปเบี่ยงเบนกับความเป็นจริงโดยเฉพาะพวกที่ก่อเหตุความรุนแรง มักจะชักชวนบุตรหลานของท่านผู้ฟังบางคน ไป แล้วมาเล่าเรื่องประวัติศาสตร์ของลูกหลานให้ฟัง ว่าคนไทย หรือสยามทางตอนเหนือชอบมารุกรานปัตตานี มาดื้อนผู้คน ไปเป็นเชลยด้วยการทรมาน” - “มองย้อนที่ประเทศไทยเรา ที่ไม่ถูกไม่ต้องเกี่ยวกับหลักธรรมคำสอนของศาสนาอยู่แล้ว เราลองมาคุยกัน มีความคิดเห็นอย่างไร หรือเราบางคน ข่าวสารที่ผิดๆ อุดมคติที่ผิดจากกลุ่มไม่หวังดีต่อประเทศชาติ ก็ลองคิดดู บานท่านคิดว่าอาจจะโดนใช้ โคนหลอกซึ่งกลุ่มขบวนการหรือกลุ่มที่ยุ่งยงส่งเสริมเขาก็สบายแต่เราท่านๆ ที่หลงผิดอยู่ก็ยังไปต่อสู้กับเจ้าหน้าที่รัฐ ไปก่อเหตุรุนแรงเจ้าหน้าที่รัฐ ก็ต้องจับมาดำเนินคดีความรุนแรง ตรงนั้นะ อยู่บ้านก็ไม่ได้ ต้องหนีไป ก็ฝากไว้ให้คิด ก็ยังมี ทางที่จะกลับเนื้อกลับตัวที่จะเป็นคนดีของสังคมได้ แสดงตัว ถ้าเราผิดเราต้องยอมรับโทษ เพื่อที่เราจะทำงานไป แต่ทั้งนี้โทษหนักจะได้เป็นเบา และจะมีจุดสิ้นสุด” - “จึงรณรงค์ ให้ องค์กรต่างๆ จัดจัดยาเสพติด ไม่ให้เข้าใกล้ พี่น้องประชาชนคนไทยโดยเฉพาะเยาวชนบุตรหลาน แต่ก็มีขบวนการผู้ไม่หวังดี ต่อประเทศชาติ ได้นำยาเสพติดเข้ามากระบาด โดยเฉพาะพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ของเรา โดยกลุ่มผู้ก่อเหตุรุนแรงใช้วิธีการชักจูง หลอกล่อเด็กและ

	เยาวชน บุตรหลานของพี่น้องประชาชน ให้ตกเป็นเครื่องมือก่อเหตุความรุนแรง ใช้ยาเสพติดเป็นสินค้าจางวางวัล เป็นสิ่งล่อใจ ในการก่อความรุนแรงที่ผ่านมา ที่เจ้าหน้าที่ สามารถจับกุมได้ ซึ่งเป็นเยาวชนที่หลงผิด แทบทั้งสิ้น เยาวชนกลุ่มนี้ ถูกปลูกฝังให้นิยมความรุนแรง ทั้งจากผู้ใหญ่ ในชุมชนการก่อเหตุรุนแรงแต่ละครั้ง เพื่อแลกกับเงินค่าจ้างเพียงเล็กน้อย เพื่อ ซื่อยามาเสพติด แต่ที่น่าตกใจนั้นก็คือ พ่อแม่ ไม่รู้มาก่อนว่าบุตรหลานของตนเป็นผู้ก่อเหตุรุนแรง ส่วนใหญ่จะรู้ก็ต่อเมื่อ เยาวชนก่อเหตุรุนแรงและถูกเจ้าหน้าที่จับกุม” - “เราก็คงทราบว่ามีกำลังใหม่ที่อาจจะชักชวนไป นื่องๆเยาวชนโดนชักชวนไปให้ความคิดความอ่านที่ผิดเพี้ยนหลักศาสนา ที่ไม่ตรงกับความจริง ไปฝึกกันมาแล้วมาก่อเหตุ เราเป็นผู้ปกครอง ก็ร่วมด้วยช่วยสอดส่องด้วย เพราะว่าบางทีเราอาจจะเห็นบุตรหลานของเราไปโรงเรียนบางทีไปไม่ถึงโรงเรียนก็ได้ นะครับ ไปห้องสุขาชักจูงในทางที่ผิด จริงแล้วก็มียุทธหลายรายที่เข้าสู่กระบวนการที่ผิดแล้วก็จะอาจจะเสียชีวิตและถูกจับพ่อแม่พี่น้องของเราก็ไม่ทราบว่าลูกหลานไปเรียนทุกวัน เป็นคนดีในชุมชน ในหมู่บ้าน แต่ทำไมเวลาไปอยู่ขบวนการกลุ่มผู้ก่อเหตุความรุนแรงได้ ดูบุตรหลานของเราด้วยนะครับ ถ้ามได้การเรียนเป็นยังงี้บ้าง”
--	---

สถานี ประเด็น	๒. สถานีวิทยุอิสรเสรีโอ อำเภอรามัน จังหวัดยะลา คลื่น FM ๙๒.๗๕ MHz (๒๐-๒๖ สิงหาคม ๒๕๕๕)
	ตัวอย่างเนื้อหาคำพูดที่ออกอากาศ
รายงานเกี่ยวกับเหตุการณ์ความรุนแรงในพื้นที่และความขัดแย้งโดยทั่วไป	- บทสนทนาจากบาบอ(ผู้อาวุโสหรือผู้ใหญ่ที่ให้ความรู้ทางศาสนา) กล่าวถึงกรณีเหตุการณ์ระเบิดทหารจนเสียชีวิตในพื้นที่รือเสาะ บอกว่า “ชาวบ้านและทางปอเนาะเองก็มีความลำบาก แต่ถ้าหากทางทหารเข้ามาคุ้มครองดูแลจริงก็ดีใจและถ้าทหารคุ้มครองกันอย่างเข้มงวดและจริงจังก็อาจเป็นไปได้ว่าเหตุการณ์เหล่านั้นก็อาจจะไม่เกิดขึ้น” - บทสนทนาจากทหาร “ในฐานะที่เป็นตัวแทนของเจ้าหน้าที่รัฐ มีความยินดีเป็นอย่างยิ่งที่จะช่วยกันคุ้มครองและดูแลทุกคนให้ปลอดภัยและยินดีต้อนรับผู้ที่หลงผิด ไม่ว่าจะเป็นโครงการประชาร่วมใจ และอยากให้บาบอช่วยบอกคนที่หลงผิดให้กลับตัวกลับใจ และทางเจ้าหน้าที่ยังสามารถให้ความยุติธรรมได้และอยากให้พวกเขารู้ว่ายังมีความยุติธรรมรออยู่”
ส่งเสริมความปรองดองของประชาชน	- มีการกล่าวถึงผลไม้ไทย ว่าผลไม้จากประเทศไทยที่ส่งไปขายทั่วโลก เมื่อมีคำว่า “บางกอก” นำหน้าจะเป็นตัวบอกว่าเป็นผลไม้ที่ดีที่สุด เป็นความภูมิใจของเรา - “ต้องขอบคุณอีกครั้งที่ทำให้วิทยุอิสรเสรีได้รับรางวัลดีเด่นในการจัดวิทยุชุมชน” - มีรายการชุมชนทำเพื่อชุมชน - บทสนทนากับอุสตาซ (ครูที่สอนศาสนาในสถาบันศึกษาปอเนาะ) เกี่ยวกับการที่มีทหารเข้ามาในปอเนาะ “มีความยินดีที่ทหารมาให้ความปลอดภัย จะได้ช่วยดูแลนักเรียนที่โคตรเรียนด้วย” - บทสนทนาจากบาบอ กล่าวถึงกรณีที่มีทหารเข้ามาจัดกิจกรรมต่างๆในพื้นที่ บาบอกล่าวว่า “มีความยินดีที่จะให้จัดกิจกรรมต่อไป เพราะยกตัวอย่างกิจกรรมที่ผ่านมาทำให้เด็กมีความกระตือรือร้นในการอ่าน” - บทสนทนาจากบาบอ กล่าวถึงกรณีเหตุการณ์ความวุ่นวายที่เกิดขึ้น โดยกล่าวว่า “บาบอได้คู่อ้อ (เป็นการขอพร) อยู่ตลอดเวลาเพื่อจะให้ทุกคนอยู่ร่วมกัน ไม่ทะเลาะเบาะแว้งกัน”

	- บทสนทนากับอุสตาซ (ครูที่สอนศาสนาในสถาบันศึกษาปอเนาะ) กล่าวถึงการที่เชิญบาบอ อุสตาซและลูกศิษย์มาออกรายการว่าเป็นอีกโครงการหนึ่งที่จะช่วยเปิดโลกทรรศน์ให้กับเด็กปอเนาะ เนื่องจากเด็กๆ เหล่านี้ไม่ค่อยได้รับโอกาส ในการเห็นการจัดวิทยุและเป็นการประชาสัมพันธ์ให้แก่ผู้ที่หลงผิดด้วย
ระบอบกษัตริย์	-
ปัญหายาเสพติด	- “คนเราต้องมีความสามัคคี ไม่ลืมตัว ถ้าลืมตัวแม้กระทั่งพ่อแม่และก็จะลืมแล้วกลายเป็นคนอกตัญญู ไม่อยู่กับยาเสพติด” - เปิดเพลงยาเสพติด - บทสนทนากับลูกศิษย์บาบอ “ไม่สนับสนุนผู้ติดยาเสพติดและขอให้น้องๆ ห่างไกลจากยาเสพติด อย่าไปข้องเกี่ยวและคิดว่าสาเหตุของการติดยาเกิดจากไม่ได้ได้รับการศึกษา เพื่อนชักจูง และอยากให้เรียนรู้เกี่ยวกับศาสนาให้มากขึ้นเพราะแต่ละศาสนาต่างก็มีกฎในการห้ามสิ่งที่ไม่ดีต่างๆ และอยากบอกแก่น้องๆ หรือผู้ที่หลงผิดยา ให้หลุดพ้นจากการติดยา โดยการเล่นกีฬา ฟังบรรยายธรรมบ้างและเวลาเรียนก็ให้เข้าเรียน ห้ามปรามเพื่อนที่กำลังจะหลงผิด”
แง่มุมทางวัฒนธรรมของพุทธและอิสลาม	- “ให้คนเรามีความพยายามไม่ว่าจะทำการใดก็ขอให้พยายาม จึงจะประสบความสำเร็จ เพราะพระเจ้าอยู่เคียงข้างเราเสมอ” - มีการพูดสวดดีเป็นภาษามลายู (วัศลาม) สวดดีผู้ฟังเนื่องในวันอีดิลฟิตรี(สลามัตฮารีรายอ) - มีการเปิด อัล-กุรอาน เพลงมลายูท้องถิ่น อินเดีย มาเลย์ อนาซิด เปิดเพลงลูกทุ่งภาษามลายูถิ่น (คิก) - มีการบรรยายธรรม - มีการเปิดเพลงชาติไทย มีการพูดภาษาไทยปนมลายู รายการความรู้รอบตัวกับดีเจเปาะวอ มังสองภาษา - มีการใช้ภาษาเฉพาะในบทสนทนา ที่ว่าถ้าไม่ใช่คนที่ท้องถิ่นหรือผู้ที่นับถือศาสนาอิสลามอาจไม่เข้าใจ ยกตัวอย่างเช่น “วันนี้ก็เป็นวันที่ครบกำหนดการบวช ๖ วัน (การถือศีลอดที่ไม่บังคับ แต่ส่งเสริมให้กระทำเพื่อผลบุญจากพระเจ้า)” หรือ “มีการเลี้ยงฉลองที่กูโบว์ (คือ สุสาน)” หรือ “เปิดเพลงเด็กๆ อาลิฟ บา ตา (คือชื่อเรียกอักษรภาษาอาหรับ เหมือน เอ บี ซี)” - มีการประกาศอาซาน คือประกาศจากมัสยิดเพื่อเชิญชวนคนมาละหมาดในแต่ละช่วงเวลาของวัน - (โฆษณาชวนเชื่อจากศาสนาเป็นภาษามลายู “และช่วงเดือนนี้ เราสามารถบวช (ถือศีลอด) ในช่วงไหนก็ได้ทั้งเดือนและถ้าหากท่านใดที่บวช (ถือศีลอด) ครบ ๖ วันในเดือนนี้ (เดือนตามปฏิทินอิสลาม ซึ่งเป็นเดือนถัดจากเดือนรอมฎอนที่ถือศีลอด) จะได้รับผลบุญเท่ากับบวช (ถือศีลอด) ๒ ปี”) - รายการเพลงสองภาษา อวยพรในวันรายอ - มีการมอบเพลงช่วงอวยพรรายออิดิลฟิตรี อนาซิด (Anasyid) เป็นการขับร้องบทเพลงที่เกี่ยวกับความศรัทธา การทำความดี เช่นการเป็นมุสลิมที่ดี การเป็นลูกที่ดีของบิดา มารดา การเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม ส่งเสริมการให้ความรักต่อกัน แต่ไม่ใช่ความรักในเชิงชู้สาว - บทสนทนาจากบาบอที่เป็นเจ้าของสถานศึกษาปอเนาะแห่งหนึ่ง กล่าวว่า “ได้เปิดมาสองปีแล้วมีหลักสูตรที่เปิดสอนคือ อัล-กุรอาน ภาษาอาหรับ ภาษามลายูและเปิดสาขาสามัญซึ่งทางกศน.ได้เข้าไปสอนในปอเนาะ” และ ยังกล่าวต่อว่า”ที่สร้างปอเนาะก็เพื่อทุกคน เพื่อที่จะให้ปราศจากสิ่งเลวร้ายทั้งปวง เพราะทุกสิ่งทุกอย่างเกิดขึ้นจากจริยธรรมของมนุษย์ทุกคน จึงเปิดปอเนาะ เพื่อให้มีการศึกษา เพื่อจะรู้จักอัลลอฮ์และป้องกันจากสิ่งเลวร้ายนั้น” - บทสนทนากับลูกศิษย์บาบอ ตอนนี้กำลังศึกษาอยู่สามภาษา อาหรับ มลายูและภาษาไทย

สถานี ประเด็น	๓. สถานีวิทยุกระจายเสียงจังหวัดนราธิวาส คลื่น FM ๘๕.๒๕ MHz (๒๖ กันยายน-๓ ตุลาคม ๒๕๕๕) ตัวอย่างเนื้อหาคำพูดที่ออกอากาศ
รายงานเกี่ยวกับเหตุการณ์ความรุนแรงในพื้นที่และความขัดแย้งโดยทั่วไป	- กรณีเหตุคนร้ายลอบวางระเบิดรถบัสนักเรียนโรงเรียนร่มเกล้า อำเภอเมือง จังหวัดนราธิวาส - รองนายกรัฐมนตรีกล่าวยืนยันว่ารัฐบาลรักษาความมั่นคงปลอดภัยให้แก่ประชาชนในพื้นที่อย่างเต็มที่ เพื่อสร้างความมั่นใจให้กับประชาชนในการดำเนินชีวิตตามปกติต่อไป - ข่าวสื่อในการหยุดช่วงวันศุกร์ ปกติวันศุกร์บางร้านก็หยุดอยู่แล้ว โดยเฉพาะร้านค้าที่บริเวณโรงเรียนที่สอนศาสนาอิสลาม ผู้รู้ในทางศาสนาบอกว่าไม่มีการหยุดงานในวันศุกร์ แต่ที่มีการหยุดกันจริงๆก็ต้องหยุดเพื่อไปปฏิบัติภารกิจทางศาสนาคือการไปละหมาด ทางคณะกรรมการดูแลความปลอดภัยบอกว่าเป็นการตื่นตูม ขอให้มีความเชื่อมั่นในส่วนของการดูแลรักษาความปลอดภัยของเจ้าหน้าที่ทั้งสามฝ่าย ไม่ว่าจะเป็นตำรวจ ทหาร ฝ่ายปกครอง - รถยนต์หรือรถจักรยานยนต์ที่จอดกันไว้นานๆจนผิวดังเกิดก็อย่าเข้าไปพิสูจน์หรือตัดสินใจด้วยตัวท่านเองนะคะ เพราะอันดับแรกคือเรื่องความปลอดภัยอาจเกิดอันตรายขึ้นมาได้ - วันนี้ในส่วนของการนิรโทษกรรมบ้านเราก็ก่อขึ้นในหลายๆพื้นที่ด้วยกันนะครับ ทให้มีผู้เสียชีวิตและบาดเจ็บ หากพบเห็นสิ่งแปลกปลอมหรือคนแปลกหน้า สามารถแจ้งทางเจ้าหน้าที่ทหารตำรวจได้เลยนะครับ
ส่งเสริมความสามัคคี ปรองดองของประชาชน	- สำนักข่าวไทย นายกรัฐมนตรีย้ำแนวทางการปรองดองจะทำให้ประเทศพัฒนาอย่างยั่งยืน เน้นย้ำนโยบายสร้างความปรองดองที่สามารถพัฒนาต่อไปได้อย่างยั่งยืนต่อเนื่อง ซึ่งก็ถือเป็นนโยบายที่สำคัญและเร่งด่วนของรัฐบาล ส่วนการแก้ไขปัญหาภาคใต้ของไทย นายกรัฐมนตรีชี้แจงว่ามีเพียงสันติวิธีในการแก้ไขปัญหาควบคู่กับการพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจและการศึกษา - ก่อนจากกันนะครับ “ความแตกต่างทำให้หลากหลาย แต่ความแตกแยกทำให้แหลกสลายนะครับ” - กล่าวถึงบรรยากาศการแข่งขันกีฬาว่าทุกคนต่างประเทศที่มาเข้าร่วมมีความผูกพันกับสนามแข่งขันมากันทุกปี อยากให้ประชาชนในจังหวัดเห็นความรัก ความสามัคคี เป็นพื้นที่ของความสมานฉันท์ที่มีความสุขด้วยกัน เป็นภาพที่ยิ่งใหญ่มาก - เปิดเพลงได้ฟ้าเดียวกัน เป็นเพลงที่อาจจะปลุกจิตสำนึกสำหรับคนไทยนะครับ ให้เรามีความรัก ความสามัคคีกันแล้วจะเป็นปัจจัยในการสร้างชาตินะครับ - ผู้ว่าราชการจังหวัดนราธิวาส ใช้คำทักทายที่ว่า “พ่อแม่พี่น้องที่เคารพ” - “ขอเป็นกำลังใจให้ทหารพรานที่มาประจำที่เมืองนราธิวาส” - “ความสงบสุขนี้สำคัญจะคุณผู้ฟัง มีความสามัคคีกันนะคะ” - “ชาติบ้านเมืองคือชีวิตเลือดเนื้อและสมบัติของเราทุกคน การดำรงรักษาประเทศชาตินั้นไม่ใช่หน้าที่ของบุคคลหรือหมู่ใด ๆ หากแต่เป็นหน้าที่ของทุกฝ่ายทุกภาคที่จะต้องร่วมมือกระทำพร้อมๆกันไป โดยสอดคล้องเกื้อกูลกันและมีจุดประสงค์อุดมคติร่วมกัน ถ้าหมู่ใดหมู่หนึ่งเป็นอันตรายไป ก็อาจทำให้ทั้งชาติแตกสลายลงไปได้” (พระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว) - นายกรัฐมนตรีระบุว่าหลายประเทศให้ความสนใจการแก้ปัญหาชายแดนภาคใต้โดยสันติวิธีเพื่อให้เกิดความสงบสุขและสันติภาพ ที่เน้นการปรองดองกันมากขึ้นและย้ำจุดเด่นของรัฐบาลว่าอยู่ระหว่างการพัฒนารูปแบบการทำงาน - เปิดเพลงรักเมืองไทย

	- ขอมอบเพลงให้กับพี่น้องอส. พี่น้องทหาร ตำรวจ ชรบ. อรบ. ที่เข้าเวรเข้ายามตามจุดต่างๆ ฐานต่างๆ ตามชุมชนของหมู่บ้านเราด้วย - เปิดเพลงลูกทุ่งเพื่อชีวิตของคุณชัย นาทวี เพลง ท.ทหารพราน ว่าด้วยเนื้อเพลงที่เกี่ยวกับชีวิตทหารชายแดนได้ที่อาสาลงมาในพื้นที่ที่เรียกว่าผู้พิทักษ์แดนไทย และยังเล่าถึงบรรยากาศในการปฏิบัติงาน ทั้งยังเน้นย้ำว่าแผ่นดินไทยใครๆก็เอาไปไม่ได้ - “พี่น้องประชาชนทุกท่านต้องให้ความร่วมมือ” - “คณะกรรมการเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบจากความไม่สงบในสามจังหวัดชายแดนใต้ เตรียมกำหนดยุทธศาสตร์การดำเนินงานและมาตรการเยียวยา พร้อมทั้งการทำงานปีที่ ๒ เน้นเรื่องส่งเสริมคุณภาพชีวิตของครอบครัวผู้ได้รับผลกระทบที่ดีขึ้น ส่งเสริมให้ประชาชนในพื้นที่เกิดความสามัคคีด้วยการเปิดพื้นที่ให้ความคิดเห็นต่างๆ มีเวทีแสดงความคิดเห็น นอกจากนี้ที่ประชุมยังเสนอหาวิธีดูแลสวัสดิการข้าราชการในพื้นที่ภาคใต้ให้มีความเท่าเทียมกัน”
ระบอบกษัตริย์	- กล่าวถึงโครงการประชาชนชาวไทยทำความดี บริจาคโลหิตถวายพ่อหลวงของแผ่นดิน - มีสปอตพระราชดำรัส สปอตได้ร่มเย็น สันติสุข ความจงรักภักดีในหลวง สปอตสรรเสริญพระบารมี - “พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระบรมราชินีนาถและพระบรมวงศานุวงศ์ทุกพระองค์ พระราชทานโครงการในพื้นที่ให้กับจังหวัด ๖๐๐ กว่าโครงการ มากมายจริงๆครับ ทั้งยังประทานแนวความคิดต่างๆในการส่งเสริมอาชีพ ในการพัฒนาดินให้ดีพลิกกลับคืนมาเพาะปลูกได้ เป็นความอุดมสมบูรณ์ที่พระองค์ได้พระราชทาน ผมจะสื่อสารให้สั้นๆ จังหวัดนราธิวาสเราเป็นแผ่นดินธรรม แผ่นดินทองได้อย่างไร แสดงให้เห็นว่าพวกเราผูกพันกับสถาบันพระมหากษัตริย์ นี่แหละครับคือพลังแผ่นดินที่ร้อยเรียงพวกเราเข้ากันเป็นหนึ่งเดียว ให้เป็นความรักความสามัคคีของพี่น้องต่างๆ ฉะนั้นงานของดีเมื่อนาราเป็นส่วนหนึ่งที่อยากจะกราบพ่อแม่พี่น้องด้วยความภาคภูมิใจที่พวกเรามีด้วยกันนะครับ ที่เรามีในหลวงองค์เดียวกัน” - “วันนี้ชาวจังหวัดนราธิวาสยังประทับใจกับการได้เฝ้าชื่นชมพระบารมีสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี แล้วเรายังเปรียบสุขด้วยพระบารมี ที่ปฏิบัติพระราชกรณียกิจในพื้นที่จังหวัดนราธิวาส”
ปัญหาเสียดสี	- สปอตใครคิดยา ขกมือขึ้น
แง่มุมทางวัฒนธรรมของพุทธและอิสลาม	- เชิญชวนร่วมทอดกฐินและผ้าป่าสามัคคี มีรายการธรรมะเพื่อชีวิต โดยพระอาจารย์ บอกรบุญไปยังพุทธศาสนิกชน - สปอตรู้รักภาษาไทย โดยความร่วมมือของราชบัณฑิตยสถานและกรมประชาสัมพันธ์ - การเร่งฟื้นฟูโบราณสถานศาสนาพุทธ คริสต์ อิสลาม - ดีเจพูดสำเนียงได้สลับภาษาราชการ พูดสำเนียงท้องถิ่นได้ พูดภาษากลาง - ส่วนราชการต่างๆและประชาชนอย่าลืมยื่นตรงเคารพธงชาติ - กล่าวถึงสถาบันอุดมศึกษาแห่งเดียวในจังหวัดนราธิวาสที่ให้ความรู้ประสิทธิภาพและให้ลูกหลานของเราเรียนวิชาความรู้ต่างๆ มีคณะภาษาศึกษาซึ่งสามารถเรียนรู้ทั้งด้าน ภาษา ศาสนาอย่างกว้างขวาง - กล่าวถึงบทสัมภาษณ์รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวัฒนธรรม กล่าวถึงการไปประกอบพิธีฮัจญ์ของพี่น้องชาวไทยมุสลิมเป็นเรื่องที่สำคัญมากเพราะทุกปีจะมีพี่น้องชาวไทยมุสลิมไปประกอบพิธีนี้ที่ประเทศซาอุดีอาระเบียจำนวนเกือบ ๑ ล้านคน ซึ่งในจำนวนนี้มีชาวไทยมุสลิมอยู่ด้วยจำนวน ๑๓,๐๐๐ คน ถือว่า

	พิธีนี้เป็นแหล่งรวมมวลมนุษยชาติที่ใหญ่ที่สุดในประวัติศาสตร์ของโลกที่ทุกคนพร้อมใจกันปฏิบัติเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันในภารกิจที่ศาสนาอิสลามกำหนดไว้ในการนี้รัฐบาลได้ให้การสนับสนุนการประกอบพิธีนี้ตลอดมา เพื่อให้ชาวไทยมุสลิมที่เดินทางไปได้รับความสะดวกสบายปลอดภัยและได้ประกอบศาสนกิจที่สำคัญยิ่ง ทั้งยังเป็นการส่งเสริมให้ผู้คนที่ไปร่วมพิธีเป็นจำนวนมากแสดงเอกลักษณ์ความเป็นมุสลิมไทยที่โดดเด่นคือการมีจิตใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ รักสันติ เปรียบเหมือนทิวทัศน์ธรรมชาติและทิวทัศน์สภาพของประเทศ ซึ่งจะสร้างภาพลักษณ์ที่ดีของประเทศให้ประจักษ์ในสังคมโลก - การทำให้คนไทยเกิดการรับรู้และภาคภูมิใจในความเป็นไทย
การโฆษณาชวนเชื่อ (ความเป็นปรีภัย)	-“บ้านเราไม่ท่วมนะครับ ไม่เหมือนสุโขทัย กรุงเทพท่วมนะครับ บ้านเราอยู่สบายนะครับ พี่ๆน้องๆทุกคนช่วยกันดูแลเมืองนราธิวาสของพวกเรา ไม่เหมือนกรุงเทพ เขาคิดไม่ให้เมืองนราธิวาสของเราสบาย เนื้ออึด น้ำมันแพงขึ้นๆ เพื่อให้เราชาวราธิวาสเดือดร้อนนะครับและก็เป็นหูเป็นตาให้กับเจ้าหน้าที่บ้านเมืองเพื่อให้นราธิวาสของเราอยู่สบายๆ ก็ฝากๆกันไว้” (antagonism) - ของก็แพงขึ้นทุกวัน ราคาขงก็ถูก - สำนักข่าวไทย ฝนที่ตกหนักในภาคใต้ในช่วงนี้ส่งผลให้มีน้ำท่วมและน้ำป่าไหลหลาก สร้างความเดือดร้อนให้กับประชาชนหลายจุด ขณะที่ภาคกลางและภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีแนวโน้มลดลง - ผู้สร้างภาพยนตร์คู่มือศาสนาอิสลามเป็นชนวนเหตุให้เกิดการประท้วงทั่วไปในโลกมุสลิมถูกจับกุมตัวแล้ว - รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขสั่งรวมแพทย์ คณะแพทย์ชาวไทยมุสลิมที่ร่วมแสวงบุญในการทำพิธีฮัจญ์ ประเทศซาอุดีอาระเบียเฝ้าระวังโรคติดเชื้อไวรัสสายพันธุ์โคโรนา ๒๐๑๙ พร้อมยืนยันยังไม่มีการแพร่ระบาดในไทย โดยพบผู้ติดเชื้อในต่างประเทศที่เดินทางกลับมาในประเทศไทยต่างๆ ในส่วนคนไทยที่เดินทางไปแสวงบุญ กระทรวงสาธารณสุขได้เตรียมการต่อต้านป้องกันเชื้ดังกล่าวแล้ว และเตือนประชาชนถึงวิธีการดูแลตัวเอง

สถานี ประเด็น	๔. สถานีวิทยุอม.ปัตตานี จังหวัดปัตตานี คลื่น FM ๑๐๗.๒๕ MHz (๑-๖ พลุศกียายน ๒๕๕๕)
	ตัวอย่างเนื้อหาคำพูดที่ออกอากาศ
รายงานเกี่ยวกับเหตุการณ์ความรุนแรงในพื้นที่และความคิดเห็นขัดแย้งโดยทั่วไป	- รายงานความคืบหน้าเจ้าหน้าที่ปะทะคนร้ายที่ ต.ท่าซง อำเภอรามัน จ.ยะลา - รายงานเหตุระเบิดที่อำเภอริโอเฮาส นราธิวาส - มีรายการหนึ่งชื่อ “กัมปองออนแอร์” เป็นรายการที่อธิบายเหตุการณ์ความไม่สงบที่เกิดขึ้น ทั้งต้นเหตุความเชื่อที่เข้าใจผิดกัน ฯลฯ ยกตัวอย่างการดำเนินรายการ: “ผู้ดำเนินรายการเปิดเทปเสียงผู้ร่วมสนทนา ๒๐ คน จากผู้มีประสบการณ์ การเมืองการปกครอง กลุ่มชาติพันธุ์และเศรษฐกิจทั่วประเทศ ซึ่งสรุปว่าปัญหาที่เกิดความรุนแรงในภาคใต้ มาจากรากปมเดียวกันกับทุกๆภาคของประเทศ” - “การหาวิธีการแก้ปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ อย่างสันติมากที่สุด” - “ปัญหาการเมืองของไทย เมื่อเทียบกับมาเลเซียที่กำลังพัฒนาไปเรื่อยๆ แต่ไทยยังอยู่กับที่” - “การแก้ปัญหาในมุมมองของมลายูที่นับถือศาสนาอิสลาม” -“เทปเสียงบรรยาย เรื่อง ๒๐ นักต่อสู้ ด้านการสร้างสันติภาพ จาก อ.ชัยวัฒน์ สถาอานันท์”

ความสามัคคี ปรองดองของ ประชาชน	- เนื้อหาจากรายการ “กัมปองออนแอร์”: “ทำอย่างไรให้พื้นที่จังหวัดชายแดนใต้กลับมาเหมือนเดิม โดยหาแนวทางแก้ปัญหาระหว่างผู้ที่เกี่ยวข้อง” - ดิเจอพูดกับผู้ฟังผ่านโทรศัพท์ ซึ่งเสนอแนะอยากให้ปลูกฝังให้เด็กไทยรักชาติ - ศอ.บต. เตรียมเปิดสถานีวิทยุและสถานีโทรทัศน์ที่มีช่องเป็นภาษามลายูเพื่อสร้างความเข้าใจกับคนในพื้นที่
ระบอบกษัตริย์	- รายงานข่าวการเสด็จเยี่ยม โรงพยาบาลสายใยรักแห่งครอบครัว อ.โคกโพธิ์ ปัตตานี ของพระราชาในพระบรมโอรสาธิราช
ปัญหาอาชญากรรม	- ประชาสัมพันธ์โครงการชุมชนอุ่นใจได้ลูกหลานกลับคืน เพื่อแก้ปัญหาอาชญากรรม - ปัญหาที่ตามมาภัยอาชญากรรม ซึ่งให้ถือเป็นเรื่องชุมชน
แง่มุมทาง วัฒนธรรมของ พุทธและ อิสลาม	- รายการสืบสานภาษามลายู ผู้ดำเนินรายการพูดภาษามลายูสลับภาษาไทย - อธิบายจุดประสงค์และเป้าหมายของการทำฮัจญ์ตามหลักการอิสลาม - การทำความดีต่อเพื่อนมนุษย์ และสิ่งแวดล้อม ซึ่งเป็นคำสอนที่อยู่ในหลักการของศาสนาอิสลาม - การทำความดีด้วยกาย วาจา ใจด้วยหลักธรรมศาสนาพุทธ - พูดถึงเทศกาลประเพณีทอดกฐินของวัดต่างๆ ในช่วงนี้ - สปอตราลิกวันรูสะมิแล มอ.ปัตตานี - เป็นเพลงอัลนาซิด (เพลงภาษามลายูเชย แนวเพลงเน้นการทำความดีตามแนวทางศาสนาอิสลาม)

สถานี ประเด็น	๕. สถานีวิทยุเพื่อความมั่นคงภายในราชอาณาจักร อ.โคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี คลื่น FM ๑๐๗.๒๕ MHz (๑-๗ พุทธจิกายน ๒๕๕๕)
	ตัวอย่างเนื้อหาคำพูดที่ออกอากาศ
รายงานเกี่ยวกับ เหตุการณ์ความ รุนแรงในพื้นที่ และความ ขัดแย้ง โดยทั่วไป	- กรณีที่มีผู้ก่อความไม่สงบแต่งกายในชุดเครื่องแบบ ทำให้ชาวบ้านเกิดความเข้าใจผิด “กฎหมายได้กำหนดเอาไว้ ในประมวลกฎหมายอาญา ในมาตรา ๑๔๖ ความว่า ผู้ใด ไม่มีสิทธิที่จะสวมเครื่องแบบหรือประดับเครื่องหมายเจ้าพนักงาน ผู้ที่ทำให้คนอื่นเชื่อว่าตนมีสิทธิเช่นนี้ เป็นความผิด ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน ๑ ปี ปรับไม่เกิน ๒,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำ ทั้งปรับ เมื่อทราบความเช่นนี้แล้ว จะแต่งกายอะไรๆ ก็ควรระมัดระวังให้มากที่สุดนะครับท่านผู้ฟังครับ ท่านผู้ฟังครับ การแต่งกายเครื่องแบบเจ้าหน้าที่ทหาร พุดง่าย ๆ เครื่องแบบและเครื่องหมายเจ้าพนักงาน ไม่ใช่เสื้อผ้าอาภรณ์ปกติ ที่พวกเรา ประชาชน จะหาซื้อ มาใส่กันได้เล่นๆ ”
ความสามัคคี ปรองดองของ ประชาชน	- เปิดเพลงส่งเสริมสามัคคีในชาติ ขกย่องทหารไทย ให้กำลังใจทหาร - สารคดีรู้รักสามัคคี จาก กอ.รมน. - ผู้ดำเนินรายการท่านหนึ่งกล่าวออกอากาศ “การช่วยเหลือกัน งานถึงจะประสบความสำเร็จนะครับ คนละเล็กละน้อย คนละไม้ คนละมือ ครับ งานมันก็จะสำเร็จไปเอง ยาง ก็เหมือนกัน ต้องช่วยกันนะครับ ช่วยๆ กันตัด ช่วยกันเก็บ..”
ระบอบกษัตริย์	- มีการกล่าวถึงการเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ - สารคดีเรารักในหลวง - สปอตราลิกวันรูสะมิแล ในหลวง - แนะนำสถานีวิทยุเพื่อความมั่นคงภายในราชอาณาจักร คลื่นแห่งความจงรักภักดี โดย กอ.รมน.

	กรุงเทพฯ - สปอศแนะนำรายการ และ การเชิญชวนร่วมทำความดีเพื่อถวายพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
ปัญหาเสพติด	- สารคดีต่อต้านยาเสพติด โดย ทบ.ภาค ๓ - ดิเจอ์นทานเรื่องบ้ากัญชา
แง่มุมทาง วัฒนธรรมของ พุทธและ อิสลาม	- สารคดีรู้รักภาษาไทย โดยราชบัณฑิตยสถานและกรมประชาสัมพันธ์ - “ประเพณีชักพระของหลวงพ่อดงนระกรับ เป็นประเพณีที่ชาวไทยได้ปฏิบัติกันมาตั้งแต่โบราณกาล ตามจดหมายเหตุ ของหลวงจีนอี้จิง (หจิจิง) ปรากฏว่า เมื่อ พ.ศ. ๑๒๓๒ ที่เมืองนครศรีธรรมราช ได้มี ประเพณีแห่พระกันแล้ว ประเพณีชักพระของภาคใต้ โดยเฉพาะที่อำเภอโคกโพธิ์ ซึ่งถือว่าเป็นประเพณี ศรีสง่าของชาวอำเภอโคกโพธิ์ และเป็นเกียรติยศให้กับจังหวัดปัตตานี มาจนปัจจุบันนี้ ก็ด้วยแนวคิด และความเชื่อของพุทธศาสนาในเรื่องของพระพุทธรเจ้า ตอนที่พระองค์ได้เสด็จนิวัติลงจากสวรรค์ขึ้นดาวดึงส์ นั้นเองครับ สาระเรื่องราวของเรื่องการชักพระ ยังมีอีกนะครับ”

ตารางที่ ๓ เปรียบเทียบการวิเคราะห์เนื้อหาจากวิทยุชุมชนทั้ง ๕ แห่งที่ทำกรวิจัยในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

สถานี ประเด็นเนื้อหา	๑ สถานีวิทยุกระจายเสียง ทักษิณสัมพันธ์ที่ ๑๐๓ ตำบลบันนังสตา จังหวัดยะลา คลื่น FM ๑๐๓.๕ MHz (๗-๑๓ สิงหาคม ๒๕๕๕)	๒ สถานีวิทยุฮิสทรีออเพรติโอ อำเภอรามัน จังหวัดยะลา คลื่น FM ๙๒.๗๕ MHz (๒๐-๒๖ สิงหาคม ๒๕๕๕)	๓ สถานีวิทยุกระจายเสียง จังหวัดนราธิวาส คลื่น FM ๘๙.๒๕ MHz (๒๖ กันยายน-๓ ตุลาคม ๒๕๕๕)	๔ สถานีวิทยุอม.ปัตตานี จังหวัดปัตตานี คลื่น FM ๑๐๗.๒๕ MHz (๑-๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๕)	๕ สถานีวิทยุเพื่อความมั่นคง ภายในราชอาณาจักร อ.โคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี คลื่น FM ๑๐๗.๒๕ MHz (๑-๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๕)
รายงานเกี่ยวกับเหตุการณ์ ความรุนแรงในพื้นที่และ ความขัดแย้งทั่วไป	- มีการรายงานข่าวโดยให้รายละเอียดของเหตุการณ์ - มีการให้ความเห็นส่วนตัวจากผู้ดำเนินรายการ - มีการกล่าวถึงประเด็นและวิธีการโฆษณาชวนเชื่อ	- ไม่มีการรายงานข่าวในประเด็นดังกล่าวมากนัก - มักเป็นรูปแบบการพูดคุยถึงสถานการณ์ความไม่สงบโดยรวมกับทหารและบาบอ (ผู้ใหญ่ทางศาสนา)	- เน้นการมีส่วนร่วมของชาวบ้านในการระแวงระวังภัยจากผู้ก่อความไม่สงบในพื้นที่ - มีการกล่าวถึงประเด็นที่ค่อนข้างเป็นปรัปักษ์กับรัฐไทย (จากผู้ดำเนินรายการ)	- มีการรายงานข่าวเหตุการณ์ความไม่สงบที่เกิดขึ้นในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้อยู่เสมอๆ - มีรายการเฉพาะที่พูดคุยเรื่องการเมืองและปัญหาการก่อความไม่สงบในพื้นที่	- มีรายงานข่าวเกี่ยวกับเหตุการณ์ความไม่สงบในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ไม่มาก - ส่วนใหญ่นำเสนอข่าวระดับชาติและต่างประเทศ
ความปรองดองของ ประชาชน	- มีรายการส่งเสริมความปรองดองและผ่านการแสดงความคิดเห็นของผู้ดำเนินรายการ	- มักเป็นรูปแบบการสนทนาถึงประเด็นดังกล่าวกับบุคคลสำคัญต่างๆในชุมชน	- เน้นขั้ตลดทุกรายการ - ให้ความสำคัญกับการให้กำลังใจเจ้าหน้าที่ในพื้นที่	- มีรายการที่ถกเถียงและพยายามส่งเสริมการเกิดความปรองดองในพื้นที่ทั้งระดับชุมชนและจังหวัด	- เน้นความสามัคคีในชุมชน - เน้นการให้กำลังใจทหาร
ระบอบกษัตริย์	- ให้ความสำคัญกับพระราชกรณียกิจของในหลวงแก่พสกนิกร	- ไม่มีการกล่าวถึงประเด็นดังกล่าว	- ให้ความสำคัญกับระบอบกษัตริย์	- ไม่ได้เน้นมาก มีแค่การกล่าวถึงพระราชกรณียกิจเป็นรูปแบบของข่าว	- เน้นความจงรักภักดีต่อพระมหากษัตริย์

สถานี ประเด็นเนื้อหา	๑ สถานีวิทยุกระจายเสียง ทักษิณสัมพันธ์ที่ ๑๐๓ ตำบลบันนังสตา จังหวัดยะลา คลื่น FM ๑๐๗.๕ MHz (๗-๑๓ สิงหาคม ๒๕๕๕)	๒ สถานีวิทยุอิสรอพรดิโอ อำเภอรามัน จังหวัดยะลา คลื่น FM ๘๒.๗๕ MHz (๒๐-๒๖ สิงหาคม ๒๕๕๕)	๓ สถานีวิทยุกระจายเสียง จังหวัดนราธิวาส คลื่น FM ๘๘.๒๕ MHz (๒๖ กันยายน-๓ ตุลาคม ๒๕๕๕)	๔ สถานีวิทยุอม.ปัตตานี จังหวัดปัตตานี คลื่น FM ๑๐๗.๒๕ MHz (๑-๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๕)	๕ สถานีวิทยุเพื่อความมั่นคง ภายในราชอาณาจักร อ.โคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี คลื่น FM ๑๐๗.๒๕ MHz (๑-๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๕)
ปัญหาสุขภาพจิต	มีการรายงานข่าวและรายการ ต่างๆส่งเสริมให้เห็นโทษของ ยาเสพติด	เน้นย้ำถึงโทษของการติดยา เสพติดอย่างมาก	- มีรายการสั้นๆเกี่ยวกับยา เสพติด - ไม่ค่อยกล่าวถึงยาเสพติดมาก	เน้นว่าปัญหาสุขภาพจิตเป็น ปัญหาของชุมชน	มีรายการเกี่ยวกับยาเสพติด
แง่มุมทางวัฒนธรรมของพุทธ และอิสลาม	มีการนำเสนอและพยายามพูด ถึงทั้งสองวัฒนธรรมควบคู่ กันไป	- นำเสนอแต่อิสลามเป็นหลัก - ไม่มีการนำเสนอทางพุทธ ศาสนา - มีรายการพูดไทยปนมลายู บ้าง แต่ภาษาหลักๆที่ใช้คือ มลายู	- มีการกล่าวถึงสังคมไทย ค่อนข้างมาก - กล่าวถึงวัฒนธรรมอิสลาม ไม่มากแต่ค่อนข้างเป็นกลาง	- มีการนำเสนอทั้งสอง วัฒนธรรม - บางรายการพูดภาษามลายู สลับกับภาษาไทย	- ส่วนใหญ่จะนำเสนอข้อมูล และกิจกรรมทาง พระพุทธศาสนา - ไม่ค่อยมีเนื้อหาเกี่ยวกับ มุสลิม

ผลการวิจัย

วิทยุชุมชนถือเป็นประเด็นใหม่ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ในช่วงยุค ๑๙๘๐ – ๑๙๙๐ จะสามารถพบเห็นการแพร่หลายอย่างรวดเร็วในรูปแบบใหม่ของการสื่อสารมวลชนด้วยตนเอง (Castells) ในประเทศลาตินอเมริกาและแอฟริกา วิทยุชุมชนอาจจะมีการแพร่หลายที่แข็งแกร่งในทวีปเอเชีย บางส่วนอาจเป็นเพราะรัฐบาลไม่ได้ให้ความสนใจมากเท่าที่ควร (Seneviratne ๒๐๑๒: ๑) ในประเทศไทย นั้นวิทยุถือเป็นสื่อที่มีความนิยมเป็นอันดับสองรองจากโทรทัศน์ ซึ่งมีจำนวนร้อยละ ๔๘ ของประชากร ในเมืองและร้อยละ ๓๓ ของประชากรในต่างจังหวัดที่รับฟังวิทยุทุกวัน (Brooten & Klangnarong ๒๐๐๕: ๑๐๘) จากรากฐานของพระราชบัญญัติวิทยุและโทรทัศน์ ค.ศ. ๑๙๕๕ สถานีวิทยุทุกสถานีในประเทศไทยจะต้องอยู่ภายใต้ความคุมของรัฐและเป็นตัวแทนหลักในจุดยืนของการเน้นภายในกรุงเทพฯ มีเพียงรัฐธรรมนูญปี พ.ศ. ๒๕๔๐ ที่เปลี่ยนระบบผูกขาดดังกล่าวโดยก่อตั้งสิทธิสื่อของประชาชนใน มาตรา ๓๕ ๔๐ และ ๔๑ ในรัฐธรรมนูญ ซึ่งไม่เพียงแต่รับประกันอิสระของสื่อแต่ยังให้สิทธิประชาชน ในการเข้าถึงสื่อในโอกาสของการกระจายเสียงวิทยุและโทรทัศน์ และเสนอความต้องการให้ตั้งหน่วยงาน ควบคุมอิสระสำหรับสื่อลักษณะนี้ ในกระบวนการดังกล่าวเสมือนว่าองค์กรรัฐหรือรัฐบาลสูญเสียอำนาจ ในการควบคุมสื่อในอากาศให้แก่หน่วยงานอิสระที่เรียกว่า สำนักงานกสทช. (สำนักงานคณะกรรมการ กิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ) และหน่วยงานสาธารณะ ภาคเศรษฐกิจควบคุมสื่อภายใต้โครงสร้างอำนาจขณะนั้นในประเทศไทยแทนที่เสีย อำนาจของสื่อถูก จำกัดอยู่ส่วนกลางระหว่างนายทุนสื่อระดับชาติและท้องถิ่น โดยนายทุนสื่อระดับชาติจะแสวงหากำไร ที่สูง ในขณะที่ระดับท้องถิ่นจะดำเนินการให้กับพรรคการเมืองที่ตนสังกัดอยู่

การเปลี่ยนแปลงที่สำคัญของภาคสื่อในประเทศไทยเป็นผลลัพธ์บางส่วนจากการเคลื่อนไหวการ ปฏิรูปสื่อที่เกิดขึ้นภายหลังจากเหตุการณ์พฤษภาทมิฬ ใน พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งมีการใช้กองกำลังทหารในการปราบปรามผู้ประท้วงผู้เรียกร้องประชาธิปไตย เหตุการณ์นี้นำไปสู่การตายของประชาชนอย่างน้อย ๕๒ คน นักวิชาการจากเหตุการณ์และองค์กรที่ไม่ใช่รัฐออกมาประณามช่องโทรทัศน์ของรัฐทั้งห้าช่องที่ ดำเนินมาตรการตามการตรวจสอบเซ็นเซอร์จากรัฐในขณะที่มีรายงานข่าวการประท้วง ตลอดช่วงครึ่ง แรกของยุค ๑๙๙๐ การเคลื่อนไหวของนักวิชาการและนักเคลื่อนไหวที่ไม่ใช่รัฐเรียกร้องการกระจายสื่อไทย และการสิ้นสุดของการควบคุมจากรัฐ (อุบลรัตน์ ๑๙๙๖) โดยผลที่ตามมาคือรัฐธรรมนูญปี พ.ศ. ๒๕๔๐ ซึ่งไม่ได้ระบุการจัดสรรความถี่ในมาตรากฎหมาย ซึ่งกฎหมายนี้จะต้องถูกสร้างขึ้นภายในสามปี

การร่างกฎหมายใหม่เกี่ยวกับการจัดสรรความถี่เกิดขึ้นภายใต้ความกดดันในการชักจูงจากกลุ่ม เอ็นจีโอ กลุ่มเศรษฐกิจและเจ้าหน้าที่รัฐ ที่ว่ากลุ่มแรกต้องการกฎหมายที่เอื้อให้แก่ภาคธุรกิจ ซึ่งจะ สนับสนุนความคิดของตลาดสื่อเสรี ในขณะที่กลุ่มหลังต้องการให้เกิดการควบคุมสื่อภายใต้หลักของ “ความมั่นคงแห่งชาติ” ต่อไป (Brooten & Klangnarong ๒๐๐๕ หน้า ๑๐๕) กลุ่มประชาสังคมยังก่อตั้ง “กลุ่มติดตามมาตรา ๔๐” โดยจะมีกิจกรรมและส่งตัวแทนหรือกลุ่มทางสังคมที่หลากหลาย เช่น ชาวเขา ชาวนาและเด็กๆ ในการสังเกตการณ์คณะกรรมการสภาร่างกฎหมายสื่อเพื่อที่จะใช้สาธารณะในการการ

กอดันผู้เขียนกฎหมาย ใน พ.ศ. ๒๕๔๓ “พระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการวิทยุกระจายเสียงวิทยุโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคม” ได้ประกาศใช้เป็นกฎหมาย ซึ่งมาตรา ๒๖ ถูกนำไปใช้และกล่าวถึงอย่างกว้างขวางว่าเป็นความสำเร็จในการคำนึงถึงสื่อเพราะร้อยละ ๒๐ ของคลื่นจะถูกกระจายไปยังวิทยุชุมชนและโทรทัศน์ (อุบลรัตน์ ๒๐๐๕, Brooten & Klangnarong ๒๐๐๕ หน้า ๑๐๕) แม้ว่านายกรัฐมนตรีทักษิณ ชินวัตร (๒๐๐๑-๒๐๐๖) พยายามที่จะสร้างบรรยากาศแห่งความหวาดกลัวในหมู่ผู้สื่อข่าว ที่สำคัญโดยการยื่นข้อหาหมิ่นประมาทให้กับพวกสื่อ แต่ยุคของวิทยุชุมชนในประเทศไทยก็เริ่มมีการก่อร่างสร้างตัวขึ้นมา

แม้ว่าการเคลื่อนไหวของกลุ่มสื่อแฉในขณะนั้นยังต้องพึ่งพาวิทยุชุมชนในการระดมพลพรรค แต่ในขณะที่ทักษิณเป็นนายกรัฐมนตรีกลับไม่กระตือรือร้นมากมายในการสนับสนุนสื่อชนิดใหม่นี้สำหรับความเป็นอิสระที่อาจเกิดขึ้น แต่อย่างใด Brooten & Klangnarong ๒๐๐๕ หน้า ๑๐๘ ซึ่งชี้ให้เห็นว่าสำหรับทักษิณนั้น เป็นไปไม่ได้ที่เขาจะทำการต่อต้านในที่สาธารณะต่อการเคลื่อนไหวของชุมชนวิทยุ เนื่องจากความนิยมที่เพิ่มขึ้นและการสนับสนุนในหมู่องค์กรภาคประชาสังคม ตั้งแต่การร่างกฎหมายในรัฐธรรมนูญปี พ.ศ. ๒๕๔๐ ที่ยังไม่เสร็จเรียบร้อยดี

สถานีวิทยุชุมชนแห่งแรกของประเทศไทยก่อตั้งขึ้นในจังหวัดกาญจนบุรีในปี พ.ศ. ๒๕๔๔ แต่ตัวเลขของการตั้งสถานีกลับเพิ่มขึ้นอย่างมากในปีถัดๆ ไป เทคโนโลยีของวิทยุกระจายเสียงกลายเป็นสิ่งที่สามารถดำเนินการได้ง่ายขึ้นกว่าในอดีต กลายเป็นสื่อที่เป็นที่นิยมสำหรับกลุ่มผลประโยชน์ต่างๆ ในประเทศ ในปี พ.ศ. ๒๕๕๒ หน่วยงานกำกับดูแลผู้ประกอบการของประชาชน เริ่มมีการกำหนดการขอใบอนุญาต ซึ่งมากกว่า ๖,๐๐๐ ผู้ประกอบการยื่นเรื่องและจำนวนสถานีวิทยุชุมชนที่ดำเนินงานจริงในประเทศไทยอยู่ที่ราวๆ ๖,๕๐๐ – ๗,๐๐๐ แห่ง มีค่าเฉลี่ยประมาณ ๘๕ ถึง ๙๒ สถานีต่อจังหวัด อย่างไรก็ตามจำนวนแตกต่างกันไปในแต่ละจังหวัด ในกรุงเทพฯ นั้นสถานีวิทยุราวๆ ๒๖๕ แห่งทำงานในขณะที่ในนราธิวาสมีวิทยุชุมชนอยู่เพียง ๑๘ แห่ง (ที่มา: กสทช.) สถานีวิทยุชุมชนบางแห่งได้รับใบอนุญาตในขณะที่สถานีบางแห่งดำเนินงานอย่างผิดกฎหมาย จากข้อมูลของกสทช. ในปัจจุบันประเทศไทยมีความสามารถทางเทคนิคอยู่เพียง ๑,๕๐๐ สถานีโดยจำนวนที่สูงขึ้นของสถานีเป็นผลลัพธ์จากการแทรกแซงและความขัดแย้งระหว่างสถานีบนพื้นดิน

บางครั้งอาจเป็นเรื่องง่ายที่จะเข้าใจว่าสื่อชุมชนมีโอกาที่จะเปลี่ยน โครงสร้างการสื่อสารที่มีในท้องถิ่นและช่วยให้ประชาชนออกความเห็นได้ตอบผู้ปกครองของสื่อมวลชนที่ทันสมัยซึ่งดำเนินการโดยรัฐหรือภาคธุรกิจ ในสังคมที่จับตามองกระบวนการของความสัมพันธ์ทางสังคมแบบเก่าและแบบทันสมัยที่ดำเนินไปอย่างรวดเร็ว ซึ่งมักจะเป็นช่องทางของการสื่อสารและมีแนวโน้มที่จะได้รับการแก้ไขและแทนที่ด้วยสื่อสารมวลชน อย่างไรก็ตามสื่อซึ่งไม่ได้มีภาพลักษณ์บวกได้ด้วยตัวเอง แต่พวกเขาถูกส่งด้วยข้อมูลที่เป็นกลางซึ่งมีเนื้อหาที่ถูกสร้างโดยผู้แสดงที่มีความสนใจแน่นอนในบางอย่าง

สื่อในภาคใต้ของประเทศไทย

ก่อนที่จะเกิดยุคของวิทยุชุมชนนั้น ภาคใต้ของประเทศไทยไม่เคยปรากฏการมีของสื่อมวลชน เช่น หนังสือพิมพ์หรือโทรทัศน์มาเป็นระยะเวลานาน หนังสือพิมพ์ วิทยุและโทรทัศน์ถูกรวบงำด้วยชนชั้นนำจากกรุงเทพฯ สะท้อนให้เห็นถึงความคิดของชาวพุทธส่วนใหญ่ที่มีอยู่ในประเทศ ซึ่งกรุงเทพฯ ไม่ได้ให้การสนับสนุนการพัฒนาของสื่อท้องถิ่นจนกระทั่งในภายหลัง ถึงแม้จะมีโรงพิมพ์ซึ่งผลิตวรรณกรรมเป็นภาษามลายูสำหรับตลาดคนมาเลย์ แต่ยังคงยากที่จะพบเห็นหนังสือพิมพ์/นิตยสารท้องถิ่นหรือทางการเมืองหรือหากมีก็จะเป็นผลผลิตจากการมีอิทธิพลหรือมีจำนวนผู้รับข้อมูลที่จำกัด

ในขณะที่ปัจจุบันมีหน้าเว็บอินเทอร์เน็ตเป็นภาษามลายูซึ่งรายงานข่าวเกี่ยวกับภาคใต้ของประเทศไทย แต่มักจะเกิดพร้อมภูมิหลังที่น่าสงสัยและไม่สามารถเข้าถึงประชาชนในต่างจังหวัดได้ แต่จนกระทั่งทุกวันนี้ยังไม่มีหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นที่เป็นภาษามลายู ในเดือนมกราคม ๒๕๕๖ ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ศอ.บต.) หรือ The Southern Border Provinces Administrative Centre (SBPAC) ได้นำเสนอช่องโทรทัศน์แรกที่เป็นภาษามลายู ด้วยเหตุผลที่ว่า “เพื่อส่งเสริมความเข้าใจของประชาชนในจังหวัดชายแดนภาคใต้ของประเทศไทย” (<http://www.nationmultimedia.com/opinion/Malay-language-TV-station-is-a-positive-step-30197359.html>). โทรทัศน์ช่อง ๕ ๑๑ และ ไทยพีบีเอสออกอากาศเป็นภาษามลายูแต่ยังไม่เป็นที่นิยมกับคนท้องถิ่นเท่าที่ควร

สิ่งนี้จึงเกิดปัญหาขึ้น ยกตัวอย่าง เมื่อมีการรายงานข่าวดังระดับประเทศเกี่ยวกับภาคใต้ของประเทศไทย ชาวมุสลิมมาเลย์และชาวพุทธจะรู้สึกว่าการถ่ายทอดและรายงานน้อยกว่าความเป็นจริงจากสื่อที่ตั้งอยู่ที่กรุงเทพฯ ภาคใต้ของประเทศไทยเฉกเช่นภาคอื่นๆ ในประเทศจะพบเห็นข่าวของภาคตนเองได้ในข่าวดังระดับประเทศต่อเมื่อมีเหตุการณ์สำคัญเกิดขึ้น ซึ่งข่าวจากภาคใต้มักจะปรากฏเป็นข่าวหน้าหนึ่งต่อเมื่อเกิดเหตุการณ์ความรุนแรงขึ้นเท่านั้น ตามปกติแล้วนักข่าวจากช่องโทรทัศน์แห่งชาติจะให้ความสำคัญที่สถานที่เกิดเหตุระเบิดจู่โจมหรือการโจมตีกองกำลังของรัฐ โดยถ่ายภาพและสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ตัวแทนที่ทราบข้อมูลอยู่แต่เดิมและรอนำเสนอข่าวอยู่หน้าสถานที่ ซึ่งชาวบ้านเองไม่สามารถแสดงความคิดเห็นของตนได้ การรายงานข่าวที่มีอคติดังกล่าวสร้างภาพความบิดเบือนโดยรวมทางภาคใต้ว่าเป็นถิ่นที่อันตราย มีความเป็นอยู่อย่างกระสับกระส่ายและเป็นบริเวณที่เกิดความวุ่นวายในประเทศ ในขณะที่การเมืองท้องถิ่นหรือความสนใจในความเป็นอยู่ของชาวบ้านกลับไม่ได้รับความสนใจเท่าที่ควร

เมื่อพิจารณาถึงเงื่อนไขของโครงสร้างสำหรับพื้นที่สาธารณะในภาคใต้ของประเทศไทยบนพื้นฐานของสื่อมวลชนรุ่นใหม่ที่กำลังเกิด สิ่งนี้ไม่ได้เป็นปัญหาในเรื่องของข้อมูลแต่เพียงเท่านั้น หากแต่ยังเป็นปัญหาสำหรับชาวมุสลิมมาเลย์เช่นเดียวกัน ซึ่งเป็นกลุ่มชาติพันธุ์ส่วนใหญ่ในสามจังหวัดชายแดน ซึ่งปัญหาของสื่อจะไปติดอยู่ที่อัตลักษณ์และการแสดงออกของตนเอง ตั้งแต่มีการรวมบริเวณดังกล่าวเข้ากับราชอาณาจักรไทย ชาวมลายูเกิดความรู้สึกที่ว่าพวกเขาได้ละวัฒนธรรมของตนเพื่อวัฒนธรรมของชาติ

ซึ่งเป็นที่ชัดเจนว่าเป็นไปตามสังคมส่วนใหญ่ที่เป็นสังคมพุทธ¹ ภายหลังที่มีสนธิสัญญาสยาม-อังกฤษ ๑๘๐๕ บริเวณที่ปัจจุบันเป็นจังหวัด นราธิวาส ยะลาและปัตตานีกลายมาเป็นดินแดนของสยาม ในขณะที่อาณาจักรมลายูที่เหลือตกเป็นของจักรวรรดิอังกฤษ ในระยะแรกของการรวมประเทศทางใต้ ชนชั้นนำท้องถิ่นถูกแทนที่ด้วยโครงการทางการเมืองโดยส่วนบริหารที่มาจากกรุงเทพมหานคร

การเปลี่ยนแปลงทางการเมืองดังกล่าวยังเรียกร้องให้แยกส่วนของท้องถิ่นและภูมิภาคและทำให้เกิดการชะงักของความเป็นอัตลักษณ์ซึ่งถูกแสดงในแง่ของชาติพันธุ์ อย่างไรก็ตามผลกระทบของลัทธิชาตินิยมในภูมิภาคยังคงถูกกักขังไว้เพื่อชนชั้นนำของบุคลาการรัฐเช่นเดียวกับทหารและสถาบันการศึกษาจำนวนไม่มาก² ความต้านทานต่อการรวมชาติเกิดโดยชนนางชาวมุสลิมในประเทศ ในขณะที่นายสุรินทร์ พิศสุวรรณ ยกตัวอย่างรัฐที่บูรณาการใน "รัฐพุทธ" ถือว่าเป็น "สังค์คีลลิตี" ที่เรียกร้องโดยชาวมุสลิมมาเลย์ชนชั้นสูงต่อรัฐไทยใน ค.ศ.๑๙๐๕ คือทุกอย่างยกเว้นแรงบันดาลใจจากศาสนา³ ความต้องการของพวกเขามีความกังวลต่อการอนุรักษ์สิทธิทางเศรษฐกิจและการเมืองของชนชั้นขุนนาง⁴

ปัจจุบันโลกาภิวัตน์และการแพร่กระจายของการเคลื่อนไหวของอิสลามไม่เพียงแต่ตั้งคำถามต่ออัตลักษณ์ของชาวมุสลิมมาเลย์ในภาคใต้ของประเทศไทย แต่ยังชี้นำชาวมุสลิมหลายคนในการตั้งคำถามต่อความชอบธรรมของรัฐไทยในความเป็นชายขอบของตน ไม่ใช่เพียงแค่ตอนใต้ของมาเลย์ แต่ในชนบทและย้อนหลังไปในทางตรงกันข้ามกับศูนย์กลางที่เป็นแบบอย่างในกรุงเทพฯซึ่งมีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับพระพุทธศาสนา ชนชั้นกลางมาเลย์ที่เกิดขึ้นใหม่ซึ่งพบว่าการจ้างงานในมหาวิทยาลัย โรงเรียนสอนศาสนาเอกชน ธนาคารอิสลาม และแม้กระทั่งในระบบราชการไทย ได้ตีความศาสนาอิสลามในทางที่รับประกันชีวิตที่ดีทั้งที่นี่และตอนนี้และในโลก⁵ หรือนัยว่าขณะที่รุ่นของศาสนาอิสลามดังกล่าวเน้นความกตัญญูส่วนตัวและความสำเร็จทางเศรษฐกิจจากเอกชน ก็ยังทำการเรียกร้องในพื้นที่สาธารณะ ณ ที่นี้ความต้องการส่วนใหญ่ของชาวมุสลิมคือการได้รับการยอมรับของประชาชนในการนับถือ

¹ ตั้งแต่มีความพยายามในการสร้างชาติโดยนายกรัชมุนตรี จอมพล ป. พิบูลสงคราม (๑๙๓๘-๑๙๔๔) บุคคลที่ค้านความเป็น "ชาวไทยพุทธ" จะถูกพิจารณาว่าเป็นผู้ทรยศในการรวมชาติ ดังนั้น ชาวจีน ชาวมุสลิม ชาวจีนและชาวคริสต์จึงถูกบังคับให้เปลี่ยนชื่อของตนและเชื้อชาติให้เป็นแบบวัฒนธรรมไทย โดย "ผู้ทรยศ" จะถูกตัดคุณสมบัติจากการรับราชการหรือการเลื่อนยศให้สูงขึ้นไป สำหรับจอมพล ป. นั้น การเป็นชาวพุทธคือ "รากฐานสำคัญ" สำหรับ "ความเป็นไทย" อย่างไรก็ตามถึงแม้เกิดนโยบายดังกล่าวในอดีต แต่จนทุกวันนี้ รัฐไทยยังไม่เคยปรากฏวัตถุประสงค์ในการทำลายศาสนาอื่นๆในประเทศ แม้ในบางช่วงจะอยู่ภายใต้การปกครองของทหาร ด้วยข้อยกเว้นบางช่วงระหว่าง ค.ศ. ๑๙๓๒ และ ๑๙๗๖ ก็ตาม นอกจากนั้นรัฐธรรมนูญที่หลากหลายยังอนุญาตความอิสระในการนับถือศาสนาอยู่เสมอๆ ตลอดจนการเพิ่มขึ้นของความเป็นประชาธิปไตยในช่วงยุค ๑๙๘๐ และการร่างรัฐธรรมนูญใหม่กลางยุค ๑๙๙๐ ประเด็นของศาสนาและรัฐปรากฏขึ้นอีกครั้ง และถึงแม้จะมีการประท้วงจากพระที่เป็นชาตินิยม แต่รัฐธรรมนูญทั้งสองในปี ค.ศ. ๑๙๙๗ และ ๒๐๐๖ ก็ยังปรากฏว่าศาสนาพุทธเป็นศาสนาประจำชาติไทย (Helbardt et al. ๒๐๑๓)

² ไชยยันต์ op. cit.

³ Surin Pitsuwan (1982), *Islam and Malay Nationalism: A Case Study of the Malay-Muslims of Southern Thailand*, Cambridge, Mass: Harvard University, p. 9.

⁴ ความต้องการดังกล่าวหมายถึง "๑. เด็กๆและลูกหลานในตระกูลรวมทั้งความสัมพันธ์ที่มีจะมีสิทธิได้รับรายได้ต่อปีจากรัฐบาล ๒. บุคคลทั้งหมดข้างต้นจะได้รับการยกเว้นภาษีที่ดินประจำปี ๓. บุคคลทั้งหมดข้างต้นจะได้รับการยกเว้นจากการให้บริการทางทหารรวมถึงค่าธรรมเนียมในการให้บริการแทน ๔. บุคคลที่อยู่ในบริการของระดับสูงจะสามารถขอจากภาษีส่วนบุคคล" Surin Pitsuwan, op. cit., p. 34.

⁵ Cf. Horstmann, Alexander, *Class, Culture and Space: The Construction and Shaping of Communal Space in South Thailand*, Bielefeld, Transcript Verlag 2002.

ศาสนาไม่ใช่รัฐทางโลกที่ชาวมุสลิม ชาวพุทธและกลุ่มศาสนาอื่นๆ ในประเทศไทยสามารถอยู่ร่วมกันได้ ความต้องการเหล่านี้รวมไปถึง ยกตัวอย่างเช่น การขยายของกฎหมายอิสลาม การอุดหนุนเงินจากรัฐมากขึ้น สำหรับการศึกษอิสลาม อุตสาหกรรมอาหารฮาลาลและงานจากรัฐบาลสำหรับคนมาเลย์ในการบริหารงานท้องถิ่น⁶

ความศรัทธาสาธารณะคือการนำคำถามที่มีผลทั้งทางตรงและมีความแตกต่างกันของพื้นที่สาธารณะและสื่อ โดยพื้นที่สาธารณะจะถูกครอบงำโดยเจ้าหน้าที่ที่นับถือศาสนาพุทธและธุรกิจที่ไม่เป็นที่ยอมรับมากขึ้นและความต้องการการรับรู้ทางวัฒนธรรม

ในบริบทนี้นักเคลื่อนไหวสื่อและนักวิชาการคาดการณ์ว่าวิถุชุมชนท้องถิ่นจะทำให้ชาวมลายูโดยเฉพาะอย่างยิ่งประชากรในชนบทและผู้ที่ไม่มียุทธวิธีพิเศษ ในการได้รับโอกาสในการแสดงออกถึงวัฒนธรรมมลายูปัตตานีและมีสิทธิและในเรื่องของการเมืองและเศรษฐกิจบนพื้นฐานของสื่อของตัวเองอย่างที่ Appardurai กล่าวไว้ว่า วัฒนธรรมไม่ได้เป็นเพียงการอ้างอิงแบบคงที่ไปในอดีต แต่วัฒนธรรมในพื้นที่สาธารณะสามารถมองเห็นได้ภายใต้เงื่อนไขบางประการที่เป็นความสามารถที่จะรองรับตรรกะในอนาคตของการพัฒนา อย่างไรก็ตามการมีผลกระทบในเชิงบวกต่อการพัฒนา ทุกกลุ่มวัฒนธรรมควรเข้าร่วมการอภิปรายทั่วไปในที่สาธารณะเกี่ยวกับการสร้างอนาคตร่วมกัน

ผู้เชี่ยวชาญคนอื่นๆหวังว่าวิถุชุมชนจะเป็นพื้นที่สาธารณะร่วมกันระหว่างชาวไทยพุทธและชาวมุสลิมในภาคใต้ของประเทศไทย โดยพิจารณาจากความสำคัญเป็นพิเศษเพราะตั้งแต่เกิดการระบอบไปทั่วของความไม่สงบ สภาพความไม่ไว้วางใจในความสัมพันธ์ระหว่างชาวไทยพุทธ ชาวมุสลิมมาเลย์และรัฐก็ค่อนข้างสั่นคลอน

รัฐบาลท้องถิ่นได้แยกความคิดเห็นเกี่ยวกับวิถุชุมชนท้องถิ่นบางคนมีมุมมองที่ว่าเนื้อหาทั้งหมดของวัฒนธรรมที่ตั้งคำถามกับวัฒนธรรมของชาติอย่างที่กำหนดไว้ในกรุงเทพฯ เป็นภัยคุกคามต่อความเป็นเอกภาพทางวัฒนธรรมของชาติไทย ในขณะที่คนอื่นๆมีความกังวลด้านความปลอดภัยเพราะกลัวว่าสื่อจะถูกนำไปใช้ในทางที่ผิดจากผู้ก่อความไม่สงบ⁷ ส่วนความเห็นจากเจ้าหน้าที่ที่ทราบเหตุการณ์จะมีทัศนคติที่เป็นกลางมากขึ้นหรือแม้กระทั่งมีความหวังว่าวิถุชุมชนจะนำมาซึ่งการสิ้นสุดการปกครองท้องถิ่นของชาวลีอเช่นเดียวกับความไม่ไว้วางใจระหว่างเจ้าหน้าที่รัฐและชาวมลายู

ใน พ.ศ. ๒๕๔๖ “วิถุชุมชนจัดเมือง” เป็นสถานีวิถุแรกในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่ก่อตั้งขึ้น สถานีนี้ออกตั้งโดย จา อาลี ณรงค์ มาเส็งและกลุ่มนักเคลื่อนไหวสื่ออื่นๆ ที่ถูกจัดอยู่ใน “กลุ่มวิถุชุมชนจัดเมืองปัตตานี” โดยก่อตั้งในพ.ศ. ๒๕๔๖ เช่นเดียวกัน เป็นกลุ่มที่ถูกเปลี่ยนชื่อเป็น “Kruekrai วิถุชุมชนจังหวัดปัตตานี” ภายในหนึ่งปีและต่อมาในปี พ.ศ. ๒๕๕๑ เปลี่ยนชื่ออีกครั้งเป็น “Kruekai วิถุชุมชนจังหวัดชายแดนภาคใต้” ซึ่งเป็นหนึ่งในเครือข่ายนักเคลื่อนไหวสื่อในภาคใต้ของประเทศไทย

⁶ บทสัมภาษณ์ส่วนตัวระหว่างสิงหาคม ๒๕๕๑- มีนาคม ๒๕๕๒

⁷ ดังจะอธิบายต่อไป จะเห็นได้ว่ากรณีนี้ไม่มีความเกี่ยวข้อง

ที่ตื่นตัวมากที่สุด การจัดตั้งวิทยุชุมชนแห่งแรกในภาคใต้ของประเทศไทยนั้นกลุ่มกองกำลัง "สถาบันองค์กรพัฒนาชุมชน" หน่วยงานของรัฐที่สนับสนุนค่าใช้จ่ายสำหรับอุปกรณ์ทางเทคนิค ต่อมาในกลุ่มได้พัฒนาการอบรมเชิงปฏิบัติการและคู่มือแนะนำชาวบ้านในการตั้งค่าและดำเนินงานสถานีวิทยุชุมชน กิจกรรมเหล่านี้ได้รับทุนสนับสนุนจากสถาบันพระปกเกล้า

ในปีเดียวกันสถานีวิทยุชุมชนยังก่อตั้งในอำเภอโคกโพธิ์และอำเภอสายบุรี จังหวัดปัตตานี และเผชิญหน้าทันทีกับปัญหาซึ่งนักเคลื่อนไหวทางวิทยุชุมชนในภูมิภาคอื่นๆต้องแก้ปัญหานี้เช่นเดียวกัน นั่นคือ ปัญหาในการหาแหล่งสนับสนุนเงินทุน ปัญหาในการหาวิธีการระดมอาสาสมัคร ซึ่งมีความจำเป็นสำหรับวิทยุชุมชนที่ควรจะเป็นองค์กรที่ไม่แสวงหาผลกำไรอย่างที่เราจะไปข้างต้น ปัญหาความขัดแย้งระหว่างอาสาสมัคร ซึ่งความขัดแย้งดังกล่าวได้แก่ การกระจายของเงินทุน ที่ว่าบางสถานีจ่ายเงินให้แก่ผู้ดำเนินรายการบางคน ซึ่งจะเกิดปัญหาแก่คนที่เห็นเหตุการณ์และไม่ได้รับค่าตอบแทน ในกรณีพิพาทอื่นๆเกี่ยวกับหัวข้อที่ควรเลือกในรายการที่ออกอากาศ อย่างไรก็ตามปัญหาเฉพาะเจาะจงกับภาคใต้ของประเทศไทยพิสูจน์ให้เห็นแล้วว่ามีการรักษาความปลอดภัย อย่างที่เจ้าหน้าที่บางส่วนของกองทัพภาคที่ ๔ เข้าใจวิทยุชุมชนเป็นวิธีการในการ “ชนะทั้งใจและความคิด” การรณรงค์ดังกล่าวเริ่มต้นการให้การสนับสนุนจำนวนสถานีชุมชน ในทางกลับกันผู้ประกาศข่าวสถานีมักจะอ่านพาดหัวข่าวและประกาศที่ส่งมาจากกองทัพภาคที่ ๔ สำนักงานใหญ่ค่ายสิรินธรในจังหวัดปัตตานี จากจุดเริ่มต้นดังว่านี้ถูกจับตามองด้วยความสงสัย ไม่เพียงแต่รูปแบบของการกระทำที่รัฐเข้าไปเกี่ยวข้องกับความคิดของวิทยุชุมชนที่ควรเป็นสื่อกลางในสังคมพลเรือน ซึ่งมีเนื้อหาเป็นอิสระจากการแทรกแซงของรัฐ แต่ยังมีคำถามว่ากองกำลังรักษาความปลอดภัยจะใช้วิทยุชุมชนอย่างเป็นระบบในการจัดการประชากรมาเลย์

การเกิดความกลัวและการตรวจสอบควบคุม (ตัวเอง)

การตรวจสอบและควบคุมจากรัฐและตนเองโดยผู้สื่อข่าวในประเทศไทยมีประวัติอันยาวนาน สื่อในประเทศไทยถูกควบคุมภายใต้รัฐบาล โดยในปี ค.ศ. ๑๙๕๕ พระราชบัญญัติวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ได้กำหนดว่ารัฐเป็นเจ้าของสื่อแต่เพียงผู้เดียวและเป็นผู้มีอำนาจเต็มในรูปแบบของ "การควบคุมโครงสร้าง" (Structural Censorship) (อุบลรัตน์ ๒๐๐๕: ๕๓) การพัฒนาการกระจายเสียงภายใต้การอุปถัมภ์ของทหารซึ่งปกครองประเทศไทย มีข้อยกเว้นตั้งแต่ช่วงทศวรรษที่ ๑๙๓๐ จนถึงช่วงปลายทศวรรษ ๑๙๘๐ และหน่วยงานพลเรือนซึ่งให้สัมปทานและเนื้อหาการออกอากาศ จะขึ้นอยู่กับผู้จัดหาเนื้อหาส่วนตัวที่เป็นทางทหารและนักข่าวพัฒนารูปแบบต่างๆของการควบคุมตัวเอง อาทิเช่น รายการข่าวถูกผลิตโดยกรมประชาสัมพันธ์และจัดส่งต่อไปโดยสถานีวิทยุของรัฐที่ควบคุมจากรัฐไทยไปยังสถานีวิทยุซึ่งต้องถ่ายทอดรายการตามที่กำหนด โดยการประกาศว่าอิสระเพิ่งจะเริ่มต้นได้ไม่นานมานี้ (Pirongrong ๒๐๐๗) จนกระทั่งในปัจจุบันที่วิทยุชุมชนในท้องถิ่นสามารถใช้บริการฟรีและรัฐผลิตรายการใหม่ออกอากาศ

แม้ว่าเสรีภาพในการพูด (โดยไม่มีข้อกีดเว้น เว้นแต่การหมิ่นพระมหากษัตริย์) ถือเป็นสถาบันใหญ่ในประเทศไทย หากแต่อาจจลในภาคใต้กลับได้รับผลกระทบอย่างสำคัญในการที่วิทยุชุมชนจะออกอากาศหรือไม่ได้ออกอากาศ ตัวอย่างคือ ผู้ประกาศวิทยุชุมชนมาเลย์ได้กล่าวถึงกรณีที่หน่วยทหารชุมชนเข้ามาพบปะหลังจากที่ส่งรายการรายงานข่าวเกี่ยวกับการละเมิดสิทธิมนุษยชนจากรัฐ⁸ ซึ่งก่อให้เกิดความรู้สึกที่ไม่ปลอดภัยระหว่างนักเคลื่อนไหวทางวิทยุ ว่าสิ่งใดที่สามารถออกอากาศได้และสิ่งใดที่ไม่ได้ ซึ่งเกี่ยวเนื่องกับ “ความมั่นคงแห่งชาติ” โดยกล่าวว่า “เราไม่รู้ว่าจริงๆ แล้วรัฐมีปฏิกิริยาต่อการจัดรายการยังไยเพราะนักจัดรายการทุกคนในรายการต้องรับผิดชอบตนเอง ต้องรับผิดชอบในสิ่งที่ตนเองได้พูดออกอากาศไปแล้ว สิ่งสำคัญสำหรับการพูด คือเราต้องรู้ประเด็น และรู้กฎหมายด้วย การที่เราใช้ภาษามลายูในการจัดรายการ เพราะเราต้องการพัฒนาการใช้ภาษามลายู ภาษามลายูที่เราใช้ไม่ใช่ภาษามลายูที่ดี จัดรายการวิทยุทั่วไปพูด เป็นภาษาที่กระด้าง คือใช้ไวยากรณ์ภาษามลายูกลางแบบมาเลเซีย แต่ใช้สำเนียงที่นี่ คือไม่ใช่ภาษาพูดโดยทั่วไป เพราะฉะนั้น คนที่ฟังนานๆ สม่่าเสมอ เค้าจะมีการพัฒนาภาษา เป็นการยกระดับใช้ภาษามลายูให้ถูกต้อง”⁹

นอกจากนั้น ผู้ประกาศชาวมมาเลย์บางคนยังร้องเรียนในการสัมภาษณ์ว่าเจ้าหน้าที่รัฐไม่มีแบ่งแยกระหว่างผู้ก่อความไม่สงบและชาวมมาเลย์ จึงมักคิดว่าผู้สื่อข่าวชุมชนเป็นบ่อนทำลายความปลอดภัยที่มีศักยภาพ เหนือคนที่ผู้ประกาศวิทยุชุมชนคนหนึ่งอธิบายว่า “ผู้คนในวิทยุชุมชนไม่กล้าที่จะพูดคุยเกี่ยวกับความจริงของความขัดแย้งเพราะในวันรุ่งขึ้นทหารจะปรากฏขึ้นหน้าประตูบ้าน ซึ่งพวกเขาไม่เข้าใจว่าเราไม่ได้แบ่งแยกดินแดนเราเพียงแค่ต้องการที่จะพูดคุยเกี่ยวกับความยุติธรรมและปกป้องสิทธิของเรา”¹⁰

วิธีการเหล่านี้มีการรับรู้อย่างน้อยว่าเป็นรูปแบบของการควบคุม บางคนโต้แย้งการเซ็นเซอร์โดยนักชาวมมาเลย์ท้องถิ่นที่ต้องการใช้วิทยุชุมชนเป็นเวทีทางการเมือง การตระหนักถึงอันตรายจากการปรากฏตัวที่เป็นวิกฤตเกินไป พวกเขาจึงละเว้นจากการวิพากษ์วิจารณ์รัฐไทยและแม้กระทั่งสิ่งที่ปรากฏด้วย “การเมือง” สำหรับในส่วนของเจ้าหน้าที่ยืนยันว่าพวกเขาเพียงต้องการที่จะฟื้นฟูเสถียรภาพในภูมิภาค อย่างที่กอ.รมน. หน่วยที่รับผิดชอบในการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ ขอให้หน่วยงานท้องถิ่นในการ “จับตามอง” สถานีวิทยุชุมชนในท้องถิ่นที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ของตนตามคำสั่ง ถ้าสถานีวิทยุเป็นผู้ต้องสงสัยในการออกอากาศที่เกี่ยวกับ “คำพูดเกลียดชัง” ในเนื้อหาหรือการเรียกร้องให้มีการแยกจากประเทศไทยทหารจะต้องรายงานไปที่ กอ.รมน. ในจังหวัดปัตตานี ตามที่เจ้าหน้าที่กอ.รมน. รับผิดชอบ อย่างไรก็ตามไม่มีหน่วยท้องถิ่นรายงาน เหตุการณ์ดังกล่าวในปี ค.ศ. ๒๐๑๒ ยกเว้นเหตุการณ์หนึ่งที่เกิดขึ้นที่วิทยุของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี¹¹

⁸ บทสัมภาษณ์หลากหลาย ๘-๒๖ กันยายน ๒๕๕๕ ในยะลาและนราธิวาส

⁹ บทสัมภาษณ์คุณมันโซร์ สาและ

¹⁰ บทสัมภาษณ์ นราธิวาส ๑ สิงหาคม ๒๕๕๕

¹¹ บทสัมภาษณ์เอื้อพร ชุมทอง ๘ กันยายน ๒๕๕๕ และ ๒๑ มกราคม ๒๕๕๖ ปัตตานี

ในเดือนมีนาคม ๒๐๑๒ มีรายงานต่อเจ้าหน้าที่ กอ.รมน. ว่าในช่วงรายการที่เรียกว่า “Kampong on air” (การออกอากาศหมู่บ้าน) มู แว นักการเมืองมาเลย์-ไทยที่เป็นที่รู้จักกันดีทางตอนใต้เปิดเพลงชาติปัตตานี และวิพากษ์วิจารณ์การปรากฏตัวของทหารไทยในภาคใต้ของประเทศไทย ทั้งยังถกเถียงกันสำหรับการบริหารแบบอิสระในภาคใต้ของประเทศไทย (เขตปกครองพิเศษ) การสืบสวนของเจ้าหน้าที่ กอ.รมน. ถึงสาเหตุที่เจ้าหน้าที่ได้ขอสำเนาเทปอัดเสียงของวิทยุกระจายเสียงของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ต่อไป

สิ่งที่น่าสนใจนอกเหนือไปจากเพลงชาติปัตตานี คือส่วนบรรดาหลักฐานรายการวิทยุของมู แว ที่มีการขีดเส้นใต้ไว้เพราะถือว่ามีเหตุผลสำหรับทางทหารและกอ.รมน. ระบุว่ามีส่วนหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายสถานการณ์ฉุกเฉิน ที่มู แวเองได้แย้งว่ารัฐบาลเพื่อไทยภายใต้การนำของนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตรแท้จริงแล้วต้องการที่จะยกเลิกกฎหมายสถานการณ์ฉุกเฉินในภาคใต้ของประเทศไทย แต่ทหารไทยที่ต่อต้านการยกเลิกนี้

พระราชกำหนดฉุกเฉินที่ถูกต้องตามกฎหมายถูกวิพากษ์วิจารณ์อย่างมากในภาคใต้ของประเทศไทย สิ่งนี้อำนวยความสะดวกให้ทหารขยายเข้าสู่อาณาจักรพลเรือน โดยการอนุญาตให้ใช้ได้โดยพลการและเกิดการละเมิดอำนาจ กฎหมายฉบับนี้ยังช่วยให้มีการปิดสถานีวิทยุชุมชนด้วย อย่างไรก็ตามยังไม่มีกรณีเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยสถานีวิทยุวิจารณ์รัฐหรือเกิดเหตุการณ์ในลักษณะอื่น เช่น การทำร้ายร่างกายบุคลากรสถานีวิทยุชุมชนเพื่อข่มขู่พวกเขา ซึ่งโดยปกติเจ้าหน้าที่จะใช้กลยุทธ์นุ่มนวลในการจัดการกับนักข่าวที่ “หัวรั้น” หนึ่งในกรณีที่มีการรายงานในปี ค.ศ. ๒๐๐๖ คือมีทหารเข้าเยี่ยมชมวิทยุชุมชนเจ้าของสถานีในจังหวัดนราธิวาสและถามว่าจะ “เลือกใช้น้ำเสียงที่อ่อนโยน” (พูดเบาๆ) หรือจะถูกละเว้นจากการที่ “สถานการณ์จะทวีความรุนแรงขึ้น” เพื่อประโยชน์ของ “สังคมที่สงบสุขและความสามัคคี” (สังคมสันติสุข) (บทสัมภาษณ์กับผู้จัดรายการวิทยุชุมชนจังหวัดนราธิวาสและยะลา ๑ และ ๔ ตุลาคม ๒๐๑๒) ในสภาพแวดล้อมของความกลัวและความไม่ไว้วางใจต่อรัฐซึ่งมีบันทึกที่ชัดเจนของการละเมิดของมนุษย์ เช่น การขอเข้าชมสถานที่ที่จะถูกจำได้เป็นอย่างดีและถูกสื่อสารต่อไปในหมู่นักเคลื่อนไหววิทยุชุมชน

นอกจากกฎหมายฉุกเฉินในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ วิทยุชุมชนในประเทศไทยอาจมีการลงโทษในกรณีที่ก่อให้เกิดการข่มขู่ “ความมั่นคงของรัฐหรือเพื่อสาธารณะ” พระราชบัญญัติการประกอบกิจการกระจายเสียง พ.ศ. ๒๕๕๑ ห้ามออกอากาศสิ่งที่อาจก่อให้เกิด

๑. การล้มล้างรัฐบาลประชาธิปไตยที่มีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขแห่งรัฐ
๒. ส่งผลกระทบต่อการรักษาความปลอดภัยของรัฐและความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน

๓. การกระทำที่ลามกอนาจาร

๔. ผลกระทบอย่างจริงจังเกี่ยวกับการเสื่อมสภาพของจิตใจของประชาชนหรือสุขภาพ

กฎหมายนี้จะช่วยให้การกระจายเสียงแห่งชาติและคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคม (กสทช.) มีอำนาจที่จะระงับการแพร่ภาพใดๆหรือปิดสถานีทั้งหมด กฎหมายนี้ซึ่งจนถึงขณะนี้ (ต้นปี ค.ศ. ๒๐๑๓)

ไม่ได้ถูกนำมาใช้ในภาคใต้ของประเทศไทย จึงเกิดสองแง่มุมที่ว่า ประการแรกกสทช. ไม่ได้มีความสามารถในการตรวจสอบทุกสถานีวิทยุทธชุมชน นิยามของคำว่า "ความมั่นคงของรัฐและความสงบเรียบร้อยของประชาชน" อาจกว้าง แต่กสทช.เองมีแนวโน้มที่จะไม่ได้ไปค้นหาผู้ละเมิดอย่างแท้จริง ซึ่งผู้ควบคุมดำเนินการตามข้อร้องเรียนที่ถูกนำมาให้โดยบุคคลที่สามจะตรวจสอบแต่ละกรณีเป็นรายบุคคล อันที่จริงอาจกล่าวได้ว่ากสทช.สนับสนุนทักษะการสื่อสารมวลชนในหมู่นักเคลื่อนไหววิทยุมีอาชีพในภาคใต้ของประเทศไทย ในปี ค.ศ. ๒๐๑๓ กสทช.ร่วมมือกับองค์กรเอ็นจีโอที่ตั้งอยู่ในเจนีวา เรียกว่า DCAF จัดการประชุมเชิงปฏิบัติการในการฝึกอบรม ซึ่งนักเคลื่อนไหววิทยุชุมชนได้รู้จักกับการปฏิรูปการรักษาความปลอดภัย นอกจากนี้พวกเขายังได้รับการสอนวิธีการตรวจสอบและรายงานเกี่ยวกับประเด็นที่สำคัญ เช่น การทุจริตหรือการใช้อำนาจในทางที่ผิดจากภักดีความมั่นคง

อย่างไรก็ดียังมีที่ว่างสำหรับวาทกรรมของประชาชนที่สำคัญ ไม่ว่าจะเป็นขนาดเล็กหรือใหญ่ก็ตาม นักเคลื่อนไหวทางการเมืองที่มีความกล้าจะหันไปใช้วิธีการอื่นๆ เพื่อกดดันกรรณนโยบายของรัฐในภาคใต้ ทั้งการที่พวกเขาใช้ภาษามลายูในการแสดงมุมมองที่สำคัญ จะทำให้ประสบความสำเร็จเพราะทั้งสองหน่วยงานของความมั่นคงและความสามารถของกสทช.แทบจะไม่ควบคุมเนื้อหาทั้งหมดโดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อเป็นภาษามลายู ในกรณีที่สถานีวิทยุทธชุมชนที่เรียกว่า “วิทยุร่วมด้วยช่วยกัน” ในจังหวัดปัตตานีผลิตโปแกรมวิทยุที่เจ้าหน้าที่ของรัฐเผชิญหน้ากับคำถามที่สำคัญจากผู้ชม โปแกรมนี้จะแบ่งออกเป็นสองส่วน ในส่วนแรกซึ่งเป็นเวลาส่วนใหญ่เป็นภาษามลายู ผู้ดำเนินรายการจะถามผู้ชมในโทรศัพท์และฝากคำถามไปให้เจ้าหน้าที่ไทยโดยไม่ต้องให้ชื่อเต็มของพวกเขา ขั้นตอนนี้มีข้อได้เปรียบสองอย่าง ประการแรก ผู้ถามสามารถไม่ระบุนามได้ จึงมีความเป็นไปได้มากขึ้นที่คำถามที่สำคัญจะถูกถามออกมา และประการที่สองบุคคลที่ถามสามารถถามในภาษาที่ตนเองถนัดได้ ในขณะที่ผู้วิจัยกำลังสัมภาษณ์เจ้าของสถานี มีผู้หญิงมาเลย์โทรเข้ามาและถามว่าทำไมเจ้าหน้าที่ไทยที่นับถือศาสนาพุทธสามารถเข้าชมโรงเรียนสอนศาสนาอิสลามได้เสมอ และเกิดความสงสัยว่านักเรียนทุกคนและครูเป็นผู้ก่อความไม่สงบ คำถามเหล่านี้และอื่นๆจะถูกเขียนลงไปโดยผู้ดำเนินรายการและในส่วนถัดไปของรายการ อาจจะเป็นในวันรุ่งขึ้นเจ้าหน้าที่ก็จะได้รับเชิญมา อาจเป็นตัวแทนของตำรวจ ทหาร สำนักงานเขตหรือตัวแทนจากหน่วยงานของรัฐใดๆที่เกี่ยวข้อง

แต่ภัยคุกคามต่อเสรีภาพในการพูดในภาคใต้ของประเทศไทยมาจากเว็บไซต์ที่ก่อความไม่สงบ เช่นเดียวกัน วิทยุกระจายเสียงมุสลิมตระหนักเป็นอย่างมากว่าการแสดงความคิดเห็นตรงข้ามพวกก่อการร้ายคือภัยคุกคามต่อความปลอดภัยทางกายภาพของพวกเขา ซึ่งเป็นที่รู้จักกันดีในมาเลเซียและในภาคใต้ของประเทศไทยที่พวกก่อการร้ายจะคุกคามและฆ่าหากจำเป็น แม้เพื่อนชาวมาเลย์ที่เป็นภัยคุกคามต่อพวกเขา¹² ในปีค.ศ. ๒๐๐๖ อดีตนางงามมาเลย์ถูกฆ่าตายโดยพวกก่อการร้ายเพราะเธอสนับสนุนและให้กำลังใจกองทัพไทยในรายการวิทยุโดยโอมี่ได้รับการเตือนมาก่อนแล้ว แต่ไม่ได้ทำตามแต่อย่างใด ตัวอย่างอีกเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริง คือกรณีของนางสาวโรสมินทร์ นิยะ หรือมีมี จากอำเภอเจาะไอร้อง จังหวัดนราธิวาส เป็นหนึ่งในผู้ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์ความรุนแรงในพื้นที่ จบการศึกษา

¹² Helbardt ๒๐๑๑.

ปริญญาตรี สาขาประสาธน์พันธุ์มวลชน บิดาคือนายนิมะ นิยะ เป็นผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน ครอบครัวของมีมีอาศัยอยู่ที่บ้านยานิง ซึ่งทางการจัดเป็นหมู่บ้านสีแดง ประชาชนส่วนใหญ่อยู่ภายใต้อิทธิพลของกลุ่มก่อความไม่สงบ บิดาของมีมีซึ่งได้ให้ความร่วมมือกับทางการตลอด ได้ถูกกลุ่มผู้ก่อความไม่สงบยิงเสียชีวิตในบ้าน ครอบครัวของมีมีได้รับความช่วยเหลือจากโครงการเยียวยาภาครัฐ โดยให้มีมีเข้าทำงานด้านการประชาสัมพันธ์และนักจัดรายการที่อำเภอ ซึ่งมีมีทำได้ดี เป็นที่รู้จักและได้รับการยอมรับจากประชาชนและหน่วยงานรัฐทุกภาคส่วนในพื้นที่ ทางหน่วยงานต้นสังกัดเกรงว่ามีมีจะไม่ปลอดภัยจากกลุ่มผู้ก่อความไม่สงบ จึงให้มีมีย้ายไปทำงานกับหน่วยงานของทหาร โดยจัดบ้านพักให้อยู่ภายในหน่วยงานเลย และได้เข้าร่วมเป็นนักจัดรายการวิทยุให้กับรายการใจถึงใจ และรายการหน่วยเฉพาะกิจนราธิวาส ๓๑ ทำให้หน่วยงานดังกล่าวได้รับความร่วมมือจากประชาชนเป็นอย่างดี แต่สุดท้ายก็ส่งผลให้มีมีได้รับอันตรายจากกลุ่มผู้ก่อความไม่สงบจนเสียชีวิตในพื้นที่ โดยมีมีถูกยิงเสียชีวิตในช่วงเดือนธันวาคม ขณะออกไปซื้ออาหารในตลาดเพื่อละศีลอด

ตัวอย่างความอันตรายจากการพูดถึงด้านกลุ่มก่อความไม่สงบก็คือความพยายามที่ล้มเหลวของกองกำลังรักษาความปลอดภัยของไทยในความพยายามที่จะเอาชนะอิหม่ามหรือนักวิชาการอิสลามที่เป็นที่นิยมเพื่อหาหรือเกี่ยวกับคำถามของการทำสงครามญิฮาดในรายการวิทยุหรือโทรทัศน์ ความคิดของการที่ญิฮาดเป็นศูนย์กลางสำหรับความพยายามที่จะทำให้ถูกต้องตามกฎหมายและการชุมนุมโดยกลุ่มก่อความไม่สงบเช่น การประสานงานของ BRN (Helbardt ๒๐๑๑) ดังนั้นกองกำลังความมั่นคงของไทยพยายามที่จะแสวงหาผลประโยชน์จากปัญหานี้สำหรับการรณรงค์ ในการพูดคุยส่วนตัวกับอิหม่ามหลายท่านในภาคใต้ของประเทศไทยยอมรับว่า การใช้ความรุนแรงในการก่อความไม่สงบเป็นความไม่ชอบธรรมในแง่ที่ว่าไม่ได้เป็นญิฮาด สำหรับพวกเขา หนึ่งในเหตุผลหลักของความรุนแรงของญิฮาดคือความเป็นจริงที่ว่าชาวมุสลิมถูกห้ามไม่ให้มีอิสระในการปฏิบัติตามศาสนาของพวกเขาในภาคใต้ของประเทศไทย อย่างไรก็ตามอิหม่ามทั้งหมดที่ถูกถามโดยทหารไทยในการหาหรือเกี่ยวกับหัวข้อนี้ปฏิเสธอย่างเปิดเผยเพราะกลัวการตอบโต้จากพวกก่อการร้าย ที่ขนาดว่ากองทัพเองยังไม่สามารถปกป้องพวกเขาได้¹³

การต่อสู้กับภาพพจน์ของรัฐ: วิทยุปราบปรามการก่อความไม่สงบ

กองทัพทั่วโลกใช้วิทยุเป็นวิธีการปราบปรามการก่อความไม่สงบมาเป็นเวลานาน สิ่งนี้ไม่ได้แตกต่างไปในภาคใต้ของประเทศไทย หน่วยงานของกอ.รมน. ที่ว่ากองการมวลชนและกิจการพิเศษ มีคณะกรรมการทำงานพิเศษสำหรับวิทยุท้องถิ่น (คณะกรรมการวิทยุชุมชน) สองประเภทของกิจกรรมวิทยุชุมชนในการปราบปรามความไม่สงบจะประสบความสำเร็จได้: (๑) มี ๒๓ สถานีวิทยุท้องถิ่นทำงานอย่างเต็มที่โดยทหารไทยในภาคใต้ของประเทศไทยที่มีช่วงเวลาครอบคลุมประมาณ ๒๐-๓๐ กิโลเมตร (๒) ความร่วมมือกับเอกชนประมาณ ๔๐ สถานีวิทยุชุมชนที่เป็นเจ้าของ¹⁴ ในกรณีต่อมาทหารวิทยุชุมชนมีแนวทางให้ใช้เวลาออกอากาศจำนวนเงินที่สถานีได้รับจากทหารจะแตกต่างกันอยู่ที่ประมาณ ๓,๐๐๐ บาทต่อเดือนสำหรับเวลาออกอากาศ

¹³ บทสัมภาษณ์ทหารไทยศพนัคนหนึ่ง ๒๕ มกราคม ๒๕๕๖

¹⁴ บทสัมภาษณ์เอื้อยพร ชุมทอง ๘ กันยายน ๒๕๕๕ และ ๒๑ มกราคม ๒๕๕๖ ปีตตานี

๓ ชั่วโมงต่อสัปดาห์ บางสถานียิ่งแค่ขายเวลาสามชั่วโมงให้ทหารคนอื่น ๆ ที่จะออกอากาศได้ถึงสิบชั่วโมงต่อสัปดาห์ ในบางกรณีผู้ดำเนินรายการที่เป็นทหารจะมาถึงสถานีและออกอากาศสด ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับปัจจัยอื่นๆที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยทหารท้องถิ่นและสถานีเช่นเดียวกับการชั่งชั่งกันของผู้ดำเนินรายการวิทยุชุมชนทหาร

ในกรณีอื่นๆ ทหารจะส่งรายการข่าวที่เขียนหรือประกาศไปยังสถานีและขอให้ผู้ดำเนินรายการท้องถิ่นอ่านออกอากาศ สถานีที่รับเงินจากทหารจะมีการขอให้ส่งรายงานการเขียนเนื้อหาของตน รายงานเหล่านี้ไม่ได้ออกอากาศทั้งเทป แต่จะให้ภาพรวมคร่าวๆของหัวข้อที่เนื้อหาของวิทยุ นอกจากนี้สถานีจะถูกขอให้ส่งบันทึกเวลาออกอากาศสำหรับการควบคุมจากกอง.รณ.

สำหรับบางสถานีโดยเฉพาะอย่างยิ่งในเชิงพาณิชย์ ความร่วมมือนี้มีความจำเป็นมากในรูปแบบคงที่ของรายได้ อย่างไรก็ตามจำนวนของสถานีวิทยุชุมชนมาเลย์ปฏิเสธข้อเสนอเพราะพวกเขากลัวว่าทหารจะเข้าไปยุ่งเกี่ยวใน "อำนาจอธิปไตยกระจายเสียง" ของพวกเขาและความผิดพลาดของสถานีสำหรับการดำเนินการทางจิตวิทยา ในมุมมองของผู้แพร่ภาพกระจายเสียงมาเลย์หลายแห่งทำลายความไว้วางใจของผู้ชมในการทำงานหลักของวิทยุชุมชนในฐานะที่เป็นเสียงจริงของคนที่เป็นอิสระจากรัฐ นอกจากนั้นการทำงานร่วมกันอย่างเปิดเผยกับทหารไทยจะเป็นการไปแก้แค้นจากพวกก่อการร้าย แต่ก็ยังไม่มีหลักฐานเกิดขึ้นทางด้านกองทัพเองก็มีการถกเถียงกันถึงการร่วมมือนี้ที่จะไม่ครอบคลุมถึง "สงครามจิตวิทยา" แต่มีจุดมุ่งหมายเพียงแต่เป็นมาตรการความสัมพันธ์ในที่สาธารณะเพื่อ "ส่งเสริมความเข้าใจระหว่างผู้คนในภาคใต้และรัฐ" ยังคงมีหลายสถานีที่ปฏิเสธคำเสนอหรือขอเงื่อนไขเฉพาะสำหรับความร่วมมือ เงื่อนไขเหล่านี้อาจประกอบด้วย: (๑) ฟรีเซนต์รทอาร์ไม่ได้พูดเกี่ยวกับปัญหาของศาสนาหรือการก่อความไม่สงบ (๒) ทหารไม่ได้รับการสนับสนุนอย่างเปิดเผยหรือเผยแพร่ในช่วงของรายการ การตระหนักว่า กอง.รณ.จะไม่สามารถตรวจสอบทุกสถานีอย่างถาวร สถานีวิทยุชุมชนอื่นๆจึงไม่ได้นำเสนอข้อมูลที่ถูส่งมายังพวกเขาจากกอง.รณ. และไม่ได้มีการประกาศข่าวเหล่านั้นซึ่งพวกเขาคิดว่าไม่เหมาะสม โดยเฉพาะอย่างยิ่งข่าวที่มีเนื้อหาโดยตรงหรือเกี่ยวข้องกับการรักษาความปลอดภัยหรือมีการแพร่กระจายความสำเร็จของกองทัพยังคงไม่ได้ออกอากาศ¹⁵ อย่างเช่นที่นักเคลื่อนไหวทางวิทยุชุมชนท่านหนึ่งจากปัตตานี ผู้ที่ไม่ประสงค์ออกนามได้รายงานว่ “เราไม่สามารถเพียงแค่ออกพวกก่อการร้าย “ให้หยุด” สิ่งที่เราสามารถทำได้คือการรายงานเกี่ยวกับปัญหาของสังคม”(บทสัมภาษณ์ ๒๕ สิงหาคม ๒๐๑๒ ยะลา)

จากทั้งหมด ๒๐ สถานีทหาร ๑๐ แห่งเป็นสถานีวิทยุแบบจิตวิทยาซึ่งเรียกว่า สถานีวิทยุทักษิณสัมพันธ์โดยจะตั้งอยู่ในพื้นที่ที่กองทัพไทยจัดไว้เป็นพื้นที่ "สีแดง" คือหมู่บ้านหรือตำบลที่ได้รับการพิจารณาว่าเป็นฐานที่มั่นของกลุ่มผู้ก่อความไม่สงบ เสมือนในสถานีอื่นๆ การรณรงค์ "ชนะใจและความคิด" เป็นรูปแบบในการทำงานของสถานีวิทยุเหล่านี้ โดยเป็นส่วนผสมของความบันเทิง ประกาศของรัฐและการโฆษณาชวนเชื่อในความพยายามที่จะตอบโต้กระแสข้อมูลที่ถูกรอรับโดยผู้ก่อความไม่สงบ โดยมีเจ้าหน้าที่ของทักษิณสัมพันธ์ให้ความเห็นว่า “ผู้คนในพื้นที่เหล่านี้มักจะหลีกเลี่ยงการติดต่อกับเจ้าหน้าที่ของรัฐและผู้ก่อความไม่สงบให้ข้อมูลที่ทำให้ผู้คนเกิดความไม่ไว้วางใจกับเจ้าหน้าที่ พวกผู้ก่อความไม่สงบจะกระจาย

¹⁵ บทสัมภาษณ์ มาเรียม ชัยสันทนะ ศูนย์ฟ้าใส เครือข่ายเด็กและเยาวชน จังหวัดยะลาและปัตตานี ๒๒ กันยายน ๒๕๕๒

ข้าวลือของการทรมาน การทุจริตและพฤติกรรมเชิงลบอื่นๆของเจ้าหน้าที่ ทำให้ปั่นสงครามของข้าวลือ ซึ่งจะต้องทำให้เกิดการตอบโต้ข้าวลือเหล่านี้และสร้างภาพบวกของรัฐให้มากขึ้น¹⁶

การตระหนักว่าภาพดังกล่าวไม่สามารถประสบความสำเร็จได้ง่ายด้วยการกระจายเสียง เจ้าหน้าที่ของวิทยุทักษิณสัมพันธ์ต้องติดต่อบุคคลกับผู้ชมของพวกเขาเช่นกัน: “แค่เฉพาะในกรณีที่เราย้ำความจริงในรายการวิทยุและในการพูดส่วนตัวในโรงเรียนหรือในตลาด เรามีโอกาสที่คนจะเชื่อถือและมีความชื่นชอบได้เช่นเดียวกัน เพราะเมื่อพวกเขาเชื่อในตัวเรา พวกเขาก็จะให้ความช่วยเหลือเรา”¹⁷ ในขณะที่ส่วนหนึ่งของเนื้อหาของสถานีวิทยุที่ใช้ปราบปรามความไม่สงบเป็นความบันเทิงและรายการข่าวแห่งชาติ วิทยุเองยังผลิตข่าวท้องถิ่น ซึ่งเน้นย้ำหัวข้อต่อไปนี้อย่างถาวร

- (๑) การเน้นย้ำความสูญเสียของชีวิตและทรัพย์สินจากการก่อความไม่สงบ
- (๒) การลดความเป็นประเด็นทางการเมืองหรือการลดความชอบธรรมของผู้ก่อความไม่สงบ
- (๓) การสร้างภาพของรัฐในการควบคุมสถานการณ์การรักษาความปลอดภัย
- (๔) ชี้ให้เห็นถึงการพัฒนาที่ประสบความสำเร็จของรัฐบาลไทย!

การสัมภาษณ์ในวิทยุระหว่างผู้ดำเนินรายการวิทยุทหารและอิหม่ามในท้องถิ่นของสถานีวิทยุชุมชนท้องถิ่นเมื่อวันที่ ๒๐ สิงหาคม ๒๐๑๒ แสดงให้เห็น (ตัวอย่างที่ ๑) ความพยายามของกองทัพที่จะลดความชอบธรรมของความรุนแรงจากผู้ก่อความไม่สงบโดยการป๊อชิงว่าเป็นผลมาจากความเข้าใจผิดของศาสนาอิสลามหรือเป็นผลจากการติดยาเสพติด

**ตัวอย่างที่ ๑ บทสัมภาษณ์อิหม่ามเกี่ยวกับเหตุการณ์ความไม่สงบในภาคใต้
(เทปของการแพร่กระจายเสียงทหาร ๒๐ สิงหาคม ๒๕๕๕ วิทยุชุมชนนราธิวาส)**

ดีเจทหาร: “วันนี้เราจะมาพูดถึงความรุนแรงกันนะครับ ขอต้อนรับท่านอิหม่าม ผู้จะมาไขข้อข้องใจให้เราเข้าใจสถานการณ์ที่เกิดขึ้น ขอขอบพระคุณท่านที่ให้เกียรติมาพบกับพวกเราในรายการนะครับ” “ท่านอิหม่ามคิดอย่างไรกับประชาชนที่เสียชีวิตในเหตุการณ์ระเบิดในภาคใต้?”

อิหม่าม: “เราอยู่ในสถานการณ์ที่ค่อนข้างยากลำบาก แต่ถ้าหากมีทหารเข้ามาในพื้นที่มากขึ้นและมีการรับประกันความปลอดภัยของเรา คิดว่าสถานการณ์น่าจะดีขึ้น”

ดีเจทหาร: ท่านอิหม่ามคิดว่าท่านจะสามารถหยุดยั้งความรุนแรงที่เกิดขึ้นภายในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ได้ไหมครับ?

อิหม่าม: “เราเองก็สวดมนต์ตลอดเวลาเพื่อให้สันติสุขเกิดขึ้น ให้ทุกคนอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข แต่ก็ไม่ได้มีอิทธิพลอะไรมาก”

ดีเจทหาร: แล้วทำไมชาวบ้านจึงไปร่วมขบวนการที่ก่อให้เกิดความรุนแรง?

อิหม่าม: อาจเป็นเพราะติดยาเสพติด คบเพื่อนแบบผิดๆ หรือเข้าใจศาสนาแบบผิดๆ

¹⁶ บทสัมภาษณ์ Lt. Major Kosin กองกำลังเฉพาะกิจทักษิณสัมพันธ์ ๑ กันยายน ๒๕๕๕ ปัตตานี

¹⁷ Ibid.

การเชื่อมโยงผู้ก่อความไม่สงบกับการใช้ยาเสพติดเป็นความพยายามอย่างชัดเจนที่จะลดความเป็นประเด็นทางการเมืองของความรุนแรง ซึ่งคล้ายคลึงกับสมัยที่อดีตนายกรัฐมนตรี พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร ที่ในตอนต้นของการจลาจล ได้กล่าวว่าผู้ก่อความไม่สงบว่าเป็นเพียง "โจรกระจอก" ในปี ค.ศ. ๒๐๐๔

วิธีนี้จะทำให้เกิดคำถามของความชอบธรรมในความรุนแรงเช่นเดียวกัน บทบาทของศาสนาอิสลามในความขัดแย้งในภาคใต้ของประเทศไทยเป็นปัญหาที่กล่าวถึงกันอย่างแพร่หลายโดยเฉพาะอย่างยิ่งคำถามของการใส่เชื้อไฟในการก่อความไม่สงบจากชาวอิสลาม (ต่างประเทศ) หรืออุดมการณ์ชาตินิยม (ท้องถิ่น) จะอยู่ไปได้นานเท่าไร? แต่อย่างไรก็ตามอาจมีอย่างใดอย่างหนึ่งหรือมุมมองที่อาจจะไม่เป็นประโยชน์ องค์กรประกอบทั้งสองสามารถไปด้วยกันได้ ถ้าหากเข้าใจการอุทธรณ์ทางศาสนาของการประสานงาน BRN เช่นเดียวกับกลุ่มอิสลามที่รุนแรงที่สุด ซึ่งไม่ควรถามสำหรับเนื้อหาทางปรัชญาของการเรียนหรือตรรกะของข้อโต้แย้งเพราะศาสนาสำหรับการประสานงาน BRN เป็นเรื่องเกี่ยวกับการสร้างแรงจูงใจของคนที่จะทำหน้าที่ หลักของการเล่าเรื่องทางศาสนาการประสานงาน BRN คือความคิดที่ศักดิ์สิทธิ์ของสงครามศาสนาหรือการญิฮาด ผู้สอนศาสนาบอกสมาชิกใหม่ว่าการต่อสู้ที่ปัตตานีจะเป็นอิสระจากการปกครองของไทยเป็นญิฮาด คที่ระบุไว้ในอัลกุรอานเพราะคนไทยบุกเข้ามาในดินแดนของชาวมุสลิมและกลั่นแกล้งชาวมุสลิม เมื่อ "แหล่งกำเนิดของศาสนาอิสลามในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้" ประเพณีอิสลามจึงเป็นรากฐานในประวัติศาสตร์ปัตตานีและให้แก่นำไปปัตตานี เอกถลักษณ์จึงเป็นเรื่องที่ถกเถียงกันอยู่ว่าศาสนาที่จะเรียกว่า Kafir บุกเข้ามาในดินแดนศักดิ์สิทธิ์โดยมีวัตถุประสงค์ในการทำลายมรดกอิสลามเพื่อที่จะแทนที่ด้วยวัฒนธรรมแห่งชาติที่เป็นพุทธซึ่งถูกกำหนดมาจากในกรุงเทพฯ การเล่าเรื่องทั้งหมดนี้ให้รับรู้ว่าคุณไทยเป็นศัตรูที่ฉลาด โดยแทนที่จะฆ่าชาวมุสลิมโดยตรงกลับพยายามที่จะละลายอิสลามลงตามเวลากว่าหนึ่งศตวรรษ แม้ว่าตามหลักชาวไทยพุทธจะอนุญาตให้ชาวมุสลิมนับถือศาสนาของตนตามความศรัทธาของตน (เช่น สวคตมัตในมัสยิด) ในที่สุดพวกเขามุ่งมั่นที่จะทำลายศาสนาอิสลามผ่าน “การทำให้เป็นไทย” และสร้างการปกครองของพุทธศาสนาแต่เพียงผู้เดียว ซึ่งกลุ่มไทยอื่นๆที่เกี่ยวข้องกับการเลิกและเป็นรูปแบบที่โหดร้ายของการล่าอาณานิคมในประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการมีจุดมุ่งหมายต่อชาวมุสลิมหนุ่มสาวที่จำเป็นต้องใช้เวลามากกว่าในการเข้ากับวัฒนธรรมไทย โครงการของรัฐบาลจะดับวัฒนธรรมชาวมลายูมุสลิมอย่างช้าๆ โดยกระจายให้วัฒนธรรมไทยและภาษาไทยซึ่งภาษาไทยในปัจจุบันกลายเป็นวิชาบังคับในโรงเรียนประถมศึกษาของรัฐบาลที่ประชาชนคนไทยทุกคนต้องเข้าเรียน

วิทยุที่มีไว้ปราบปรามกลุ่มก่อความไม่สงบตระหนักดีถึงวาทกรรมเหล่านี้ จึงพยายามที่จะระดมคำรวิชาการอิสลามญิฮาดเพื่อที่จะโน้มน้าวให้ประชาชนที่ก่อความไม่สงบในภาคใต้ไม่ดึงความวุ่นวายดังกล่าวให้เป็นสงครามศาสนา อย่างไรก็ตามในจนกระทั่งเมื่อเร็วๆ นี้ นักวิชาการเองก็ไม่ได้ตั้งใจที่จะทำเช่นนั้น อีกปัญหาพื้นฐานคือการที่ทหารไม่ได้มีเงื่อนไขเกี่ยวกับผลกระทบที่แท้จริงของสถานีวิทยุต่อผู้ชม ในฐานะเจ้าหน้าที่กอ.รมน. ผู้ที่รับผิดชอบยอมรับว่า: “เราไม่รู้เลยว่าชาวมลายูเข้าใจเราหรือไม่ เราควรจะออกไปข้างนอกให้มากขึ้นเพื่อพบปะกับประชาชนและพูดคุยกับพวกเขาในการประเมินผลกระทบที่เรา

ขณะนี้เรากำลังวางแผนโครงการวิทยุที่เราจะมีความเกี่ยวข้องกับประชาชนโดยตรง”¹⁸ ยังมีเจ้าหน้าที่จาก ทักษิณสัมพันธซึ่งเป็นหน่วยกองทัพสงครามจิตวิทยาประเมินจาก ๒๓ สถานีของทหาร ประมาณ ๑๐ สถานีที่มีการเชื่อมต่อไปยังผู้ชมชาวมลายูท้องถิ่นและประสบความสำเร็จบางอย่างที่ส่งผลกระทบ ซึ่งเป็นเพียงความจริงที่ว่าประชากรมาเลย์มีแหล่งที่มาที่แตกต่างกันของข้อมูลเกี่ยวกับรัฐไทยที่จะตอบโต้ข่าวลือที่มีการแพร่กระจายโดยการก่อการร้าย: “ในพื้นที่สีแดง ประชาชนจะหลีกเลี่ยงการติดต่อกับเจ้าหน้าที่ของรัฐและในทางกลับกันเจ้าหน้าที่เองก็มีความกลัวที่จะไปเยี่ยมชมประชาชน และนั่นคือเหตุผลที่ชาวบ้านสามารถถูกจัดการโดยผู้เรียกร้องการแบ่งแยกดินแดน ที่บอกว่าเจ้าหน้าที่เป็นคนโหดร้ายที่ฆ่าและทรมานชาวมลายู เราจึงพยายามที่จะแทรกแซงและการสร้างภาพอื่นๆขึ้น เราบอกพวกเขาว่าเรายังให้บริการทางการแพทย์สำหรับชาวบ้านหรือสนับสนุนกิจกรรมทางเศรษฐกิจของพวกเขาด้วยความช่วยเหลือจากการพัฒนาในระดับหมู่บ้าน ถ้าเราไม่ได้เกี่ยวข้องกับสิ่งที่เราพูดในรายการวิทยุที่มีกิจกรรมเหล่านี้ วิทยุก็จะไม่มีความหมายใดๆ”

การครอบงำจากชนชั้นกลางหรือใครที่ครอบงำวิทยุชุมชน?

คุณสมบัติพื้นฐานของวิทยุชุมชนในภาคใต้ของประเทศไทยคือการครอบงำทางเศรษฐกิจและสังคมจากชนชั้นกลาง (เช่น ครู นักวิชาการ พ่อค้า ฯลฯ) ที่มักเป็นกลุ่มเจ้าของวิทยุและผู้แพร่ภาพกระจายเสียง โดยสถิติข้างล่างนี้แสดงให้เห็นว่าไม่ค่อยพบเห็นกลุ่มเกษตรกรและผู้มีการศึกษาน้อยเป็นตัวแทนในหมู่ผู้จัดวิทยุชุมชนในท้องถิ่น

ตารางที่ ๔ แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับการศึกษา

อายุ	จำนวน	ร้อยละ
ประถมศึกษา	๔	๓.๓
มัธยมศึกษา	๘	๑๒.๕
ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า	๓๔	๕๓.๓
ปริญญาโท	๕	๑๓.๕
ประกาศนียบัตร	๕	๘.๓
อื่นๆ	๑	๑.๐
รวม	๖๑	๑๐๐

จากตารางรายงานจากสหประชาชาติ (United Nations) ดังกล่าว พบว่า บุคคลที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า จำนวน ๓๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๓.๓ คือ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ถัดมาอันดับสอง คือ การศึกษาระดับปริญญาโท จำนวน ๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๓.๕ รองลงมาคือ ระดับมัธยมศึกษา

¹⁸ บทสัมภาษณ์ ๑๓ กันยายน ๒๕๕๕

จำนวน ๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๒.๕ สำหรับการศึกษาระดับอื่นๆ ได้แก่ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ
อิสระ จะพบเห็นน้อยกว่าการศึกษาทุกกลุ่มโดยมีจำนวน ๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๑.๐

**ตารางที่ ๕ แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอาชีพอื่นๆ
ที่กลุ่มตัวอย่างทำร่วมกับการทำงานในสถานีวิจัย**

อาชีพ	จำนวน	ร้อยละ
ผู้แทนสื่อมวลชนส่วนกลาง	๒	๓.๘
ครู อาจารย์	๑๑	๒๓.๓๓
ข้าราชการส่วนภูมิภาค/ท้องถิ่น	๘	๑๖.๘๘
นักธุรกิจ	๕	๑๐.๖๓
ค้าขาย	๕	๑๐.๖๓
อื่นๆ	๑๓	๒๗.๕
รวม	๖๑	๑๐๐

จากตารางที่ ๕ ของรายงานจากสหประชาชาติ (United Nations) พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มี
อาชีพอื่นๆ โดยเฉพาะอาชีพเป็นวิทยากร/งานภาคประชาชน/ลูกจ้างบริษัท-นักสังคมสงเคราะห์/นักเขียน/
ช่างภาพ ที่มีจำนวน ๑๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๑.๓๓ เป็นกลุ่มใหญ่ที่ประกอบอาชีพอื่นๆร่วมกับการ
ทำงานในสถานีวิจัย รองลงมาคือ อาชีพครู/อาจารย์ จำนวน ๑๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๘.๑๘ ถัดมาคือ
อาชีพข้าราชการส่วนภูมิภาค/ส่วนท้องถิ่น จำนวน ๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๖.๘๘ ตามมาด้วยอาชีพอื่นๆ

ในระดับที่เป็นกลุ่ม ชุมชนดังกล่าวไม่ได้มีความรับผิดชอบในการสร้าง การจัดการหรือการผลิต
เนื้อหาของสถานีวิจัยชุมชนในท้องถิ่น ความจริงที่ว่าวิทยุชุมชนมีการผูกขาดโดยคนไม่กี่คนไม่ได้เกิดขึ้น
เพียงแต่ในภาคใต้ของประเทศไทย แต่ดูเหมือนว่าจะเป็นคุณลักษณะพิเศษของวิทยุชุมชนทั่วประเทศ
(Palphol ๒๐๑๒) เช่นเดียวกับที่อื่นๆสิ่งที่น่าสนใจของคนเหล่านี้จะเป็นในเชิงพาณิชย์มากกว่าการเมือง
ถึงแม้ว่ากฎหมายไทยจะห้ามสถานีวิจัยที่ได้รับการจดทะเบียนเป็น "สถานีวิจัยชุมชน" ที่มีการโฆษณา
ทางอากาศ แต่หลายสถานียังใช้ช่องโหว่ของกฎหมายและถ่ายทอดโฆษณาให้บริษัทท้องถิ่นอยู่เสมอๆ
การปฏิบัติที่ไม่เป็นทางการนี้เป็นที่รู้จักกันดีสำหรับกสทช. แต่กลับเป็นเรื่องยากที่จะดำเนินการกับสถานีวิจัย
เพราะกสทช.มีศักยภาพในการตรวจสอบส่วนที่จำเป็นยังไม่เพียงพอ

สิ่งนี้นำไปสู่ความจริงที่ว่าวิทยุชุมชนยากที่จะแยกแยะเชิงพาณิชย์และการเมืองออกจากกัน บาง
กิจกรรมทางการเมืองยังมีการโฆษณาหรือการเปิดเพลงตามคำขอในการสนับสนุนเงินทุนรายการทางการเมือง
เมือง โดยตั้งแต่ ค.ศ. ๒๐๑๒ กฎหมายสื่อเรียกร้องให้สถานีวิจัยท้องถิ่นลงทะเบียนเป็นลักษณะแบบ
สาธารณะอย่างใดอย่างหนึ่ง (ก) ในเชิงพาณิชย์ (ข) วิทยุชุมชน (ค) ในระดับชาติ ภูมิภาคหรือท้องถิ่น ซึ่ง
ปกติผู้แพร่ภาพกระจายเสียงวิทยุเชิงพาณิชย์ท้องถิ่นนั้นมักจะลงทะเบียนเป็นวิทยุชุมชนในท้องถิ่น

สืบเนื่องจากค่าลงทะเบียนสำหรับส่วนแรกคือ ๑๐,๐๐๐ บาท ในขณะที่อย่างหลังค่าธรรมเนียมจะอยู่ที่ ๕๐๐ บาท

สมาชิกของผู้แพร่ภาพกระจายเสียงชุมชนชนชั้นกลางจะทำให้การครอบงำของตนถูกต้องตามกฎหมาย โดยพวกเขาจะอธิบายว่าชาวบ้านไม่มีเวลาหรือไม่มีทักษะการเขียนข่าว/ การจัดการที่เพียงพอสำหรับการทำงานสถานีวิทยุ อีกประการหนึ่งก็คือไม่มีผู้นำที่เข้มแข็งหรือเงินทุนที่เพียงพอจากแหล่งภายนอก สมาชิกในชุมชนแทบจะไม่มีโอกาสรวบรวมพลพรรคสำหรับการดำเนินการ โดยรวมที่ต้องมีส่วนร่วมในระยะยาว บางส่วนของเหตุผลเหล่านี้ปรากฏอยู่ในงานวิจัย (ชาลิสา ๒๐๐๔)

อย่างน้อยสิ่งนี้ยังเป็นสิ่งสำคัญนอกเหนือไปจากการระดมทุนที่จำเป็น เพราะองค์กรท้องถิ่นที่มีอยู่ก่อนเกิดความสะดวกในการจัดตั้งสถานีวิทยุชุมชน (คุณณิศศึกษาด้านล่าง) โดยเหตุผลเฉพาะสำหรับภาคใต้ของประเทศไทยคือการที่ชาวบ้านชาวมาเลย์บางคนไม่กล้าที่จะออกอากาศเพราะพวกเขาสามารถพูดภาษามาเลย์สำเนียงปัตตานีเท่านั้นและเกิดความไม่แน่ใจถึงวิธีการรายงานเกี่ยวกับหัวข้อที่ซับซ้อนมากขึ้นในภาษามาเลย์มาตรฐาน (บทสัมภาษณ์ ปัตตานี ๘ สิงหาคม ๒๐๑๒)

การรับรู้ถึงผู้ฟัง

ถ้าวิทยุชุมชนถูกรองรับโดยผู้ประกาศที่มีพื้นหลังเป็นชนชั้นกลาง จะมีความสำคัญที่ว่าเนื้อหาจะสะท้อนให้เห็นถึงความสนใจและความคาดหวังของผู้ฟัง ในบริบทนี้การศึกษาวิจัยผู้ฟังเป็นวิธีที่สำคัญที่จะเชื่อมโยงผู้ประกาศ ในภาคใต้ของประเทศไทยนั้นผู้ประกาศทางวิทยุชุมชนมักจะขาดวิธีการที่เป็นระบบในการประเมินความสนใจของผู้ฟัง การวิจัยผู้ฟังอาจทำได้ง่าย ๆ และไม่จำเป็นต้องสม่ำเสมอ อย่างไรก็ตามวิทยุชุมชนยังคงเป็นภาคใหม่ของไทยและผู้ประกาศหลายคนยังไม่ได้รับการฝึกอบรมในการสำรวจผู้ชมของพวกเขาอย่างเป็นระบบ แต่ผู้ประกาศกลับพึ่งพาการสนทนาอย่างไม่เป็นทางการกับคนที่อยู่ในร้านกาแฟหรือร้านอาหารหรือการสนทนาแบบส่วนตัว ความเสี่ยงจึงเกิดขึ้นที่ว่าผู้ประกาศจะวาดภาพผู้ฟังที่มีรสนิยมและความสนใจไปในทางเดียวกัน อย่างไรก็ตามบ่อยครั้งที่ความสนใจของผู้คนที่ดำเนินงานในสถานีวิทยุและผู้ชมไม่สอดคล้องกัน อาหมัด เคเม็ง คนงานก่อสร้างชาวมลายูปัตตานีผู้ซึ่งฟังวิทยุท้องถิ่นอยู่บ่อยครั้งบ่นว่าข่าวการเมืองของวิทยุท้องถิ่นในจังหวัดปัตตานีไม่ค่อยเป็นตัวแทนของมุมมองและความคิดเห็นที่น่าสนใจของชาวมาเลย์ทั่วไป โดยกล่าวว่า “ในขณะที่ฟังจะรู้สึกราวว่าเราต้องแต่งตัวและประพฤติอย่างไรให้เป็นชาวมุสลิมที่เหมาะสม เจ้าของวิทยุเองอาจจะได้ไปศึกษาในประเทศอียิปต์หรือลิเบียและพวกเขาก็สอนวิธีแต่งตัวในรายละเอียดให้เหมือนคนอาหรับ แต่ที่นี่ไม่ใช่ดินแดนอาระเบีย เรายังมีวัฒนธรรมมลายูและประวัติศาสตร์ที่สำคัญที่ยังถ่ายทอดไปยังคนธรรมดาทั่วไป ฉันจึงตัดสินใจสลับช่องไปยังสถานีวิทยุอื่นที่เปิดเพลงที่น่าสนใจแทน”¹⁹

ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติของหลายนักเคลื่อนไหวที่เป็นชนชั้นกลางที่พิจารณาประชากรในชนบทเป็นพวกไร้การศึกษาและมีความต้องการผู้นำที่เป็นปัญญาชน โดยหนึ่งในนักเคลื่อนไหววิทยุ

¹⁹ บทสัมภาษณ์ อาหมัด เคเม็ง ๔ ตุลาคม ๒๕๕๕ ปัตตานี

ชุมชนกล่าวว่า "เราเป็นผู้นำของสังคม นั่นเป็นวิธีที่มีอยู่ในสังคมอิสลาม (...) แต่ผู้ฟังในปัจจุบันบ่นว่าเราไม่ได้พูดภาษามลายูที่เป็นแบบหมู่บ้าน หากแต่พูดภาษามาเลย์ทางวิทยาศาสตร์ แต่หลังจาก ๑๐ ปีให้หลังที่ฟังเรา พวกเขาจะปรับปรุงมาตรฐานภาษาของพวกเขา เราต้องเป็นวิทยาศาสตร์และใช้ตรรกะ" ในมุมมองของชนชั้นนำท้องถิ่นนั้น วิทยูชุมชนไม่ได้เป็นวิธีการสำหรับชุมชนท้องถิ่นในการรวบรวมและกระจายความรู้ของพวกเขา ความรู้ท้องถิ่นค่อนข้างมีความหมายที่ไม่ทันสมัยและไม่เป็นวิทยาศาสตร์ จึงถูกแทนที่ด้วยความรู้ที่มีเหตุผลซึ่งได้มาจากชนชั้นกลางในมหาวิทยาลัย

องค์ประกอบอีกประการในวาทกรรมจากชนชั้นนำคือการเรียกร้องความเป็นมืออาชีพ ซึ่งนักเคลื่อนไหวทางวิทย์ที่เป็นชนชั้นกลางบางคนให้เหตุผลว่าพวกเขาจะต้องเป็นเสียงของประชากรที่ยากจนหรืออยู่ในชนบท เพราะคนมาเลย์ที่อยู่ในชนบทไม่สามารถที่จะผลิตเนื้อหาการวิทย์ด้วยตัวเองอย่างมืออาชีพได้เช่นกัน สืบเนื่องเพราะประชากรในชนบทมลายูขาดทักษะทางภาษาที่จะออกอากาศหรือจากการที่พวกเขาถูกพิจารณาว่าไม่มีความรู้ทางเทคนิคหรือทางหนังสือพิมพ์ ความรับผิดชอบในการผลิตรายการจึงตกไปอยู่ในมือของนักหนังสือพิมพ์ที่เป็นชนชั้นกลางและผู้ปฏิบัติการพัฒนา สิ่งที่เหลืออยู่สำหรับประชากรในชนบทจึงเป็นแค่โทรศัพท์ฟอนอิน (Phone-ins) และการถูกสัมภาษณ์เท่านั้น อุปสรรคต่อความถูกเงินของกลุ่มสื่อของประชาชนนี้ ยังถูกผลิตซ้ำโดยความจริงที่ว่าส่วนใหญ่สื่อออนไลน์ในประเทศ เช่น ฟิลิปปินส์หรือไทยให้ความสำคัญกับเสรีภาพและความเป็นมืออาชีพของสื่อมวลชนบนพื้นฐานของนักข่าวแต่ละคน ตามที่บ่งชี้ให้เห็นในบริบทนี้ การใช้สื่อโดยการผลักดันกลุ่มให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางสังคมที่มีโครงสร้าง ส่วนใหญ่จะถูกถ่วง (Brooten ๒๐๐๕: ๒๔๐) ตัวอย่างการยกเว้นในภาคใต้ของประเทศไทยคือ "เครือข่ายผู้หญิงภาคประชาสังคมเพื่อสันติภาพในภาคใต้" (Network of Civic Women for peace in the Deep South) ซึ่งรวบรวมผู้หญิงที่นับถือศาสนาพุทธและมุสลิมในภาคใต้ของประเทศไทยเพื่อผลิตรายการวิทย์ชื่อ "เสียงจากผู้หญิงชายแดนใต้" (The voices of Women in the Deep South) ซึ่งเครือข่ายมีวัตถุประสงค์หนึ่งเพื่อ "แสดงให้เห็นถึงศักยภาพของผู้หญิงในบทบาทของวิทย์ชาวบ้านและความคุ้มค่าของจิตใจประชาชนซึ่งเป็นแรงงานภาคประชาสังคมที่เข้าร่วมโครงการวิทย์" ในเวลาเดียวกันเครือข่ายมีความเชี่ยวชาญในการสร้างความตระหนักจากการตกเป็นเหยื่อของผู้หญิงภาคใต้ในเหตุจลาจลของประเทศไทย ในพ.ศ. ๒๕๕๕ ผู้หญิงภาคประชาสังคมชายแดนใต้ได้ออกอากาศไป ๔๗ ตอนระยะเวลา ๒ เดือนผ่าน ๑๕ สถานีและ ๑ เว็บไซต์ (<http://www.deepsouthwatch.org/dsj/3296>) โดยรายงานวิทย์แต่ละครั้งประมาณ ๑๗ นาที ซึ่ง ๑๕ นาทีเป็นภาษามลายูถิ่นและสรุปเป็นภาษาไทยอยู่ ๒ นาที พวกเขากล่าวถึงชะตากรรมของผู้หญิงที่สามีหรือลูกชายถูกฆ่าตายในเหตุการณ์ความไม่สงบในภาคใต้ของประเทศไทย โดยคุณโศรยา จามจุรี ผู้ผลิตรายการเสียงผู้หญิงชายแดนใต้ได้อธิบายต้นกำเนิดและภารกิจของ "The voices of Women in the Deep South" ตามเหตุและผลดังต่อไปนี้

"เพราะเรามองความสัมพันธ์ออกเป็น ๒ แบบ คือ เรา (ผู้ผลิตรายการ) กับ เขา (สถานีวิทย์ที่ออกอากาศ) นอกจากนั้นยังประเด็นที่ว่า ๑. เราเองก็ต้องการพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่าง เรา กับ เขามากกว่าการออกอากาศ ๒. เรามีเป้าหมายอยากให้สถานีวิทย์กันเองใน จำนวน ๑๕ คลื่น (ทั้งวิทย์ชุมชน

และวิทยุกระแสหลัก) ที่ว่านี้ ได้รู้จักกัน ได้มีเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน ได้พัฒนาทักษะความรู้ที่จำเป็นในการออกอากาศในช่วงสถานการณ์ อย่างนี้ (...) และรายการที่ผลิตมีจุดยืนที่ว่าไม่ต้องการความรุนแรง แต่ต้องการความเป็นธรรม เพื่อช่วยเหลือชาวบ้านที่ได้รับผลกระทบ การนำเสนอเนื้อหาจะต้องสมดุลกันทั้งสองฝ่าย ระหว่างฝ่ายก่อการและเจ้าหน้าที่รัฐ ต้องยึดหลักสมดุลให้ดี ซึ่งคนที่จะทำเรื่องเหล่านี้ได้ ต้องมีทักษะและความรู้ตามหลักวิชาการ ซึ่งถ้าเป็นการนำเสนอของสื่อทั่วไป เค้าจะไม่รู้หลักนี้ เราทำยังไงที่เจ้าหน้าที่รัฐก็ว่าเราไม่ได้ ในขณะที่เดียวกันทางเราก็ประเมินว่า กลุ่มผู้ก่อการ ก็ไม่สามารถว่าเราได้เหมือนกัน สิ่งสำคัญการทำรายการนอกจากความรู้แล้วต้องมีความมั่นใจ ต้องมีความไว้วางใจซึ่งกันและกันระหว่างผู้จัดและผู้ร่วมรายการ ตัวอย่างเช่น รายการผู้หญิงที่ทำอยู่ ผู้ที่มาพูดในรายการต้องมีการพัฒนาความไว้วางใจจนมาสู่การสื่อสารสาธารณะ คือรู้จักกันมาตั้งแต่เกิดเหตุการณ์ใหม่ๆจนได้เข้ามาร่วมกิจกรรมกันในกลุ่มเครือข่ายผู้หญิงด้วยกัน ซึ่งมันไม่ใช่เรื่องง่าย ต้องอาศัยเวลา และการฝึกอบรมอย่างต่อเนื่อง จนสามารถที่จะมาเป็นผู้ร่วมจัดรายการได้”²⁰

หากแต่วิทยุอื่น ๆ จะรายงานมุ่งเน้นไปที่กลุ่มที่มีผลกระทบจากยาเสพติดในหมู่บ้านหรือสถานการณ์ทางเศรษฐกิจของผู้หญิงที่ทำงานเป็นคนหาปลา นอกจากนี้เครือข่ายของผู้หญิงยังจัดหลักสูตรการฝึกอบรมวิทยุกระจายเสียงสำหรับผู้หญิง สมาชิกทั้งหมดของกลุ่มผู้ผลิตเนื้อหารายการวิทยุต้องผ่านหลักสูตรเหล่านี้และแลกเปลี่ยนประสบการณ์ของพวกเขาในการผลิตเนื้อหารายการวิทยุอย่างสม่ำเสมอ (ดูรูปที่ ๑) "เครือข่ายผู้หญิงภาคประชาสังคมเพื่อสันติภาพในภาคใต้" (Network of Civic Women for peace in the Deep South) จึงเป็นหนึ่งในเครือข่ายในภาคใต้ของประเทศไทยที่มีประวัติที่ดีและเป็นเครือข่ายภาคประชาสังคมที่มีเงินทุนที่ได้รับการสนับสนุนจากองค์กรอื่น ๆ เช่น อ็อกซ์แฟม (Oxfam) และ สหภาพยุโรป (European Union: EU) นอกจากนี้ยังมีความสามารถในการจ้างพนักงานเต็มเวลา และเนื่องจาก “The voices of Women in the Deep South” ไม่มีสถานีวิทยุเป็นของตนเอง จึงต้องไปพึ่งวิทยุชุมชนอื่นๆ ในการแพร่กระจายเสียงเนื้อหาของตนเอง จึงมักจะเกิดปัญหาขึ้น เมื่อรายการเสียงของผู้หญิงได้ส่งซีดีการจัดรายการไปให้ วิทยุชุมชนบางแห่ง(ไม่ขอเอ่ยชื่อ) ที่เน้นด้านศาสนา วิทยุชุมชนแห่งนั้นไม่กล้ารับซีดีของรายการกลุ่มผู้หญิงไปเปิดในรายการ โดยให้เหตุผลว่า รายการเสียงของผู้หญิง มีหลายตอนเกี่ยวกับเรื่องราวของสถานการณ์โดยตรง ดังนั้นด้วยความที่ทางสถานีเอง ไม่ทราบว่ากลุ่มผู้ฟังของสถานีตนเองเป็นใครบ้าง และไม่ทราบว่าเมื่อฟังไปแล้ว จะตีความเนื้อหาของรายการอย่างไร จึงไม่กล้าเสี่ยงและขณะเดียวกันก็อ้างว่าเป็นสถานีวิทยุเกี่ยวกับศาสนา จะนำเสนอเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์ความรุนแรงคงไม่ได้ และจะเกิดความกังวลเมื่อนำเสนอเนื้อหาไปแล้วจะถูกเพ่งเล็งจากฝ่ายรัฐรีเปลา แต่ปัจจุบันวิทยุชุมชนแห่งนั้นก็ยอมให้ออกอากาศและเห็นด้วยในประเด็นที่นำเสนอไปแล้ว ทั้งยังรู้สึกมั่นใจมากขึ้นว่าการออกอากาศคงไม่ได้มีผลกระทบถึงตนเองแน่นอน และทางรายการก็พยายามอธิบายให้เข้าใจว่าบทบาทหน้าที่สื่อคือการทำหน้าที่ของตนเองให้มากขึ้นในเรื่องที่เกี่ยวกับสถานการณ์ความขัดแย้ง

²⁰ บทสัมภาษณ์คุณโชรยา จามจุรี ๑ กันยายน ๒๕๕๕ ปีตตานี

รูปที่ ๑: สมาชิกในเครือข่ายผู้หญิงภาคประชาสังคมฯรับการฝึกอบรมเพื่อเพิ่มพูนทักษะความรู้ด้านการจัดการรายการวิทยุ (แหล่งที่มา: ผู้หญิงภาคประชาสังคมชายแดนใต้)

วิทยุชุมชนและปัญหาที่เกี่ยวข้อง

วิทยุชุมชนในพื้นที่ ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ มีลักษณะเป็นวิทยุชุมชน ๒ รูปแบบ คือ แบบสาธารณะ ที่มีมูลนิธิ โรงเรียนเป็นผู้จัด มีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นสื่อกลางในการนำเสนอข้อมูล ข่าวสารขององค์กรตนเอง เช่น กศน. มูลนิธิเด็กกำพร้า กลุ่มเยาวชน การเผยแพร่ศาสนาของพุทธของอิสลาม เป็นต้น และแบบวิทยุชุมชนแบบธุรกิจ ที่เน้นการนำเสนอความบันเทิง และข้อมูลผู้สนับสนุนรายการ โดยหลีกเลี่ยงการนำเสนอข่าวการเมือง หรือการพูดถึงความขัดแย้งในพื้นที่

การเกิดขึ้นของวิทยุชุมชนในพื้นที่ ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ เกิดขึ้นพร้อมกับ วิทยุชุมชนในพื้นที่อื่นๆของประเทศตามรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๔๐ ในมาตรา ๔๐ ว่าด้วยเรื่องคลื่นความถี่ใช้ในการส่งวิทยุกระจายเสียงวิทยุโทรทัศน์ และวิทยุโทรคมนาคม เป็นทรัพยากรสื่อสารของชาติเพื่อประโยชน์สาธารณะ ดังนั้น ทำให้ภาคประชาชนมีสิทธิในการเป็นเจ้าของคลื่นความถี่ได้ และประกอบกับสำนักงานกองทุนเพื่อสังคม (SIF) และสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (พอช.) ซึ่งเป็นองค์กรที่ดำเนินงานสนับสนุนการสร้างเครือข่ายในชุมชนต่างๆอยู่ก่อนแล้ว ดังนั้น เมื่อทางสถาบันฯได้เปิดโครงการสนับสนุนเรื่องวิทยุชุมชน จึงได้ดำเนินการผ่านแกนนำในเรื่องการสนับสนุนอุปกรณ์การส่งสัญญาณออกอากาศ เช่นที่สถานีวิทยุจุดเมืองปัตตานี แต่เมื่อดำเนินการไปซักระยะ บางสถานีวิทยุไม่สามารถดำเนินการตามกรอบ

ข้อกำหนด ของพอช.ได้ ก็ต้องหาจัดหาอุปกรณ์ดำเนินการเปิดเอง เช่น ที่ศูนย์เยาวชนฟ้าใสของจังหวัดยะลา ที่พอช.ให้การสนับสนุนอุปกรณ์การออกอากาศ โดยให้สมาชิกของศูนย์ฟ้าใสเป็นผู้จัดรายการ แต่เนื่องด้วยพอช.ต้องการให้มีการจัดรายการที่มัสยิด แต่กลุ่มเยาวชนฟ้าใส เป็นกลุ่มเยาวชน ที่ต้องการเสนอความบันเทิง จึงคิดว่าไม่เหมาะสมที่จะจัดรายการที่มัสยิดที่เน้นการเสนอด้านศาสนา จึงออกมาตั้งสถานีวิทยุของตนเองต่างหาก ที่ทำให้สามารถนำเสนอรายการที่มีเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับบทบาทขององค์กรตนเองโดยตรง

เมื่อได้รับการติดต่อจาก พอช.แล้ว แก่นนำในชุมชนได้เสนอแนวคิดการมีวิทยุชุมชนต่อชุมชนตนเองและเกิดจากการเห็นร่วมกันของคนในชุมชน ถึงเหตุและผลที่ควรมีวิทยุชุมชน เช่น ที่มัสยิดตะอาวัน ที่ชาวบ้านในชุมชนเห็นควรร่วมกันที่จะมีวิทยุชุมชนเป็นของชุมชนตนเอง ในการนำเสนอข่าวสารและความรู้ด้านศาสนาอย่างเต็มที่แก่คนในชุมชนเอง

อย่างไรก็ตามแนวคิดการมีวิทยุชุมชน ก็มาจากการที่ชุมชนมาตกลงร่วมกันว่าชุมชนตนเองจำเป็นต้องมีหรือไม่ ไม่ได้มีแนวคิดจากการเห็นตัวอย่างที่อื่นหรือใครเป็นผู้จุดประกายโดยตรง แต่เมื่อได้เกิดวิทยุชุมชนขึ้นในครั้งแรก สถานีวิทยุจุดเมืองปัตตานีและสถานีวิทยุตะอาวัน ต.บางปู ปัตตานี ก็ได้รับการแนะนำและให้ความรู้จากมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ปัตตานี ในการเป็นที่เลี้ยงให้ความรู้ด้านการจัดรายการในช่วงแรกๆของการก่อตั้งสถานี

การหาทุนสนับสนุนนั้น หากเป็นสถานีวิทยุชุมชนประเภทสาธารณะ เริ่มแรกจากได้รับการสนับสนุนจาก พอช.เรื่องอุปกรณ์แล้วแหล่งทุนหลักๆก็จะมาจากมูลนิธิจากโรงเรียนของตัวเอง หรือเงินยืมจากกลุ่มออมทรัพย์ของชุมชน การบริจาคของคนในชุมชน ในกรณีจำเป็น และได้รับการสนับสนุนจาก กอ.รมน.ภาค 4 ส่วนหน้า ที่ให้การสนับสนุนทุนการบริหารจัดการบางส่วน เช่นค่าน้ำ ค่าไฟ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับผู้บริหารของสถานี ว่าต้องการให้สถานีวิทยุของตนเอง มีการบริหารอย่างไร เพราะบางพื้นที่ เช่นที่ กำปงเรดิโอมีเฉพาะเงินทุนสนับสนุนจากโรงเรียนและเงินบริจาค ก็ไม่ต้องการเงินสนับสนุน จาก กอ.รมน. เนื่องจาก หากรับเงินสนับสนุนแล้ว ต้องให้ทาง กอ.รมน.มาร่วมจัดรายการด้วย ด้วยเหตุนี้ ทางสถานีวิทยุ ที่มีนโยบายไม่ต้องการยุ่งเกี่ยวกับเรื่องการเมือง และความมั่นคง จึงไม่ขอรับการสนับสนุน ซึ่งต่างกับสถานีวิทยุชุมชนประเภทที่เสนอความบันเทิงอย่างเดียว เช่น บัคดี เรดิโอ ที่ อ.โคกโพธิ์ ปัตตานี หรือ อีสร์อพรเรดิโอ ที่ อ.รามัน จ.ยะลา ที่ทุนในการบริหารจัดการมาจากค่าโฆษณา ค่าขายชั่วโมงรายการ ให้กับสินค้าต่างๆ สถานีวิทยุเหล่านี้ จึงไม่มีปัญหาในเรื่องการดูแล ซ่อมบำรุงอุปกรณ์ การออกอากาศรายการ ต่างกับประเภทสาธารณะ ที่เงินทุนส่วนใหญ่มาจากการบริจาค หรือทุนสนับสนุนจากหน่วยงานรัฐ

ในทางปฏิบัติ เงินทุนที่ต้องใช้ในการบริหารแต่ละเดือน คือ ค่าไฟ ค่าเช่าอาคาร ค่าซ่อมบำรุง อุปกรณ์ค่าตอบแทนนักจัดรายการ ประมาณไม่เกิน ๕๐,๐๐๐ บาท ต่อปี

อย่างไรก็ตามบางชุมชน เช่น สถานีวิทยุ ตำบลทรายขาว อ.โคกโพธิ์ ปัตตานี เมื่อมีการดำเนินการออกอากาศ และการจัดรายการไปซักระยะ ก็มีปัญหาเรื่องการบริหารจัดการ ซึ่งสาเหตุหลัก คือเรื่องเงิน ซึ่งเป็นลักษณะการทักันเฉพาะกลุ่ม ผู้จัดรายการไม่ได้มีความรู้ ความชำนาญ ในการทำหน้าที่ จึงมีการจัดรายการที่ไม่ได้ตรงตามเป้าหมายที่วางไว้ การสนับสนุนจากชุมชนไม่มี เพราะไม่ได้ยึดชุมชนเป็น

ศูนย์กลางจริงๆ ผู้บริการสถานี่เอง (ในฐานะที่มีชื่อ เป็นผู้ขออนุญาต) เมื่อได้รับเงินสนับสนุนจากรัฐ (กอ.รมน.ภาค ๔ ส่วนหน้า) ก็ไม่สามารถบริหารได้ลงตัว ไม่มีการจัดการโครงสร้างองค์กรตัวเอง เมื่ออุปกรณ์เทคนิคเสีย จึงไม่มีงบ ในการซ่อม สุดท้าย ก็หยุดออกอากาศ โดยที่ไม่ได้หาแนวทางอื่น หรืออาศัยความร่วมมือในชุมชนเพื่อให้มีวิทยุชุมชนต่อ

แต่ลักษณะการบริหารจัดการ ของสถานี่วิทยุส่วนใหญ่ ที่มงาน จะประกอบด้วย เจ้าหน้าที่เทคนิค ๑ คน และนักจัดรายการ ที่จะหมุนเวียนกันไป ครั้งละประมาณ ๓-๔ คน และมาจากหลากหลายหน่วยงานที่มาร่วมจัด รวมแล้วไม่มากกว่า ๑๐ คน (หากนับรวมทุกรายการของสถานี่วิทยุนั้นๆ)

นอกจากนั้นยังมีปัญหาเรื่องอื่นๆ อาทิ อาหมัด บัวหลวง เป็นผู้มีปัญหาของชาวมุสลิม กล่าวในมุมมองที่สำคัญมากเกี่ยวเนื่องกับนักเคลื่อนไหววิทยุชุมชนที่เป็นชนชั้นกลางว่า "นักเคลื่อนไหวบางคน พุดคุยในรายการวิทยุอยู่ครึ่งชั่วโมงโดยที่ไม่มีเนื้อหาใด ๆ พวกเขาไม่แม้แต่จะรู้ว่าการใช้ภาษามลายูและภาษาไทยอย่างเหมาะสมเป็นอย่างไร และแม้กระทั่งนักเคลื่อนไหวที่วิทยุของ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ในจังหวัดปัตตานีเอง ยังมีความรู้ทางเทคนิคมากกว่าทางการเมืองเสียด้วยซ้ำ"²¹ ซึ่งตัวอย่างคือการพุดคุยเกี่ยวกับ "มหานครปัตตานี" ซึ่งเป็นรูปแบบของการกระจายอำนาจการปกครองสำหรับภาคใต้ของประเทศ ไทยที่มีการกล่าวถึงในปัจจุบัน: "ผู้ดำเนินรายการจึงกล่าวถึงมหานครปัตตานี แต่ก็เป็นเพียงแค่ศัพท์ที่ทันสมัย โดยที่ไม่ได้อธิบายความหมายที่แท้จริง" อาจารย์อาหมัดเอง ยอมรับการกระจายอำนาจว่าอาจจะ เป็นก้าวที่ดีที่จะสามารถทำให้ตัดสินใจด้วยตนเองมากขึ้นและการพุดคุยต่อสาธารณชน อย่างไรก็ตาม อาจารย์อาหมัดยังให้ความสำคัญกับผลและรายละเอียดที่ยังไม่ได้อธิบาย ดังว่า "ใครเป็นผู้จ่ายสำหรับมหานครปัตตานี? ใครจะเป็นผู้ที่มีอำนาจที่จะได้รับตำแหน่ง? ปัญญาชนและสื่อมีหน้าที่ที่จะต้องหาหรือเรื่องนี้ แต่ที่นี้พวกเขาล้มเหลว" อาจารย์อาหมัดพิจารณานักเคลื่อนไหววิทยุชุมชนและปัญญาชนในภาคใต้ของ ประเทศไทยให้เป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มชนชั้นนำ เช่น นักการเมืองหรืออาจารย์มหาวิทยาลัยซึ่งส่วนใหญ่ มักล้มเหลวในการรวมชนบท และรวมประชากรที่มีการศึกษาน้อย

ปัญหาที่เกี่ยวข้องบ่อยครั้งคือรูปแบบการถกประเด็นทางการเมืองโดยไม่มีการเตรียมตัวมาก่อน สถานี่วิทยุชุมชนมักจะมีปัญหาในการให้บริการการรายงานอย่างต่อเนื่องในประเด็นเฉพาะเป็นระยะเวลานาน หนึ่งในวิทยุชุมชนจังหวัดปัตตานีที่รู้จักมากที่สุดเกี่ยวกับการเมืองคือสถานีรวม "วิทยุร่วมด้วยช่วยกัน" เป็นกรณีที่น่าสนใจ เป็นเวลาหกเดือนที่สถานี่นี้ได้รับการสนับสนุนทางการเงินสำหรับรายการของจาก USAid โดยหนึ่งในเงื่อนไขสำหรับการสนับสนุนทางการเงินนี้คือการที่สถานีรายงานเกี่ยวกับประเด็นที่สำคัญ เช่น การต่อสู้การทุจริตคอร์รัปชั่น การต่อสู้เพื่อประชาธิปไตยและภาคประชาสังคม ในช่วงเวลาห้าชั่วโมงต่อหนึ่งวัน เวลาที่เหลือ สถานีสามารถส่งผ่านข้อมูลในสิ่งที่ต้องการซึ่งหมายถึงการเปิดเพลงหรือรูปแบบอื่นๆของความบันเทิง แต่การปฏิบัติจริงของสิ่งนี้พิสูจน์ยาก แม้ว่าสถานี่จะมีผู้ดำเนินรายการอยู่ ๖ คน แต่ยังขาดบุคคลค้นคว้าข้อมูลก่อนดำเนินรายการ อาทิเช่น เกี่ยวกับปัญหาการทุจริต ฯลฯและเนื่องจากผู้ดำเนินรายการต้องไปออกอากาศอยู่บ่อยๆพวกเขาจึงแทบไม่มีเวลาในการ

²¹ บทสัมภาษณ์ ๒๐ กันยายน ๒๕๕๕ ปัตตานี

จัดเตรียม อย่างเช่นที่ผู้ดำเนินรายการคนหนึ่งของสถานีที่ไม่ประสงค์จะออกนามอธิบายว่า “สิ่งที่เราทำในทุกๆวันคือการค้นหาข้อมูลในอินเทอร์เน็ตก่อนที่จะรายการจะเริ่มและออกอากาศ นั่นหมายความว่าเราไม่มีบทที่จะอธิบายในประเด็นเป็นอาทิตย์ และไม่ต้องพูดถึงหลักเดือน (...) และการพูดเกี่ยวกับประเด็นเหล่านี้เป็นเวลาห้าชั่วโมงต่อวันเป็นสิ่งที่เกินความสามารถ”²²

การไม่มีบทหรือไม่ได้เตรียมตัวมาก่อนในแต่ละวันเป็นวาทกรรมที่เกิดขึ้นเป็นระบบอย่างต่อเนื่องกัน ซึ่งในความรู้สึกของฮาเบอร์มาสนั้นเกิดขึ้นได้ยากมาก²³ เพราะผู้ฟังจะต้องฟังในสิ่งที่ผู้ดำเนินรายการไปค้นพบประเด็นมาจากอินเทอร์เน็ตในวันนั้นๆ ในอีกทางหนึ่ง แม้แต่ชนชั้นกลางเองยังเป็นเรื่องที่ยากในการตามให้ความรู้แจ้งแก่ผู้ฟังดังที่กล่าวมา

อย่างไรก็ตามมีข้อยกเว้นในกฎของการครอบงำจากชนชั้นกลาง คือ สถานีที่เป็นตัวแทนชุมชน ซึ่งเป็นเจ้าของและอยู่บนพื้นฐานการมีส่วนร่วมโดยรวม สถานีหนึ่งที่ภาคประชาชนมีส่วนร่วมจากจุดเริ่มต้นใน ค.ศ. ๒๐๐๓/ พ.ศ. ๒๕๔๖ คือวิทยุชุมชน Taawun ในหมู่ ๑ ของหมู่บ้านในตำบลบางปู อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี เมื่อมหาระ หรือเปาะเต๊ะ ซึ่งเป็นนักเอ็นจีโอเข้าหาชาวบ้านและอิหม่ามของหมู่ ๑ ด้วยความคิดที่จะสร้างสถานีวิทยุท้องถิ่นชุมชนในหมู่บ้าน อิหม่ามและคนอื่นๆในตอนต้นคัดค้านความคิดดังกล่าว ด้วยความกลัวว่าสถานีจะสร้างความสนใจที่ไม่จำเป็นโดยกองกำลังรักษาความปลอดภัยเข้ามาในหมู่บ้าน

มหาระหรือเปาะเต๊ะใช้เวลาประมาณหนึ่งปีในการโน้มน้าวโอกาสใหม่ๆจากวิทยุและความจริงที่ว่ารัฐบาลไทยสนับสนุนโครงการดังกล่าว เพราะอยู่ในรัฐธรรมนูญปี พ.ศ. ๒๕๔๐ ในที่สุดอิหม่าม กลุ่มสตรี กลุ่มนักศึกษามหาวิทยาลัยจากหมู่บ้านและโรงเรียนประถมศึกษาในพื้นที่เข้าร่วมในการสร้างสถานี (บทสัมภาษณ์ในจังหวัดปัตตานี ๘ ตุลาคม ๒๐๑๒) โดยมีสยิดสนับสนุนทุนดำเนินงาน ๑๕๐,๐๐๐ บาท สำหรับอุปกรณ์ทางเทคนิค และวิทยุมีรายการประจำที่จะต้องมีการอ่าน การแปลและตีความอัลกุรอานให้แก่ผู้ฟัง นอกจากนั้นผู้คนภายนอกยังมีบทบาทในการจัดตั้งสถานีเช่นเดียวกัน จาอาลี นักกิจกรรมสื่อที่ประสบ

²² บทสัมภาษณ์ ๖ กันยายน ๒๕๕๕ ปัตตานี

²³ ในหนังสือ *In The Structural Transformation of the Public Sphere* นั้น ฮาเบอร์มาสได้โต้แย้งว่าก่อนศตวรรษที่ ๑๘ วัฒนธรรมยุโรปถูกครอบงำโดย “วัฒนธรรมแบบตัวแทน” ซึ่งพรรคหนึ่งจะ “เป็นตัวแทน” ของตนเองสำหรับผู้ฟังด้วยเรื่องราวที่พูด สืบเนื่องจากทฤษฎีของฮาเบอร์มาสนั้น ขั้นตอนของการพัฒนาทุนนิยมจะเห็นได้จากการปรากฏตัวของ Öffentlichkeit (พื้นที่สาธารณะ) ซึ่งในวัฒนธรรมที่มีความโดดเด่นจากการเกิดขึ้นของพื้นที่สาธารณะจะมีพื้นที่ดังกล่าวที่อยู่นอกการควบคุมของรัฐ โดยเป็นพื้นที่ให้บุคคลต่างๆ ได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นและความรู้ในมุมมองของฮาเบอร์มาสนั้น การเจริญเติบโตในหนังสือพิมพ์ วารสาร ชมรมนักอ่านหนังสือและร้านกาแฟในศตวรรษที่ ๑๘ ของยุโรปนั้น ทั้งในรูปแบบที่แตกต่างกันจะเป็นเครื่องหมายที่ถ้อยๆแทนที่วัฒนธรรมที่ “ดำเนินการแทน” ด้วยวัฒนธรรมพื้นที่สาธารณะ แต่พื้นที่นี้จะแตกต่างจากวัฒนธรรมที่ “ดำเนินการแทน” ซึ่งเพียงฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งจะเป็นผู้กระทำในขณะที่ที่อื่นๆจะถูกกระทำ โดยวัฒนธรรมพื้นที่สาธารณะจะมีลักษณะที่เป็นการสนทนาทั้งแบบบุคคลได้พบในการสนทนาหรือแลกเปลี่ยนผ่านสื่อสิ่งพิมพ์ ฮาเบอร์มาสกล่าวว่าพื้นที่สาธารณะเป็นแหล่งของการอภิปรายที่เป็นอิสระและมีเหตุและผลที่เป็นไปตามวัจนปฏิบัติศาสตร์สากล นี่หมายความว่า การพูดการกระทำสืบทอดมาจาก Telos (เป็นคำกรีกแปลว่า “ปลายหรือสิ้นสุด”) เป้าหมายจึงเป็นความเข้าใจร่วมกันและมนุษย์มีความสามารถในการสื่อสารที่จะทำให้เกิดความเข้าใจดังกล่าว ในแง่การสื่อสารระหว่างกลุ่มชาติพันธุ์หรือศาสนาเป็นสิ่งสำคัญในการนำเข้าไปเกี่ยวกับความเข้าใจร่วมกันในวิธีการที่จะอยู่ร่วมกัน

ความสำเร็จในภาคใต้ของประเทศไทยได้ให้ความช่วยเหลือชาวบ้านในขั้นต้นโดยการให้การฝึกอบรมอุปกรณ์และโครงสร้างองค์กรของวิสาหกิจชุมชน นอกจากนั้นเจ้าหน้าที่จากมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ให้การสนับสนุนการบำรุงรักษาสถานี

ในฐานะที่เป็นวิทยุที่ไม่แสวงหากำไร พนักงานของสถานีวิทยุจึงไม่ได้รับการชดเชย นักเคลื่อนไหวในหมู่บ้าน ๑ จึงลงทุนเวลาและเงินบางส่วนของตนเองสำหรับสถานี ผู้มีบทบาทในท้องถิ่น เช่น อีหม่ามหรือนักศึกษาในมหาวิทยาลัยจึงผลิตเนื้อหาของตัวเองขึ้นอยู่กับว่าใครที่สามารถทำได้และประเด็นอะไรที่น่าสนใจ ยกตัวอย่าง กลุ่มผู้หญิงในท้องถิ่นผลิตรายการยาคังเดิมของมาเลย์หรือบทบาทของสตรีในศาสนาอิสลาม ในขณะที่คณะกรรมการมัสยิดในหมู่บ้านเป็นผู้รับผิดชอบเนื้อหาทางศาสนาอื่นๆ กลุ่มของนักศึกษามหาวิทยาลัยในหมู่บ้านจะออกอากาศทุกวันเสาร์และวันอาทิตย์ตั้งแต่เวลา ๑๑.๐๐-๑๒.๐๐ น. โดยให้ข้อมูลที่สำคัญเกี่ยวกับการศึกษา เช่น โรงเรียนในท้องถิ่น โอกาสของทุนการศึกษา การเข้าค่ายภาษาอังกฤษ หรือประเด็นเกี่ยวกับเยาวชนอื่นๆ นักเรียนจากโรงเรียนในท้องถิ่นยังได้รับอนุญาตในการผลิตเนื้อหาของตนเอง สำนักงานเขตยังได้ร่วมกับสถานีวิทยุและได้รับอนุญาตให้ทำประกาศสาธารณะที่สำคัญซึ่งเกี่ยวข้องกับชาวบ้าน ในอีกแง่หนึ่ง การมีอยู่ขององค์กร ซึ่งเป็นภาครัฐและเอกชนมีส่วนร่วมอย่างมากในสถานีวิทยุชุมชน แต่สำหรับการจัดหาเงินทุนของกิจกรรมวิทยุประจำวันนั้น คณะกรรมการจัดงานสามารถเขียนบนมัสยิดและรับบริจาคจากประชาชนในท้องถิ่น (บทสัมภาษณ์ในจังหวัดปัตตานี ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๐๑๓)

ลักษณะการบริโภคสื่อของประชาชนในภาคใต้ของประเทศไทย

ในระหว่างการศึกษาวิจัยนั้น มีการดำเนินการการสุ่มตัวอย่างของชาวบ้าน ๒๐๐ คนในภาคใต้ของประเทศไทย ในการกำหนดความคิดเห็นและความนิยมชมชอบในการบริโภคสื่อ คำถามแรกที่ใช้ถามผู้ถูกสัมภาษณ์คือสื่อชนิดใดที่ประชาชนชอบบริโภค (ตามตารางที่ ๖)

ตารางที่ ๖ กลุ่มตัวอย่างนิยมบริโภคสื่อชนิดใดมากที่สุด

สื่อที่นิยม	จำนวน	ร้อยละ
หนังสือพิมพ์	๒๑	๑๐.๕
นิตยสาร	๔	๒.๐
วิทยุชุมชน	๑๘	๙.๐
วิทยุของกรมประชาสัมพันธ์	๔	๒.๐
โทรทัศน์	๑๑๘	๕๙.๕
อินเทอร์เน็ต	๒๓	๑๑.๕
ข้อมูลขาดหาย	๕	๒.๕
รวม	๑๙๙	๑๐๐.๐

ผลลัพธ์ที่ออกมาสนับสนุนบ่งชี้ว่าเกือบร้อยละ ๖๐ ซึ่งเป็นส่วนใหญ่ของภาคใต้ของประเทศไทยชื่นชอบโทรทัศน์มากที่สุด ซึ่งควบคู่กับความจริงที่ว่าในช่วงเวลาที่ทำการวิจัย ยังไม่ปรากฏช่องโทรทัศน์ภาษามลายูในภาคใต้ของประเทศไทย ดังนั้นการบริโภคสื่อที่เป็นโทรทัศน์จึงหมายถึงโทรทัศน์ของไทย ถึงแม้ว่ากลุ่มตัวอย่างบางคนสามารถรับชมโทรทัศน์มาเลย์ได้ทางจานดาวเทียม สื่อที่เป็นที่นิยมอันดับสองคืออินเทอร์เน็ต (ร้อยละ ๒๓) และหนังสือพิมพ์ (ร้อยละ ๒๑) ซึ่งความนิยมที่สูงนั้นอาจเกิดจากการแสดงออกมากเกินไปของกลุ่มชนชั้นกลางที่ถูกสัมภาษณ์ ตามมาด้วยอันดับสี่คือวิทยุชุมชนที่ร้อยละ ๑๘

ความนิยมโดยทั่วไปในชนิดของสื่อที่แตกต่างกันยังสามารถสะท้อนถึงเวลาที่ใช้ในการบริโภคสื่อต่างๆ (ตารางที่ ๗) โดยในหนึ่งสัปดาห์ กลุ่มตัวอย่างใช้เวลากับโทรทัศน์ของไทยมากที่สุดที่ร้อยละ ๔๒.๖ โดยใช้เวลาที่ ๖-๒๕ ชั่วโมงในการรับชมโทรทัศน์และผู้ถูกสัมภาษณ์ส่วนใหญ่ไม่ได้รับชมโทรทัศน์มาเลย์เลย

ตารางที่ ๗ กลุ่มตัวอย่างใช้เวลากี่ชั่วโมงกับสื่อต่อไปนี้

	แทบจะไม่เคย	น้อยกว่า ๕ ชั่วโมง	๖-๒๕ ชั่วโมง	มากกว่า ๒๕ ชั่วโมง
โทรทัศน์เมืองไทย	๑๕ (ร้อยละ ๓.๖)	๖๕ (ร้อยละ ๓๓.๐)	๘๔ (ร้อยละ ๔๒.๖)	๓๐ (ร้อยละ ๑๕.๒)
โทรทัศน์มาเลเซีย	๑๖๗ (ร้อยละ ๘๔.๒)	๑๒ (ร้อยละ ๖.๑)	๔ (ร้อยละ ๒.๐)	๑ (ร้อยละ ๐.๕)
วิทยุชุมชน	๕๘ (ร้อยละ ๔๕.๓)	๕๓ (ร้อยละ ๒๖.๕)	๒๒ (ร้อยละ ๑๑.๒)	๒๑ (ร้อยละ ๑๐.๓)
วิทยุของกรมประชาสัมพันธ์	๑๑๑ (ร้อยละ ๕๖.๓)	๕๕ (ร้อยละ ๒๗.๕)	๒๐ (ร้อยละ ๑๐.๒)	๗ (ร้อยละ ๓.๖)
หนังสือพิมพ์	๓๓ (ร้อยละ ๓๓.๑)	๘๗ (ร้อยละ ๔๒.๑)	๓๐ (ร้อยละ ๑๕.๒)	๗ (ร้อยละ ๓.๖)
อินเทอร์เน็ต	๕๔ (ร้อยละ ๔๓.๓)	๔๗ (ร้อยละ ๒๓.๕)	๓๑ (ร้อยละ ๑๕.๓)	๑ (ร้อยละ ๐.๕)

อีกประเด็นที่ค่อนข้างเห็นได้ชัดจากตารางคือประมาณร้อยละ ๒๐ ใช้เวลาค่อนข้างมากในการบริโภควิทยุชุมชนท้องถิ่น (๖-๒๕ ชั่วโมงต่อสัปดาห์และมากกว่า ๒๕ ชั่วโมงต่อสัปดาห์) และความสำคัญที่เท่าๆกันที่ว่าเกือบจะครึ่งหนึ่งของผู้ถูกสัมภาษณ์ ร้อยละ ๔๕.๓ ไม่เคยรับฟังวิทยุชุมชนที่บ่งชี้ถึงการแบ่งแยกวิทยุชุมชนของประชากรในภาคใต้

เมื่อกล่าวถึงความน่าเชื่อถือของสื่อในประเภทที่แตกต่างกันในภาคใต้ของประเทศไทย (ดูตารางที่ ๖) ไม่มีสื่อชนิดไหนที่ได้รับความนิยมมากกว่าครึ่งหนึ่งจากผู้ถูกสัมภาษณ์ สื่อที่ได้รับความนิยมมากที่สุดในภาคใต้ของประเทศไทยคือโทรทัศน์ที่ร้อยละ ๔๓.๓ โดยเน้นที่เนื้อหา หนังสือพิมพ์และวิทยุชุมชนเป็นสื่อที่เชื่อถือได้ตามมาเป็นอันดับที่สองรวมกันที่ร้อยละ ๑๐.๒ โดยปัจจัยที่ทำให้สื่อวิทยุชุมชนมีความน่าเชื่อถือที่ค่อนข้างต่ำ ได้แก่

- วิทยุชุมชนถือว่าเป็นสื่อที่สันตติกรรมน้อยกว่าสื่อระดับชาติ
- การปรับทิศทางในเชิงพาณิชย์ของสถานีวิทยุ

- การมีส่วนร่วมของกองทัพบกในกิจกรรมของวิฑูชมชน
- อคติทางการเมืองของสถานีวิฑู (อาทิ ค่อนักการเมืองท้องถิ่น)

อย่างไรก็ตามสิ่งนี้เป็นภาพโดยทั่วไป ผู้ฟังอาจมีความไว้วางใจในระดับที่สูงขึ้นต่อสถานีวิฑู หรือผู้ดำเนินรายการ แต่ก็ยังปรากฏว่าวิฑูชมชนมีปัญหาเรื่องความไว้วางใจ

ตารางที่ ๘ กลุ่มตัวอย่างเชื่อถือข่าวสารจากแหล่งใด

แหล่งข่าวสาร	จำนวน	ร้อยละ
โทรทัศน์เมืองไทย	๘๖	๔๓.๓
โทรทัศน์มาเลเซีย	๓	๑.๕
หนังสือพิมพ์	๒๐	๑๐.๒
วิทยุกรมประชาสัมพันธ์	๕	๒.๕
วิฑูชมชน	๒๐	๑๐.๒
ข้อมูลขาดหาย	๑๕	๗.๖
รวม	๑๕๓	๑๐๐

อีกประเด็นสำคัญเฉพาะในภาคใต้ของประเทศไทยคือคำถามของการใช้ภาษา ซึ่งตัวอย่างแสดงให้เห็นว่าผู้ฟัง (ชาวมาเลย์) บริโภครายการวิฑูทั้งสองภาษา (ทั้งภาษาไทยและภาษามลายู) (ดูตารางที่ ๙) โดยร้อยละ ๕๕ ของผู้ฟังประจำจะบริโภครายการวิฑูชมชนด้วยภาษาไทยและมาเลย์เป็นประจำ

ตารางที่ ๙ ประชาชนฟังรายการวิฑูชมชนด้วยภาษาอะไร?

ภาษา	ร้อยละ
ภาษาไทย	๒๕
ภาษามลายู	๕
สองภาษา	๕๕
ข้อมูลขาดหาย	๑๕
รวม	๑๐๐

ในส่วนที่เกี่ยวกับภาษานั้น ตารางสามตารางถัดไปจะแยกภาษาที่ผู้สัมภาษณ์มีความสนใจตามศาสนาที่นับถือ แสดงให้เห็นว่าแม้แต่วามุสลิมมาเลย์ฟังสถานีวิฑูชมชนท้องถิ่นทั้งในภาษามลายูและภาษาไทยอย่างสม่ำเสมอ

ตารางที่ ๑๐ ผู้ฟังรายการวิทยุจำแนกตามศาสนา

		ภาษาที่ฟังรายการวิทยุชุมชน			
		ภาษาไทย	ภาษา	ทั้งสองภาษา	รวม
ศาสนา	ศาสนาพุทธ	๒	๐	๐	๒
	ศาสนา	๓	๑	๑๑	๑๕
		๕	๑	๑๑	๑๗

ตารางที่ ๑๑ ผู้ฟังวิทยุชุมชนนิยมรายการในภาษา

ภาษา	จำนวน	ร้อยละ
ภาษาไทย	๑๒	๖๐
ภาษามาลาเลย์	๕	๒๕
ข้อมูลขาดหาย	๓	๑๕
รวม	๒๐	๑๐๐

- กรณีตอบว่า นิยมภาษามาลาเลย์ ผู้ตอบให้เหตุผลว่า
 - เข้าใจง่าย
- กรณีนิยมภาษาไทย ผู้ตอบให้เหตุผลว่า
 - เข้าใจง่าย
 - เป็นภาษาที่ใช้ในชีวิตประจำวัน
 - เป็นภาษาราชการ
 - ไม่เข้าใจภาษามาลาเลย์

ตารางที่ ๑๒ ภาษาที่ผู้ฟังรายการวิทยุชุมชนนิยมจำแนกตามศาสนา พบว่า

		ภาษา		
		ภาษาไทย	ภาษา	รวม
ศาสนา	ศาสนาพุทธ	๒	๐	๒
	ศาสนา	๑๐	๕	๑๕
		๑๒	๕	๑๗

อีกแง่มุมที่น่าสนใจคือคำถามที่อธิบายดังกล่าวข้างต้น ถึงแม้ว่าความเชื่อมั่นในวิทยุชุมชนท้องถิ่นจะไม่สูงมากนัก แต่ส่วนใหญ่ของผู้ให้สัมภาษณ์คิดว่าสถานีวิทยุชุมชนในท้องถิ่นเป็นตัวแทนมุมมองของชุมชนท้องถิ่น ความนิยมของบางสถานีจะอธิบายได้ด้วยความเป็นจริงที่ว่าพวกเขาหน้าเพงแฟนคลับในเฟซบุ๊ก ความขัดแย้งดังกล่าวเกิดขึ้นอาจเป็นเพราะความเป็นจริงที่ว่า ผู้ฟังเห็นว่าสื่อระดับชาติ เช่น โทรทัศน์ไทยจะให้ข้อมูลทั้งภายในและนอกประเทศ ประเด็นทางการเมืองหากแต่วิทยุชุมชน (ซึ่งอาจจะยังขาดแคลนนักข่าว) กลับเป็นเสียงของประชาชนในท้องถิ่นมากกว่า ทั้งชาวมาเลย์และชาวไทยพุทธ

ตารางที่ ๑๓ ผู้ฟังคิดว่ารายการวิทยุชุมชนเป็นตัวแทนที่แท้จริงของชุมชนหรือไม่?

	ร้อยละ
ใช่	๕๐
ไม่ใช่	๐
ข้อมูลขาดหาย	๑๐
รวม	๑๐๐

ความอ่อนแอของการจัดการบริหารตนเอง

โดยปกติแล้วนักกิจกรรมวิทยุชุมชนในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ไม่ได้เชื่อมต่อกันในความร่วมมือที่เป็นทางการมากนัก เครือข่ายวิทยุชุมชน จึงไม่ค่อยมีความชัดเจนเพราะแต่ละสถานีวิทยุมีเครือข่ายเป็นของตนเอง แต่ไม่ได้มีการรวมตัวกันอย่างเป็นทางการ ยกตัวอย่างเหตุการณ์ที่มาร่วมกันเสวนาตัวแทนจากวิทยุชุมชนนั้น จากมุมมองทางสังคมและมานุษยวิทยาสามารถกล่าวได้ว่าชุมชนมาเลย์ค่อนข้างมีการจัดการที่อ่อนแอ ซึ่งตรงกันข้ามกับมุมมองที่เป็นที่นิยมในประเทศมาเลเซียซึ่งมีความโดดเด่นด้วยจิตวิญญาณที่เกี่ยวกับลัทธิชุมชนกว่าปัจเจกบุคคล หมู่บ้านของชาวมาเลย์จะเรียกว่า “หมู่บ้านปิด” (Wolf ๑๕๕๙) ที่ว่าไม่เป็นเศรษฐกิจพอเพียง แต่เป็นแบบบูรณาการเศรษฐกิจตลาดโลก ความคล่องตัวในการเข้าและออกจากหมู่บ้านอยู่ในระดับที่สูง ข้อมูลมานุษยวิทยาไม่มากชี้ให้เห็นว่าในชนบทของชุมชนมาเลย์ในภาคใต้ของประเทศไทย ครอบครัวยักษ์จะเป็นหน่วยพื้นฐานทางสังคม (Fraser ๑๕๖๖) ในขณะที่ส่วนอื่นๆของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้จะมีความสามารถที่จำกัดในการจัดการบริหารตนเอง สถาบันทางสังคมหรือทางการเมืองในหมู่บ้านค่อนข้างไร้เสถียรภาพและมีอยู่ประปราย (Embree ๑๕๖๕ และ Eisenstadt ๑๕๘๔) ความทันสมัย ความเป็นประชาธิปไตย การกระจายอำนาจและการเพิ่มขึ้นของการเคลื่อนไหวของอิสลามนำไปสู่การเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญในการแบ่งชั้นทางเศรษฐกิจและความขัดแย้งของชุมชน ในขณะที่ในเวลาเดียวกันสถาบันการแก้ปัญหาความขัดแย้งและการปฏิบัติแบบดั้งเดิม (เช่น อำนาจของผู้ใหญ่บ้าน) ถูกทำลาย โดยหนึ่งในสมาคมที่เป็นรูปธรรมไม่กี่แห่งในหมู่นักกิจกรรมชุมชนคือ

เครือข่ายวิทยุภายใต้สภาประชาสังคมซึ่งก่อตั้งขึ้นในปี พ.ศ. ๒๕๕๔^{๒๔} ซึ่งเป็นพื้นที่ที่จะทำงานร่วมกันของกลุ่มคนทำงานภาคประชาสังคม ซึ่งหากไปสอบถามชาวบ้าน อาจจะไม่ทราบ เพราะไม่ใช่การทำงานกับกลุ่มคนระดับรากหญ้า แต่ก็ไม่ใช่งานของพวกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในเวลาเดียวกันหากแต่เป็นคนที่มาทำงานด้วยความสมัครใจและจ่ายเงินเองเพื่อที่จะได้เป็นสมาชิก เหตุการณ์นี้ไม่ใช่รูปแบบของสภาที่มีมานานและมีความมั่นคง และในปัจจุบันนี้การดำเนินงานอยู่ในช่วงกระบวนการคิดเรื่องยุทธศาสตร์ร่วมกัน ซึ่งในบางประเด็นอาจไม่มียุทธศาสตร์ร่วม เพราะจะมีการทำงานตามความถนัดของแต่ละคนเนื่องจากการรวมตัวกันในลักษณะหลวมๆ

บางส่วนของตัวแทนสมาชิกกลุ่มเครือข่ายวิทยุที่อยู่ในสภาประชาสังคม คือ คุณมาเรียม สันชัยชนะ จากศูนย์เยาวชนฟ้าใส อ.มูอัมมัด จังหวัดยะลา บิลหะยีอาบูบากา จาก สถานีวิทยุชุมชนนิบงเรดิโอ ยะลา อ.โซรียา จามจุรี เป็นผู้ผลิตรายการวิทยุของผู้หญิงที่ได้รับผลกระทบ อ.มันโซร์ สาและ กับ คุณจำรูญ เคนอุดม จากรายการหน้าต่างสังคม ยะลา ซึ่งทำเรื่องการกระจายอำนาจ โดยมีกิจกรรมการทำเวที ๒๐๐ เวที เพื่อระดมความเห็นประชาชนในพื้นที่ว่าต้องการรูปแบบการปกครองแบบใด (ซึ่งกำลังเดินเรื่องปิดตานิมหานครอยู่ในขณะนี้) ทำร่วมกับ สปร. (สำนักงานปฏิรูประบบและโครงสร้างต่างๆ ในประเทศไทย) และเครือข่ายสภาประชาสังคม เป็นต้น หนึ่งในเป้าหมายของเครือข่ายนี้คือการสนับสนุนให้เกิดสันติภาพและการพัฒนาทางสังคมในภาคใต้ของประเทศไทย อย่างไรก็ตามเครือข่ายวิทยุภายใต้สภาประชาสังคม ยังไม่มีการหารือในยุทธศาสตร์ในสภาอย่างจริงจังในเรื่องของกระบวนการสื่อสารที่จะนำไปสู่กระบวนการสันติภาพ เพราะไปเน้นการหารือเรื่องการกระจายอำนาจ ความยุติธรรม และพระราชกำหนดเสียก่อน ตามมาด้วยเรื่องการศึกษา อาจจะเป็นไปได้ว่าหากมองบรรดาเครือข่ายต่างๆ ภายใต้สภาฯ ทางสำนักงานศูนย์เฝ้าระวังสถานการณ์ภาคใต้ (Deep South Watch: DSW) พยายามปฏิบัติการสื่อสารมากที่สุดแล้ว แต่เครือข่ายวิทยุจะปฏิบัติต่อหรือไม่ อันนี้ไม่ทราบ แต่ก็รับทราบว่ามีปฏิบัติกันอยู่ เพียงแต่ในความเห็นของบังนั้น ยังไม่ค่อยมียุทธศาสตร์และโดยหน้าที่ของสภาก็ไม่มีสิทธิที่จะบังคับ เพราะ ณ ปัจจุบัน สภาประชาสังคม เป็นการรวมตัวกันของเครือข่ายอย่างหลวมๆ โดยไม่ได้มีข้อตกลงร่วมกัน ซึ่งแห่งต่างก็มีการสื่อสารเฉพาะกลุ่มของตนเองเท่านั้น

ประเด็นหลักที่ต้องการสื่อสารไป คือ ณ ปัจจุบันสภาฯ ไม่ได้มียุทธศาสตร์ร่วมเพราะยังไม่มี การหารืออย่างเป็นรูปธรรมในเรื่องดังกล่าว เพราะสภาฯ ทำงานมาได้ยังไม่นาน ประมาณ ๑ ปีเท่านั้น จึงยังไม่มีการทำกิจกรรมอะไรมาก เพราะการตั้งสภานั้น เป็นหนึ่งในกระบวนการสร้างพื้นที่ในการรวมตัวกันของกลุ่มเครือข่ายต่างๆ ซึ่งขณะนี้ยังเป็นช่วงอยู่ระหว่างการนำมารวมกัน ยังไม่มีกิจกรรมชัดเจน หากแต่ก่อนหน้านี้เพิ่งมีการจัดเวทีสมัชชา ครั้งที่ ๑ เมื่อวันที่ ๔ มกราคม ๒๕๕๕ ที่ผ่านมา ซึ่งเป็นหนึ่งในกิจกรรมร่วมกันในการจัดเวที ๒๐๐ เวที ถือเป็นงานชิ้นแรก แต่การจัดครั้งนั้นยังมีสื่อสารภายในสภาฯ

^{๒๔} บทสัมภาษณ์ไอยูบ ปาทาน วันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๕๕ ณ สำนักงานศูนย์เฝ้าระวังสถานการณ์ภาคใต้ (Deep South Watch - DSW) มอ.ปัตตานี

เป็นระบบอยู่ ถ้ามองจากสมัชชาครั้งแรก อาจจะคิดว่าเป็นการสื่อสารที่มีระบบที่สุดเพราะการจัดเวทีนี้ไม่ได้มีรูปแบบตายตัวในการจัดทำรายเดือน ซึ่งอาจจะปีละครั้ง²⁵

การก่อตั้งพื้นที่สาธารณะในภาคใต้ของประเทศไทย?

วิทยุท้องถิ่นสามารถก่อตั้งพื้นที่สาธารณะในภาคใต้ได้หรือไม่? ในระดับทั่วไปนั้น มีจำนวนคู่ค้าที่ตรงกันข้ามซึ่งใช้ในการสัมภาษณ์และสามารถกำหนดโครงสร้างได้ว่าภาคใต้ของประเทศไทยถูกรับรู้ในวิทยุชุมชนอย่างไร:

แบบดั้งเดิม ... ท้นสมัย

หมู่บ้าน ... เมือง

ศาสนาพุทธ ... ศาสนาอิสลาม

คุณธรรม ... ความชั่วร้าย

เหยื่อ ... ผู้กระทำความผิด

รูปแบบของวาทกรรมทางสังคมวัฒนธรรม การเมืองและศีลธรรมนี้ พบได้บ่อยในรายการวิทยุชุมชน ในบริบทของการแข่งขันระหว่างสื่อที่แตกต่างกัน ความง่ายและการแบ่งขั้วที่รุนแรงอาจจะดึงดูดความสนใจให้กับผู้ชมกว่าการอภิปรายที่โดดเด่น ดังที่นักเคลื่อนไหววิทยุท้องถิ่นระบุว่า "ถ้าผมพูดมากเกินไปในบางเรื่องและลงในรายละเอียดมาก ผู้ฟังจะเบื่ออย่างง่ายดายและหันไปฟังสถานีอื่น" (บทสัมภาษณ์ ๑๐ ตุลาคม ๒๕๕๕ นราธิวาส) การสื่อสารของสื่อมวลชนจึงเกิดจากการทำให้เกิดศีลธรรม ในขั้นตอนของการเปลี่ยนแปลงทางสังคม เช่น การพบแนวโน้มไปทาง "ภาพสมจริง" ในชีวิตของหมู่บ้านในอดีตที่เต็มไปด้วยอุดมคติที่เรียบง่ายซึ่งตรงกันข้ามกับสถานที่ "อื่น ๆ" อย่างเช่น ในตะวันตก

ในขั้นตอนการใช้ความรุนแรงส่วนรวม จะมีแนวโน้มต่อการมีศีลธรรมจรรยาและการแบ่งขั้วจะเพิ่มขึ้นต่อไปดังที่กล่าวข้างต้น การก่อความไม่สงบที่มีความรุนแรงจากผู้กระทำความผิดยังคงไม่ระบุชื่อและขาดความรู้ของผู้มีหน้าที่รับผิดชอบในแต่ละวันที่เกี่ยวกับการกระทำของรัฐที่รุนแรง กำหนดความน่าเชื่อถือและโทษสำหรับความรุนแรงที่เกิดขึ้นตามแนวรอยต่อระหว่างเชื้อชาติไทยพุทธและมลายูมุสลิม และก่อให้เกิดการสร้างขึ้นใหม่ของพรมแดนเหล่านี้ ผู้ฟังชาวมลายูตำหนิวิทยุชุมชนบางที่ที่นับถือศาสนาพุทธ (เช่นเดียวกับสื่อระดับชาติ) ที่ละเลยความแตกต่างระหว่างพวกก่อการร้ายชาวมลายูและประชาชนชาวมลายูผู้บริสุทธิ์ที่ไม่สนับสนุนการก่อจลาจล

²⁵ บทสัมภาษณ์ไอยูบ ปาทาน วันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๕๕ ณ สำนักงานศูนย์เฝ้าระวังสถานการณ์ภาคใต้ (Deep South Watch - DSW) มอ.ปัตตานี

เหยื่อ-ผู้กระทำความผิด

อีกมิติของการมีศีลธรรมจรรยาในวิद्यุชุมชนคือความแตกต่างของผู้กระทำความผิดและเหยื่อ อาจารย์มลาชาชาญคนหนึ่งที่มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ (วิทยาเขตปัตตานี) ผู้ที่ไม่ต้องการจะระบุชื่อในบทวิจารณ์ของเขา วิพากษ์เกี่ยวกับรายการวิทยุเสียงจากผู้หญิงชายแดนใต้ว่า "เป็นสิ่งที่ดีที่ได้รู้เกี่ยวกับชะตากรรมของผู้หญิงที่สามีหรือลูกชายถูกฆ่า แต่เธอ (สุรายา, SH) เท่านั้นยังคงอยู่ในโลกของอารมณ์ส่วนหนึ่งรู้สึกสงสารเหยื่อ ซึ่งยังคงอยู่ที่ระดับนี้ แต่สาเหตุหลายๆของสถานการณ์หรือวิธีแก้ปัญหาสำหรับสังคมที่อยู่นอกเหนือการทำให้ชะตากรรมของผู้หญิงดีขึ้นนั้นแทบจะไม่ถูกกล่าวถึง" กรณีที่สองที่เกี่ยวข้องคือนักสเซอร์เรดิโอ ในอำเภอเมืองยะลา สถานีวิद्यุชุมชนชาวมุสลิมนี้ใช้ภาษามลายูเกือบ ๑๐๐% ที่โจมตีรัฐไทยทางอ้อมโดยนำเสนอชะตากรรมของเด็กกำพร้ามาเลย์ ซึ่งบิดาถูกฆ่าตายโดยกล่าวหาว่าเป็นฝีมือของกองกำลังความมั่นคงของไทย ซึ่งควรรายงานชะตากรรมของเด็กๆ เหล่านี้อย่างเป็นทางการ หากแต่การรายงานมักจะมีอารมณ์เข้ามาเกี่ยวข้อง เนื่องจากเสียงร้องไห้ของเด็กที่ปรากฏอยู่ นอกจากนี้การรายงานมีแนวโน้มที่ไม่สมดุลเพราะเด็กมาเลย์ส่วนใหญ่จะเป็นผู้ถูกสัมภาษณ์ในขณะที่เด็กกำพร้าชาวพุทธหรือจีนแทบจะไม่พบเห็นการสัมภาษณ์เลย กล่าวอีกนัยได้ว่า ณ ที่แห่งนี้ ภาพของชาวมลายูที่เป็นชนกลุ่มน้อยที่ถูกกระบบอย่างรุนแรงโดยรัฐไทยเข้าไปเข้ามา

การหลีกเลี่ยงความขัดแย้ง

อย่างไรก็ตามควรมีการเน้นย้ำถึงแนวโน้มที่ตรงกันข้ามกันในความพยายามที่จะหลีกเลี่ยงการพูดคุยเกี่ยวกับความรุนแรงในกรณีการรายงานข่าวสถานการณ์ชายแดนใต้ วิद्यุชุมชนส่วนใหญ่ไม่กล้าที่จะรายงานหรือพูดที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ โดยแบ่งเป็น ๔ ส่วนด้วยกัน

๑. คิดเรื่องกฎหมาย เพราะความไม่รู้กฎหมายของนักจัดรายการ บวกกับเรื่องดังกล่าวมีเงื่อนไขหรือใครเป็นผู้ก่อเหตุ ที่จะเสี่ยงในการพูดออกไป เสี่ยงต่อการถูกฟ้องร้อง นักจัดรายการการจึงจะหลีกเลี่ยงที่จะพูดถึงสถานการณ์ในชายแดนใต้

๒. ฝ่ายเจ้าหน้าที่ของรัฐเข้ามาแทรกแซงการรายงานข่าว เช่น การเข้ามาเตือนเรื่องที่ไม่พูดคุย แต่ไม่ระบุว่าเป็นหน่วยงานใด

๓. เรื่องศักยภาพการจัดรายการข่าว ถือว่ายังขาดคุณภาพมาก เนื่องจากบุคลากรน้อย ทั้งยังมีอารมณ์ความรู้สึกเข้ามาอีกด้วย

๔. ผู้ประกาศข่าวชาวไทยพุทธและชาวมุสลิมมาเลย์บางคนเห็นสมควรว่าหน้าที่ของตนคือการเพิ่มความน่าเชื่อถือและลดความตึงเครียดระหว่างชุมชนมุสลิมและพุทธในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

จากเหตุผลดังกล่าวจึงเกิดความพยายามที่จะหลีกเลี่ยงการรายงานข่าวความรุนแรง ทั้งยังพยายามที่จะควบคุมสถานการณ์ให้มีความเป็นกลาง ดังจะเห็นจากตัวอย่างของ นางสาวพัชรา ยิ่งดำเนิน ซึ่งเป็นฝ่ายข่าว สถานีวิทยุ ม.อ.ปัตตานี²⁶ คุณพัชราเล่าว่าตนเองจัดรายการสถานีวิทยุในประเด็นสถานการณ์ภาคใต้ มักไม่ค่อยพูดเรื่องร้ายๆ เช่น การบาดเจ็บ การเสียชีวิต มีเพียงแต่บอกเหตุการณ์ว่าเกิดอะไรขึ้นของสถานที่ที่เกิดเหตุการณ์ การให้กำลังใจแก่ผู้สูญเสีย เพราะตนเอง รวมไปถึงสถานีวิद्यุชุมชนมีความกังวลจึงหลีกเลี่ยงที่จะพูดและเสนอเรื่องสถานการณ์ชายแดนใต้ที่เกี่ยวข้องกับความรุนแรง ซึ่งตนเองต้อง

²⁶ บทสัมภาษณ์ เมื่อวันที่ ๓ กันยายน ๒๕๕๕ ปัตตานี

กลับไปทำการบ้านอีกครั้งว่า ในการจัดรายการแต่ละครั้งจะเริ่มต้นอย่างไร เช่น หากเกิดเหตุการณ์ระเบิดที่โรงแรม ซี เอส ปัตตานี ตนเองจะเริ่มพูดในลักษณะการแจ้งเตือนประชาชน ว่าบริเวณใดบ้างที่เป็นอันตรายหรือหลายครั้งๆ จะเริ่มพูดเรื่องเกี่ยวกับวัฒนธรรม หรือเรื่องสุขภาพจิต เป็นต้น

การจัดรายการอย่างกรณีการเกิดเหตุโรงแรมซี เอส ปัตตานี หลายครั้งสื่อต่างๆ ทั้งสื่อโทรทัศน์วิทยุ มักพุ่งเป้าในการสัมภาษณ์ เจ้าหน้าที่ตำรวจ ข้าราชการตำแหน่งสูงๆ บางครั้งติดต่อเจ้าหน้าที่ไม่ได้ เพราะด้วยสถานการณ์ที่วุ่นวายในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ จะใช้แหล่งข่าวอื่นๆ ในการสัมภาษณ์ แทนหน่วยงานราชการ เช่น การสัมภาษณ์บุคคลทั่วไป ให้เขาเล่าเหตุการณ์ว่าเห็นอะไรบ้าง สถานการณ์เป็นอย่างไร อีกทั้งยังเป็นการป้องกันไม่ให้การรายงานข่าวเข้าทางใคร เช่น การรายงานผู้บาดเจ็บและเสียชีวิตหรือเข้าทางประสบความสำเร็จของผู้ก่อเหตุ

แต่ถ้าหากสถานียังกล่าว เป็นของทหาร มักจะจัดรายการพูดเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงโดยตรง แต่ตนเองถ้าหากเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์ ในการจัดรายการข่าว ต้องไม่ประณามใคร ถึงแม้รู้ว่าคณกลุ่มนั้นเป็นผู้กระทำก็ตาม ยิ่งเด็กฟังรายการ ทางสถานีจะไม่มีการปลุกฝังให้เด็กเกิดความเกลียดชัง

อย่างกรณีเหตุการณ์ทหารฆ่าประชาชนผู้บริสุทธิ์ ที่ตำบลปูโละปูโย อำเภอหนองจิก ตนเองจะพยายามทำตัวให้เป็นกลาง โดยพูดว่า ตอนนี้กำลังอยู่ในการตรวจสอบความจริงอยู่ค่ะ หรือบางครั้งให้กำลังใจแก่ครอบครัวผู้สูญเสีย หรือจะพูดว่าขอให้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติอย่างเต็มที่ เต็มความสามารถ ซึ่งตนเองต้องแสร้งความรู้สึกด้วยกันของทั้งสองฝ่าย และทุกครั้งก่อนจัดรายการต้องเช็คข้อมูลอย่างละเอียด

นายภิรการณ ใค่นุ่นนา หัวหน้าสถานีวิทยุ ม.อ.ปัตตานี กล่าวถึงการรายงานข่าววิทยุชุมชนในปัตตานี โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การรายงานข่าวสถานการณ์ชายแดนใต้ จากที่ตรวจสอบและสำรวจสถานีวิทยุชุมชนเครือข่ายทั่วจังหวัดปัตตานี พอว่าแทบจะไม่มีกรรายงานข่าวแยกกับการรายงานข่าวสถานการณ์ชายแดนใต้ แต่กลับเอาข่าวที่อยู่ตามหน้าหนังสือพิมพ์สื่อกระแสหลัก หรือข่าวที่เป็นกระแส หรือจะเป็นในลักษณะการเผยแพร่ซ้ำ²⁷

ผู้ประกาศข่าวทางวิทยุอย่างเช่นนางสาวพัชรายังเน้นย้ำอีกว่าเป็นสิ่งที่สำคัญมากในการ “ควบคุมความรู้สึกของผู้ฟัง เมื่อคุณกำลังพูดออกอากาศอยู่ มิฉะนั้นเราจะอยู่บนความเสี่ยงที่จะเป็นผู้ขยายความรุนแรงให้เกิดขึ้น” แม้แต่ในกรณีที่มีหลักฐานบ่งชี้ว่ากลุ่มกบฏหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นผู้ลงมือสังหาร โดยเธอหลีกเลี่ยงการนำเสนอชื่อโดยตรงเนื่องจากเธอ “ไม่ต้องการให้เด็กๆ ในปัตตานีได้ขึ้นมาด้วยความสงสัยว่าผู้คนรอบข้างตนเองเป็นคนฆ่าหรือเป็นผู้กระทำความรุนแรง”²⁸

วิทยุชุมชนพุทธยังคงเห็นปัญหาว่าวิทยุชุมชนพุทธอื่นๆ ยังคงนำเสนอความคิดเห็นอย่างเปิดกว้างในความวิตกกังวลต่อชุมชนมุสลิมในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ซึ่งเสี่ยงต่อการขยายความขัดแย้ง

²⁷ บทสัมภาษณ์ เมื่อวันที่ ๒๘ สิงหาคม ๒๕๕๕ มอ.ปัตตานี.

²⁸ บทสัมภาษณ์ เมื่อวันที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๕๕ มอ.ปัตตานี.

ระหว่างชุมชน อย่างเช่นที่นายสุกรี จินตานนท์ นักจัดรายการ สถานีวิทยุหน่วยเฉพาะกิจที่ ๒๔ ศูนย์ฝึก อาชีพวัดช้างให้ ๑๐๖.๕๐ และ สถานี FM ONE ๘๘.๕๐ อ.โคกโพธิ์ ปัตตานี ได้ให้ความเห็นว่า

“พวกเขาพูดถึง “พวกเรา” และ “พวกเขา” โดยที่ “พวกเรา” หมายถึงชาวพุทธและ “พวกเขา” ที่หมายถึงชาวมุสลิม ซึ่งจะกล่าวถึงเวลาที่โกรธอยู่และกล่าวว่า “มันมีพวกเรายู๋ด้วย” และหากมีชาวมุสลิมถูกฆ่า จะไม่ถูกกล่าวถึงในวิทยุ^{๒๙}

ถึงแม้ว่านายสุกรีเองจะคิดว่าชาวพุทธในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้จะไม่ถูกแบ่งแยกภายใต้การ โจมตีและขับออกจากพื้นที่ แต่เขา ซึ่งคล้ายคลึงกับนางสาวพัชรพายายามที่จะไม่กล่าวถึงความรู้สึก ดังกล่าวเมื่อออกอากาศ โดยกล่าวว่า “สิ่งที่ผมพยายามจะควบคุมความรู้สึกในขณะที่ออกอากาศคือการจด ทุกอย่างลงกระดาษ ก่อนที่จะพูดออกอากาศ สิ่งนี้จะทำให้ผมสามารถควบคุมตนเองในขณะที่พูด ออกอากาศได้เป็นอย่างดี หรือไม่ก็อย่าทำเลย”

สิ่งที่สำคัญมากที่เค้าเน้นย้ำคือแต่ละบุคคลไม่ควรใช้คำพูดที่ไม่ดีและมองโลกในแง่ร้ายในการ กล่าวถึงความไม่สงบในภาคใต้ของประเทศไทย นี่หมายถึงไม่ควรไปตีตราว่าเป็น “ผู้ก่อการร้าย” ซึ่งเขา พยายามที่จะหลีกเลี่ยงการใช้คำดังกล่าวขณะที่ออกอากาศ ทั้งยังพยายามที่จะไม่ถูกเหยียดหยามผู้ก่อ กบฏ เขากระทำเช่นนี้ ไม่ใช่เพราะจะหลีกเลี่ยงการว่ากล่าวชาวมุสลิม แต่เพื่อให้ชุมชนชาวพุทธมี ความรู้สึกไปในทางที่ไม่ดีต่อเพื่อนบ้านที่เป็นชาวมุสลิม นายสุกรีมีความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดกับทหาร ซึ่งใน ความเป็นจริงนั้นสถานีวิทยุของเขาบอกว่าพบเห็นสถานีวิทยุทหารเปลี่ยนภาษา ในขณะที่ในอดีตผู้ประกาศ วิทยุทหารมักจะใช้คำว่า “โจร” หรือ “ผู้ก่อการร้าย” แต่ในปัจจุบันได้เปลี่ยนเป็น “ผู้ก่อความไม่สงบ”

ความหลากหลายทางวัฒนธรรมและการดำรงรักษาวัฒนธรรม

ผลกระทบดังกล่าวยังคงมีความกำกวม เนื่องจากเมื่อมองในแง่หนึ่งคำกล่าวนี้จะต่อต้านการ แพร่กระจายความไม่ไว้วางใจและการแบ่งแยกเชื้อชาติซึ่งก่อให้เกิดความรุนแรงและทำลายสังคม ภาคใต้ของประเทศไทย อย่างไรก็ตามยังพบเห็นความขาดแคลนการปรึกษาหารือและการเกิดคำถามทาง การเมือง เช่น จุดจบของความรุนแรง การเมืองที่เป็นส่วนน้อยและอัตลักษณ์ของชาติไทย

อย่างที่ได้อธิบายก่อนหน้านี้ถึงความเข้าใจระหว่างวัฒนธรรมและการพัฒนาวิสัยทัศน์ร่วมกันใน อนาคตในบริบทของความหลากหลายทางเชื้อชาติจะเกิดขึ้นได้ เมื่อผู้มีบทบาทสำคัญก้าวเข้ามาในพื้นที่ สาธารณะและหารือเกี่ยวกับบทบาทของวัฒนธรรม เงื่อนไขหนึ่งของการหารือดังกล่าวคือผู้ฟังจะต้องมี ข้อมูลที่พอเพียงและมีความสนใจในวัฒนธรรมต่างๆในภูมิภาค การสำรวจด้านล่างจึงแสดงให้เห็น ผลลัพธ์ที่กำกวมที่ว่าผู้ถูกสัมภาษณ์จำนวนครึ่งหนึ่งกล่าวว่าตนเองได้เรียนรู้วัฒนธรรม (ไม่ว่าจะเป็น วัฒนธรรมของตนเองหรือของผู้อื่น)

^{๒๙} บทสัมภาษณ์ เมื่อวันที่ ๒๘ กันยายน ๒๕๕๕

ตารางที่ ๑๔ ท่านได้เรียนรู้วัฒนธรรมจากวิทยุชุมชนหรือไม่

	ร้อยละ
ใช่	๔๕
ไม่ใช่	๔๕
ข้อมูลขาดหาย	๑๐
รวม	๑๐๐

บ่อยครั้งที่รายการวิทยุชุมชนวัฒนธรรมสะท้อนให้เห็นถึงมุมมองของชั้นนำซึ่งกล่าวถึงชนชั้นกลาง โดยไม่ได้คำนึงถึงมุมมองและความสนใจของคนทั่วไป ยกตัวอย่างเช่น การอธิบายศาสนาอิสลามในรายการวิทยุ มักจะเป็นการจำกัดการอธิบายอย่างละเอียดของกัมกัรอัลกุรอานศักดิ์สิทธิ์ แทนมุมมองในชีวิตประจำวันเกี่ยวกับศาสนาอิสลามที่จะส่งเสริมให้เกิดความสนใจจากผู้ฟังชาวพุทธเช่นกัน ดังตัวอย่างที่ว่า

“ยกตัวอย่างง่ายๆ เช่น ถ้าเป็นช่วงรอมฎอน คุณก็ให้คนมาพูดว่า รอมฎอน คือยังงี้ เป็นอย่างนี้ แต่พวกคุณอาจจะคิดว่า อาจจะมีประเด็นอะไรที่ชาวบ้านทั่วไปมีข้อสงสัยประเด็นนี้ ประเด็นนั้น ลองเอามาพูด ๑๐ นาที เช่น การกลืนน้ำลายระหว่างการถือศีลอดได้ไหม อย่างนี้คนไทยพุทธ ก็สนใจ อุสตะซฺ (ครูสอนศาสนา) ก็อธิบายไป ไม่ใช่พูดเรื่องรอมฎอนทั้งเดือน เช่น ตอนใกล้ๆ เดือนรอมฎอน คุณจะต้องมีการออกชะกาต ฟิตเราะฮ์ ก็เอาเฉพาะประเด็นชะกาตฟิตเราะฮ์มาพูดว่า จะต้องจ่ายขนาดไหน”³⁰

อีกตัวอย่างหนึ่งเกี่ยวกับข้อจำกัดอย่างอ่อนคือประเด็นที่วิทยุชุมชนในภาคใต้ของประเทศไทย กำลังเผชิญอยู่คือวิทยุของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ในจังหวัดปัตตานี ซึ่งเป็นหนึ่งในวิทยุท้องถิ่นที่มีความเป็นมืออาชีพที่สุดในภูมิภาค ซึ่งผู้อำนวยการภาคภูมิไจมากรเนื่องจากสถานะของเขาปฏิบัติในทางตรงกันข้ามกับสถานีวิทยุอื่น ๆ ในภูมิภาค ทำให้เป็นเวทีอภิปราย (Platform) สำหรับความหลากหลายและมีการรายงานในเชิงลึก (บทสัมภาษณ์ ๒๗ กันยายน ๒๕๕๕ ปัตตานี) โดยสถานีเสนอรายการปกติสำหรับชาวมาเลย์ ชาวพุทธผู้หญิง คนหนุ่มสาว มืออาชีพและกลุ่มสังคมอื่นๆ ในภาคใต้ รายการข่าวพิเศษนำเสนอทั้งในภาษามาเลย์และไทย นอกจากนี้วิทยุยังพยายามที่จะเชื่อมโยงนักวิทยาศาสตร์ในมหาวิทยาลัยกับผู้ชมของสถานีซึ่งขอบเขตเลยจากวิทยาเขตของมหาวิทยาลัยไปยังทั้งเมืองปัตตานี ในรายการที่เรียกว่า "เปิดโลกวิชาให้ชุมชน" เสนอข่าวจากโลกของวิทยาศาสตร์ โดยมีการอธิบายแก่ประชาชนในท้องถิ่น วิทยุแห่งมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ยังมีการสำรวจผู้ฟังที่เป็นระบบ เพื่อประเมินผลกระทบของรายการ ซึ่งจะนำไปในทางตรงกันข้ามกับสถานีท้องถิ่นอื่น ๆ

³⁰ บทสัมภาษณ์คุณไอบูบ ปาทาน ... วันที่ ๑๓ ต.ค. ๒๕๕๕ ณ วิทยาลัยอิสลามศึกษา มอ.ปัตตานี

ในเวลาเดียวกัน เมื่อเกิดการพูดคุยเกี่ยวกับสาเหตุและการแก้ปัญหาทางไกล ผู้อำนวยการจะเน้นที่การสื่อสารข้ามวัฒนธรรมที่มีอยู่อย่างจำกัดคำว่า "เมื่อเราพยายามที่จะจัดระเบียบการปรึกษาหารือระหว่างนักวิชาการชาวพุทธและชาวมุสลิม เกี่ยวกับการฆาตกรรมของชาวมุสลิมที่เกิดขึ้นโดยทหารของไทยที่มีสยิดกรือเซะ เป็นเรื่องที่ยากมากเพราะอารมณ์ความรู้สึกสามารถเกิดได้อย่างง่ายดายและการอภิปรายอย่างมีเหตุผลเป็นเรื่องที่ยากที่จะเกิดขึ้น" ความพยายามอีกประการของผู้อำนวยการคือการอุปถัมภ์ความเข้าใจในการข้ามวัฒนธรรม เพื่อส่งเสริมให้เกิดความเข้าใจระหว่างวัฒนธรรม โดยการหาบุคคลในศาสนาอิสลามหรือนักวิชาการที่สามารถอธิบายพื้นฐานของศาสนาอิสลามให้ผู้ฟังชาวพุทธ ความพยายามนี้ล้มเหลวเพราะไม่สามารถที่จะหาใครมาทำงานนี้ได้ ดังที่ว่า "คำถามทางศาสนาในปัจจุบันยังคงมีความไวต่อสิ่งกระตุ้นอยู่ จนกระทั่งไม่มีใครกล้าพอที่จะพูดคุยเกี่ยวกับเรื่องนี้" กล่าวได้อีกนัยว่า แม้แต่สถานีวิทยุปัญญาชนท้องถิ่นอย่างเช่น วิทยุของมหาวิทยาลัยยังมีความเสี่ยงที่จะเกิดการกีดกันทางวัฒนธรรม

สิ่งที่วิทยุของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์และสถานีอื่นๆปฏิบัติคือการรายงานเกี่ยวกับ (ประวัติ) การเกิดขึ้นร่วมกันของชาวมุสลิมและชาวพุทธในภูมิภาค ตัวอย่างหนึ่งที่น่าสนใจคือนางยะห์ อาลี ซึ่งเป็นประธานเครือข่ายวิทยุชุมชนจังหวัดปัตตานี ภายใต้ชื่อที่ว่า ไทยสำหรับ "สามศาสนา สามวัฒนธรรม" (Thai for "Three religions, three cultures") โดยผลิตรายการสั้น 3 นาที สำหรับรายงานทางโทรทัศน์และวิทยุซึ่งมีวัตถุประสงค์ในการแสดงให้เห็นผู้ชม รับฟังเกี่ยวกับการเกิดขึ้นร่วมของชาวจีน ชาวมุสลิมอย่างสันติสุขในสงขลาซึ่งเป็นเมืองหลวงของจังหวัดสงขลา เป็นพรมแดนทางทิศเหนือของปัตตานี (บทสัมภาษณ์ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๕๕ ปัตตานี)

คงจะเห็นจากการให้สัมภาษณ์จากผู้อาศัยในสงขลาส่วนใหญ่ที่แสดงความคิดเห็นดังต่อไปนี้:

ไฟล์ สามศาสนา สามวัฒนธรรม

ตัวเมืองสงขลา มีย่านเก่าแก่สามสาย คือ ถนนนครนอก ถนนนครใน และถนนนางงาม หรือที่เรียกว่าย่านชุมชนบ้านบน ความน่าสนใจของชุมชนนี้คือวิถีชีวิตที่มีความหลากหลาย ความแตกต่างทั้งอัตลักษณ์และวัฒนธรรมผู้คนอาศัยอยู่ร่วมกันมาช้านาน มีพุทธ มุสลิม และจีนพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน โดยไม่มีความขัดแย้งกันพวกเขาใช้หลักในการอยู่ร่วมกันอย่างไร

สัมภาษณ์ชาวบ้าน

- คนที่ ๑ (ผู้ชาย)

ก็สามัคคีกันก็ยังเงี้ย ทำกิจกรรมร่วมกัน ทำบุญร่วมกัน มีติดต่อกันมาหาสู่กัน ก็ความรู้สึกของผมที่อยู่ที่นี่ในตำบล ในมุสลิมนี้ เหมือนกับญาติกันทั้งหมดเลยจริงๆที่ว่าจริงๆแล้วไม่ใช่ญาติ ไม่ใช่สายเลือดเดียวกันเหมือนเป็นญาติกันไปมาหาสู่ตลอด มีกิจกรรมอะไรก็ทำร่วมกัน ถ้าเขาวางเราก็เชิญเขามา เราว่างเราก็ไปช่วยเขาอะไรยังงี้

- คนที่ ๒ (ผู้หญิง)

ต้องเข้าใจกันเนอะ อย่าเอาเปรียบกันมันก็ไม่ดีอะไร คนเราอย่าเอาเปรียบกันถูกไหม? ทำอะไรอย่าเอาเปรียบกันถูกไหม? (แสดงว่าไม่ชอบการเอาเปรียบกัน) เออ..ใช่ละ ไม่ว่าอยู่ตรงไหนก็เหมือนกัน ใครมาเอาเปรียบเราก็ก็น่าไม่ชอบถูกไหม

- คนที่ ๓ (ผู้หญิง)

ก็ชอบนะเวลาๆ ไรยังงี้ ก็พูดว่า “Allah” ยังงี้ ฉันทว่าอะไรทุกครั้ง Allah Allah ดีมากๆ มุสลิม เวลาเขาถือศีลอด ป้าพรก็ซื้อของมาให้เขาเนาะ แล้วคนข้างๆก็ว่าทำไมหละป้า ป้าพรเป็นศาสนาอะไร ป้าบอไม่เป็นศาสนาอะไรที่ ป้าพรชอบ!

ในสามศาสนาและสามวัฒนธรรมของคนในชุมชนบ้านบน เมืองสงขลานั้น เขาใช้หลักปฏิบัติต่อกันมาตั้งแต่บรรพบุรุษ อยู่ด้วยกันเหมือนญาติพี่น้อง ถึงแม้จะไม่ใช้สายเลือดเดียวกันมีการช่วยเหลือกิจกรรมของชุมชนในด้านต่างๆ มีความเข้าใจกันและไม่เอาเปรียบซึ่งกันและกัน จึงทำให้ชุมชนแห่งนี้อยู่ร่วมกันด้วยความสงบสุขได้อย่างยั่งยืน.

ความทรงจำเหล่านี้ในหมู่บ้านเกิดขึ้นในฐานะที่เป็นพื้นที่สากลที่เป็นมิตรกับความหลากหลายเป็นตัวแทนของความคิดที่เกี่ยวกับการรำลึกถึงความหลังที่ผ่านมาสำหรับพุทธศาสนิกชนจำนวนมาก เช่นเดียวกับพวกมาเลย์ ไม่ว่าความหลากหลายระหว่างเชื้อชาติจะเป็นจริงหรือไม่นั้น เทศกาลของหมู่บ้านที่ทั้งชาวพุทธและชาวมุสลิมเข้าร่วมหรือรับประทานอาหารร่วมกันในโต๊ะเดียวกัน ก็ยังเป็นตัวแทนแห่งความเชื่อว่าการอยู่ร่วมกันได้อย่างสงบสุขสามารถเกิดขึ้นได้ อัตลักษณ์ของชาวมุสลิมอาจปรากฏให้เห็นได้ชัดเจนกว่าทั้งจากสถาปัตยกรรมอิสลามหรือการเริ่มสวมผ้าโพกศีรษะตั้งแต่การเริ่มเข้ามาของศาสนาอิสลามในยุค ๑๙๘๐ ซึ่งในทำนองเดียวกันชนชั้นกลางจีนและอินเดียในประเทศมาเลเซียสามารถจดจำคำว่า kopitam ซึ่งเป็นคำสแลงที่มีความหมายว่า "คอฟฟี่ช็อป" (ร้านกาแฟ) ซึ่งเป็นพื้นที่ที่ "วาทกรรมที่สำคัญทางประชาธิปไตยผ่านเชื้อชาติ ชนชั้น เพศและอายุ" สามารถเป็นไปได้ก่อนที่จะ Islamisation จะเริ่มแบ่งเป็นมาเลย์ อินเดียและจีนอย่างเข้มงวด³¹

กลุ่มติดอาวุธและสื่อท้องถิ่น

อินเทอร์เน็ตและวิทยุชุมชนเป็นหัวใจของกลุ่มติดอาวุธ เนื่องจากสื่อเหล่านี้ทำให้กลุ่มสามารถส่งสารไปสู่สาธารณชนที่เป็นกลุ่มเป้าหมายได้โดยไม่ถูกตรวจสอบ สาธารณชนที่วุ่นวาย อาจเป็นเพียงในระดับท้องถิ่นเท่านั้น ซึ่งแตกต่างจากสื่อในยุคก่อนที่ทำหน้าที่เป็นผู้เลือกสรรข่าวสาร (Gatekeeper of Information) โดยมีผู้สื่อข่าวทำหน้าที่ตรวจเนื้อหาที่รุนแรงหรือขั้วอารมณ์มากเกินไป ปัจจุบันจำนวนเว็บไซต์ทั่วโลกของผู้ก่อการร้ายเพิ่มจำนวนขึ้นจาก ๔,๓๕๐ เว็บไซต์ในปี ค.ศ. ๒๐๐๕ เป็น ๖,๐๐๐ เว็บไซต์ในปี ค.ศ. ๒๐๐๘ ในอัฟกานิสถาน อัลกออิดะฮ์ (Al Qaida) ที่เป็นองค์กรแบบดั้งเดิม มีระบบการ

³¹ Gaik Cheng Khoo (๒๐๐๐), Kopitam: Discursive Cosmopolitan Spaces and National Identity in Malaysian Culture and Media. In: Wise, Amanda & Velayutham, Selvaraj (ed.), **Everyday Multiculturalism**, New York: Palgrave Macmillan, หน้า ๘๗, ๘๘.

สั่งการแบบลำดับชั้น (Hierarchy) โดยผู้นำเป็นผู้สั่งการลงไปยังผู้ใต้บังคับบัญชาตามหน่วยต่างๆ ที่กระจายตัวกันอยู่ ซึ่งหน่วยต่างๆ เหล่านี้ไม่ได้สัมพันธ์กันแบบไร้ทักษะและมีการปรับให้มีการส่งข่าวสารผ่านทางสื่อต่างๆ เว็บไซต์ และอีเมลแทนการสั่งการตรง ทำให้การตรวจสอบโดยรัฐเป็นไปด้วยความยากลำบากอย่างมาก เนื่องจากการจับกุมหน่วยปฏิบัติงานหนึ่ง ไม่สามารถให้เบาะแสแก่หน่วยข่าวกรองเกี่ยวกับหน่วยอื่นๆ หรือโครงสร้างการบังคับบัญชาของส่วนกลาง อย่างไรก็ตาม อาจมีข้อโต้แย้งที่ว่า กลุ่ม BRN-Coordinate ยังคงความเป็นองค์กรที่มีระบบการบังคับบัญชาแบบลำดับชั้น และการเกณฑ์คนผ่านทางระบบการสื่อสารออนไลน์แบบเห็นหน้าไม่มีความสำคัญมาก³²

โลกใบนี้เวลากับสื่อเป็นของคู่กัน คนในสังคมทุกๆ สังคมต้องมีเวลาและสื่อมาเกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิตเป็นสิ่งสำคัญของแต่ละวัน โดยเฉพาะ โทรทัศน์ วิทยุและหนังสือพิมพ์ ซึ่งเป็นสื่อยอดนิยมของคนทั่วไป แต่ปัจจุบันมีสื่อหนึ่งที่มีความสำคัญไม่แพ้กับสื่อดังกล่าวคือ อินเทอร์เน็ตและในอินเทอร์เน็ตมีหลายรูปแบบให้ผู้คนเข้าไปและได้สัมผัสด้วยตนเอง เช่น ดูข่าวในอินเทอร์เน็ต เล่นเฟซบุ๊ก เป็นต้น ซึ่งเป็นปรากฏการณ์ใหม่สำหรับคนรุ่นเก่า ดังนั้น สื่ออินเทอร์เน็ตจึงไม่สามารถเจาะเข้าไปในทุกๆ กลุ่มคนใน ๓ จชต. ได้ ซึ่งจะมีเฉพาะคนหนุ่มสาวที่มีการศึกษาเท่านั้นที่สามารถเข้าถึงสื่ออินเทอร์เน็ตได้ โดยอีกกลุ่มหนึ่ง คือ คนที่มีอายุประมาณ ๔๐ ปีขึ้นไปซึ่งใช้อินเทอร์เน็ตไม่เป็นในสังคมดังกล่าว

อย่างไรก็ตาม สื่อยอดนิยมที่คนทั่วไปสามารถเข้าถึงได้ คือ โทรทัศน์ วิทยุ และหนังสือพิมพ์ แต่หลังจากนี้เป็นต้นไป สื่อที่คนหนุ่มสาวให้ความนิยมถึงจะไม่พ้นสื่ออินเทอร์เน็ต แต่สำหรับขบวนการใน ๓ จชต. สื่อเป็นสิ่งที่ขบวนการน่าจะเป็นห่วงมากที่สุด ซึ่งโดยปกติแล้วขบวนการจะไม่นิยมใช้สื่ออินเทอร์เน็ตในการสื่อให้ประชาชนได้รับรู้ เพราะเป็นการเสี่ยงอย่างมากในการเปิดเผยตัวของขบวนการ ด้วยเหตุนี้เองขบวนการจะไม่ใช้สื่ออินเทอร์เน็ตในการเผยแพร่ข้อมูลหรือข่าวสาร แต่มีบ้างเมื่อจำเป็นต้องใช้ โดยส่วนใหญ่ขบวนการจะใช้สื่อในการสื่อสารให้ประชาชนเข้าใจด้วยวิธีอื่น ยกตัวอย่างเช่น ใช้การไปรยไปปลิวมากกว่าที่จะใช้อินเทอร์เน็ตหรือวิทยุ เพราะการดำเนินการทุกอย่างของขบวนการจะเน้นเป็นความลับมากกว่าที่จะใช้สื่อโดยไม่จำเป็นเท่าไรนัก เพราะขบวนการต้องการให้ประชาชนในพื้นที่เท่านั้นที่จะมีส่วนร่วมในการรับสื่อของขบวนการ ดังนั้น ไปปลิวก็จะเจาะจงถึงเฉพาะบริเวณที่ขบวนการต้องการเท่านั้น แต่ถ้าเป็นอินเทอร์เน็ตหรือวิทยุจะเป็นสื่อที่ควบคุมยากในการปกปิดข้อมูล และไปไกลเกินพื้นที่ที่จำเป็นของข้อมูลที่ขบวนการต้องการสื่อ ด้วยปัจจัยดังกล่าว เป็นเหตุเบื้องต้นที่ขบวนการไม่ต้องการใช้สื่อในอินเทอร์เน็ตสักเท่าไรนัก

ยกตัวอย่างเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในปัจจุบันว่ามีความรุนแรงหรือไม่รุนแรง? แล้วสื่อที่เกิดขึ้นมีผลกระทบต่อขบวนการสื่อของรัฐ ซึ่งจะช่วยในการส่งเสริมสิ่งต่างๆ ที่เกิดเหตุดังกล่าวข้างต้นเป็นอย่างไร โดยที่ขบวนการเองไม่ต้องยุ่งยากในการส่งเสริมสื่อ(โฆษณาชวนเชื่อ) เพื่อให้เกิดสื่อ แต่รัฐไทยทำให้เกิดสื่อเสียเอง ขบวนการเลยได้ผลประโยชน์ตรงนี้โดยไม่ต้องลงแรงในสื่อของอินเทอร์เน็ตหรือวิทยุในการ

³² บทสัมภาษณ์สมาชิก BRN-Coordinate ที่ไม่ประสงค์จะออกนาม ๑ ตุลาคม ๒๕๕๕

อธิบายความของขบวนการ สำหรับเรื่องราวที่เกิดขึ้นในอินเทอร์เน็ตที่มีทั้ง เฟสบุ๊ค และอื่นๆ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นความรู้สึกของคนที่เชื่อขบวนการ แล้วไปตอบโต้กับคนที่เชื่อรัฐ เพื่อเปลี่ยนทัศนคติทางความรู้สึกเท่านั้นเอง โดยเนื้อหาไม่เกี่ยวกับงานของขบวนการสักเท่าไร เพราะเนื้อหาของขบวนการจะไม่มีการลงอินเทอร์เน็ตแน่นอน เพราะเนื้อหาไม่ไว้ให้กับสมาชิกเท่านั้น สำหรับคนนอกนั้น ต้องเก็บเป็นความลับอย่างเดียว³³

สื่อที่มีอยู่ในพื้นที่ ๓ จชต. คือ วิทยู หนังสือพิมพ์ และข้อมูลจากอินเทอร์เน็ตอื่นๆ ถ้าเราต้องการข้อมูลจากขบวนการ จะเกิดความยุ่งยากในการค้นหา เพราะสื่อเหล่านี้ไม่ใช่แนวทางที่ขบวนการใช้ ซึ่งถ้าเป็นคนทั่วไปจะหาข้อมูลจากขบวนการได้ยากมาก นอกจากเป็นสมาชิกแนวร่วมเท่านั้นที่จะมีข้อมูลของขบวนการ โดยขบวนการจะใช้สื่อกับสมาชิกกับกลุ่มของตนเอง ด้วยวิธีต่างๆ ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

๑. **สื่อธรรมชาติ** คือ การพูดคุยกับประชาชนในพื้นที่ที่เกี่ยวข้องกับขบวนการ ถ้าเกิดเหตุการณ์เช่นนี้ ขบวนการก็จะปล่อยข่าวลือให้เกิดการสื่อสารในแนวทางที่ขบวนการต้องการ เช่น บอกว่าถ้าใครทำงานในวันศุกร์จะตัดหู ขบวนการจะไม่ปล่อยข่าวเหล่านี้ด้วยวิทยู หรืออินเทอร์เน็ตเด็ดขาด แต่จะใช้วิธีปล่อยข่าวให้เกิดการพูดคุยอย่างต่อเนื่องในพื้นที่ เมื่อมีการพูดคุยอย่างต่อเนื่องในพื้นที่ ข่าวที่ขบวนการปล่อยก็จะมีประสิทธิภาพตามวัตถุประสงค์ที่ขบวนการต้องการนั่นเอง
๒. **สื่อใบปลิว** สื่อใบปลิวเป็นสื่อที่ขบวนการใช้มากที่สุดในการสื่อสาร โดยมีวัตถุประสงค์กับสังคมแห่งนี้ เมื่อขบวนการต้องการบอกอะไรกับสังคม ขบวนการก็จะใช้วิธีการ โปรยใบปลิวในพื้นที่ เพื่อสื่อให้สังคมรับรู้ตามที่ขบวนการต้องการ เพราะการใช้ใบปลิวเป็นสื่อที่ขบวนการสามารถควบคุมต่อพื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพมากกว่าสื่อวิทยูและอินเทอร์เน็ต และอีกอย่างสื่อวิทยูและอินเทอร์เน็ต โดยส่วนมากสื่อเมื่อปล่อยไปแล้วจะยากต่อการควบคุมพื้นที่ ซึ่งสามารถไปไกลเกินความจำเป็นต่อมวลชนที่ขบวนการต้องการสื่อนั่นเอง
๓. **สื่ออินเทอร์เน็ตหรือวิทยู** เป็นสื่อที่ขบวนการไม่ค่อยใช้มาก แต่ก็มีบ้างเมื่อจำเป็น เช่น เพื่อประจานผลงานที่ย่ำแย่ของเจ้าหน้าที่(รัฐ) หรือให้เกิดข่าวที่เสียหายต่อรัฐก็มีเป็นบางโอกาส แต่ไม่บ่อยและน้อยมากต่อการใช้สื่อด้วยวิธีนี้ เป็นเพราะขบวนการต้องการเป็น **“องค์กรลับมากกว่าเป็นองค์กรที่เปิดเผย”** โดยเฉพาะสื่อบางสื่อที่ไม่จำเป็นแล้วขบวนการจะไม่ใช้แน่นอน ดังนั้น สื่ออินเทอร์เน็ตและวิทยู จึงเป็นสื่อของรัฐมากกว่าของขบวนการ

เมื่อขบวนการสามารถควบคุมเกมส์สื่อกับประชาชนได้ การก่อเหตุจู่โจมรุนแรงเกินไป ขบวนการก็ไม่ถูกประชาชนประณามในการก่อเหตุของขบวนการ เพราะถ้ารัฐไทยหรือสื่อของรัฐไทยประณามใน

³³ บทสัมภาษณ์สมาชิก BRN-Coordinate ที่ไม่ประสงค์จะออกนาม ๑๘ กันยายน ๒๕๕๕

การก่อเหตุที่รุนแรง ขบวนการก็ไม่กลัว เพราะขบวนการได้เตรียมประชาชนใน ๓ จชต. ของขบวนการไม่ให้หลงเชื่อสื่อของรัฐหรือสื่อต่างๆ ไป แต่ถ้าประชาชนของขบวนการอยากรู้อะไร ก็ให้เชื่อเฉพาะสื่อของขบวนการอย่างเดียว เช่น ใบปลิว ดังนั้น ใบปลิวจะมีบทบาทและเป็นตัวแทนในการสื่อถึงสังคมแห่งนี้

วิธีการของขบวนการที่จะให้ประชาชนไม่เชื่อรัฐมี ๕ ข้อ

ข้อที่ ๑ ไม่รับสื่อของรัฐ คือ ประชาชนต้องไม่บริโภคสื่อของรัฐ และต้องไม่หลงเชื่อในสื่อของรัฐ ด้วยวิธีนี้เอง ขบวนการจึงไม่กลัวว่า ประชาชนของเขาจะเชื่อสื่อของรัฐ เช่น หนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ ฯลฯ เพราะขบวนการบอกกับประชาชนว่า เราต้องไม่รับสื่อที่มาจากของรัฐ คือ NO IN FOMINTAIN

ข้อที่ ๒ ขบวนการไม่ให้ประชาชนเชื่อรัฐ คือ ไม่อยู่ร่วมกับรัฐ ขบวนการจะพยายามสื่อสารกับประชาชนไม่ให้เห็นดีเห็นงามตามที่รัฐกล่าว ยกตัวอย่างว่า รัฐไทยพร้อมที่จะดูแลประชาชน พร้อมที่จะอยู่เคียงข้างประชาชน เพราะที่จริงแล้ว คนที่พร้อมที่จะอยู่ร่วมกับประชาชนอย่างแท้จริงแล้ว คือ **“ขบวนการของ ๓ จชต.”** นั่นเอง เพราะเป็นมลายูด้วยกัน ในการสื่อสารครั้งนี้ ขบวนการเรียกว่า NO ASIMILASI

ข้อที่ ๓ ขบวนการไม่ให้ประชาชนเข้ากับรัฐ คือ เราต้องไม่สมานฉันท์กับรัฐไทย ไม่ได้จริงจังอะไรมากมายกับคนมลายูของ 3 จชต. ดังนั้น ขบวนการจะพยายามให้ประชาชนเข้าใจว่า รัฐไทยไม่จริงใจ รัฐไทยพร้อมที่จะทำลายคนมลายู ปากพูดว่า **“เราต้องสมานฉันท์ แต่ที่จริงแล้ว รัฐไทยไม่สมานฉันท์”** ดังนั้น ขบวนการจะพยายามให้ประชาชนไม่คืนดีกับรัฐไทย ขบวนการเรียกว่า NO COMPROMIS

ข้อที่ ๔ ที่ขบวนการพยายามสื่อให้ประชาชนเข้าใจ คือ เราต้องปกครองเอกราชของเราเอง เราไม่ต้องการปกครองพื้นที่พิเศษที่รัฐไทย เรียกว่า OTO NOMI ด้วยเหตุนี้เอง ขบวนการจะพยายามสื่อให้ประชาชนเข้าใจว่า การต่อสู้ของขบวนการไม่ใช่การต่อสู้เพื่อการปกครอง แต่เราต่อสู้เพื่อเอกราชของคนมลายูปัตตานีทุกคนนั่นเอง ข้อนี้ขบวนการเรียกว่า NO OTO NOMI

ข้อที่ ๕ คือ ขบวนการพยายามสื่อให้ประชาชนเข้าใจว่า เรามลายูปัตตานีต้องไม่ยอมรับการปกครองของรัฐไทย และต้องไม่ยอมรับกติกาตามระบอบรัฐสภาไทย โดยสื่อให้ประชาชนเข้าใจว่า เรามลายูไม่ต้องการปกครองแบบรัฐสภาไทย แต่เราต้องการปกครองแบบรัฐสภาอิสลามปัตตานีอย่างเดียวเท่านั้น ข้อนี้ขบวนการเรียกว่า NO PERLIMEN

เมื่อเราเข้าใจปัญหาการรับสื่อของขบวนการกับคนในพื้นที่ ๓ จชต. อย่างนี้แล้ว จะเข้าใจทันทีเลยว่าสื่อรัฐไม่มีความหมายต่อการทำลายขบวนการแน่นอน ไม่ว่าหนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ และอินเทอร์เน็ต ฯลฯ เพราะขบวนการได้เตรียมหลักการให้ประชาชนใน ๓ จชต. เชื่อเฉพาะสื่อของขบวนการอย่างเดียวเท่านั้น ด้วยวิธีการ ๕ ข้อ ดังที่กล่าวมาข้างต้น โดยเฉพาะข้อแรก ที่ขบวนการบอกกับสมาชิกแนวร่วมของขบวนการ คือ เราต้องไม่บริโภคสื่อ ความหมายของสื่อตรงนี้คือ สื่อของรัฐ แต่ขบวนการบอกว่า ถ้าจะรู้เรื่องจริงที่ขบวนการต้องการ ต้องรู้จากสื่อที่มาจากของขบวนการอย่างเดียว เช่น

ใบปลิว ด้วยเหตุนี้เอง ใบปลิวจึงมีอิทธิพลต่อความเชื่อของคนใน ๓ จชต. (เฉพาะสมาชิกแนวร่วมเท่านั้น) แต่สำหรับคนทั่วไป ก็ยังคงต้องบริโภคสื่อของรัฐ สิ่งที่ยื่นมาข้างต้น คนที่อยู่ใน ๓ จชต. ที่อยู่กับ ขบวนการเขาจะไม่เชื่อสื่อของรัฐแน่นอน ดังนั้น ทุกๆ สื่อที่เป็นวิทยุ โทรทัศน์ และอินเทอร์เน็ต จึงไม่ค่อยมีผลกระทบต่อขบวนการ เพราะเป็น “องค์กรลับ” นั่นเอง

บทสรุป

ผลกระทบของวิทย์ชุมชนที่มีต่อความสัมพันธ์ทางด้านเชื้อชาติและความรุนแรงในพื้นที่ชายแดนภาคใต้ยังคงมีความคลุมเครืออยู่

วิทย์ชุมชนได้เปลี่ยนโฉมหน้าการสื่อสารมวลชนทั่วทั้งประเทศ โดยยุติการผูกขาดสื่อของรัฐ และกลุ่มธุรกิจรายใหญ่จากกรุงเทพ นอกจากนี้ ด้วยการสื่อสารที่เข้าถึงได้ในราคาไม่แพง รวมทั้งเทคโนโลยีที่สามารถจัดการได้ ไม่ยาก วิทย์ชุมชนยังได้เปิดพื้นที่สำหรับการสื่อสารมวลชนโดยตนเองของชุมชนต่างๆ ซึ่งเป็นการวางโครงสร้างพื้นฐานอย่างกลายๆ ในการพัฒนาประชาสังคมในระดับท้องถิ่น

ซึ่งการเกิดขึ้นของวิทย์ชุมชนเกิดขึ้นในเวลาที่กระบวนการดังเช่น การทำให้ทันสมัย การทำให้เป็นประชาธิปไตย และการกระจายอำนาจและการเพิ่มขึ้นของขบวนการอิสลาม ได้ทำลายสถาบันแบบดั้งเดิมที่มีอยู่ในสังคม อันจะเห็นได้จากการที่กลุ่มผู้ก่อความไม่สงบและความรุนแรงในพื้นที่ชายแดนภาคใต้ของไทย ได้แสดงศักยภาพให้เห็นเพิ่มขึ้น ในขณะที่หน่วยงานที่รับผิดชอบการแก้ไขปัญหาชายแดนภาคใต้และการสื่อสารระหว่างชุมชนไทยพุทธกับมุสลิม (ยกตัวอย่างเช่น ผู้นำของหมู่บ้าน หรืองานเทศกาลต่างๆ ที่เกิดขึ้นในหมู่บ้าน) ได้ถูกทำลายลงอย่างต่อเนื่อง

พื้นที่ของการสื่อสารสาธารณะได้ถูกย่นย่อด้วยการเพิ่มจำนวนขึ้นของกระบวนการทางด้านเชื้อชาติและศาสนาอิสลาม ซึ่งได้ก่อให้เกิดการแบ่งแยกอย่างชัดเจนเป็นกลุ่มที่เป็นมุสลิมและไม่ใช่มุสลิมในพื้นที่ชายแดนภาคใต้อย่างชัดเจน

การเชิญชวนผู้คนสู่หลักอิสลาม (ดะวะห์ หรือ Dakwah) ซึ่งเป็นหนึ่งขั้นตอนในกระบวนการเปลี่ยนศาสนาของมุสลิม รวมทั้งวาทกรรมอิสลามในช่วงทศวรรษที่ ๘๐ ได้นำมาสู่การแสดงถึงอัตลักษณ์อิสลามที่เข้มข้นและเห็นได้ชัดเจนขึ้น โดยจะเห็นได้จากพื้นที่สาธารณะต่างๆ สถาปัตยกรรมแบบอิสลาม ธนาคารอิสลาม ระบบประกันแบบอิสลาม รวมทั้งการคลุมฮิญาบอย่างแพร่หลายของมุสลิมสตรี และวิทย์ชุมชนก็ได้กลายมาเป็นอีกหนึ่งช่องทางในการแสดงให้เห็นถึงอัตลักษณ์มุสลิมมาเลย์จากบริบทที่ได้กล่าวมาข้างต้น

อย่างไรก็ตาม เทคโนโลยีก็ไม่ได้มีอิทธิพลต่อสังคมอย่างไปทั้งหมด ในความเป็นจริงแล้วสังคมจะเป็นตัวกำหนดเทคโนโลยีจากความต้องการและจำเป็นที่เกิดขึ้นในสังคม ผู้ผลิต ผู้บริโภค รวมทั้งโครงสร้างสังคมมีอิทธิพลต่อเทคโนโลยีและได้รับผลตอบแทนจากเทคโนโลยีที่ว่าเป็น

ผลการวิจัยพบว่า ในขณะที่เทคโนโลยีสมัยใหม่ เช่น วิทย์ชุมชนและอินเทอร์เน็ต ได้รองรับรูปแบบของหน่วยงานทางสังคม แต่เทคโนโลยีดังกล่าวนี้ ยังต้องคงต้องอิงกับเครือข่ายที่มีอยู่เดิมรวมทั้งหน่วยงานให้ทุนและการจัดการอย่างยั่งยืนของสถานีวิทย์ ซึ่งได้แสดงให้เห็นว่าทุนทางสัญลักษณ์ ทุนทางสังคม ความน่าเชื่อถือ ความปลอดภัยและความมั่นคงมีความสำคัญกับวิทย์ชุมชนมากเพียงใด

โดยทั่วไปแล้ว จะเห็นได้ว่านักจัดรายการวิทย์ชุมชนส่วนใหญ่จะเป็นนักกิจกรรมที่เป็นชนชั้นกลาง ซึ่งทำให้ชุมชนยากที่จะเข้ามามีส่วนร่วม กับสถานีวิทย์ชุมชน ซึ่งการครอบครองพื้นที่สถานีวิทย์

ชุมชนโดยชนชั้นกลางเหล่านี้เป็นที่เข้าใจได้ ด้วยความรู้และเครือข่ายที่พวกเขามี ทำให้เกิดความแน่นอนทางด้านทุนสนับสนุนทั้งจากภายในและนอกประเทศ อย่างไรก็ตาม หากพิจารณาอีกแง่หนึ่งแล้ว นักจัดรายการวิทยุที่เป็นชนชั้นกลางเหล่านี้ แสดงให้เห็นถึงความเป็นไปได้ที่จะเห็นคนด้อยการศึกษาเป็นอุปสรรคด้วยความรู้ที่มีอย่างจำกัด ความคิด หรือแม้แต่การเลือกใช้คำในการสื่อสาร ซึ่งแนวคิดดังกล่าวนี้ยังขาดการวิจัยอย่างเป็นระบบเกี่ยวกับผู้ฟังรายการ อย่างไรก็ตาม งานวิจัยฉบับนี้ระบุว่าประมาณร้อยละ ๕๐ ของกลุ่มประชากรทั้งหมดฟังวิทยุชุมชน และมากกว่าครึ่งระบุว่าพวกเขาเป็นตัวแทนชุมชนท้องถิ่น กล่าวได้ในอีกนัยหนึ่งก็คือ วิทยุชุมชนเป็นสื่อที่สำคัญอีกชนิดหนึ่งในพื้นที่ชายแดนภาคใต้ ถึงแม้ว่าจะเป็นเชิงพาณิชย์ก็ตาม

งานวิจัยฉบับนี้ยังได้เน้นถึงการที่กลุ่มก่อการร้ายแบ่งแยกดินแดนมาเลเซียจะใช้วิทยุชุมชนเป็นช่องทางในการสื่อสารเพื่อเผยแพร่ข้อความเพื่อสร้างความชอบธรรมให้แก่การต่อสู้แบบญิฮาดต่อรัฐไทย

การก่อความรุนแรงในภาคใต้ซึ่งนำโดย BRN Coordinate ได้ปรับเปลี่ยนการต่อสู้กับภาครัฐตั้งแต่ปี ค.ศ. ๑๙๙๐ จนถึง ๑๙๙๐ ในลักษณะ ๒ ประการ ประการแรก คือ แทนที่ผู้ก่อการความไม่สงบจะชุมนุมตัวอยู่ในป่า แต่ในปัจจุบันได้แฝงตัวมาอยู่ในหมู่บ้าน และใช้ประโยชน์จากการควบคุมของรัฐที่มีไม่ทั่วถึงก่อความไม่สงบขึ้น ประการที่สอง กลุ่มดังกล่าวนี้้นำการปลุกฝังลัทธิความเชื่อโดยให้ชุมชนโดยประยุกต์แนวคิดชาตินิยมและญิฮาดเข้าด้วยกัน ซึ่งประการหลังนี้ได้กลายมาเป็นที่รู้จักในระดับสากลในช่วงเวลาดังกล่าว

BRN Coordinate แสดงออกให้เห็นถึงวัตรปฏิบัติที่เคร่งครัดในสถานการณ์ปัจจุบัน โดยมีจุดประสงค์เพื่อที่จะคุ้มครองและปกป้องกลุ่มของตัวเอง รวมทั้งต่อต้านการแทรกซึมของรัฐ ซึ่งหมายความว่ากลุ่มคนดังกล่าวนี้ถูกปลุกฝังวิธีปฏิบัติดังกล่าวด้วยความสัมพันธ์แบบตัวต่อตัว

ยังมีความท้าทายอีกหลายประการสำหรับวิทยุชุมชนในเขตพื้นที่ชายแดนภาคใต้ การขาดความเชื่อถือของสถานีวิทยุชุมชนเป็นอีกหนึ่งประเด็นที่ควรได้รับการศึกษาวิจัย ความเชื่อมั่นที่มีต่อโทรทัศน์ในฐานะที่เป็นแหล่งที่มาของข้อมูลยังคงมีมากกว่าความเชื่อมั่นต่อข่าวสารที่มาจากวิทยุ ซึ่งอาจตรงข้ามกับความคิดของหลายคน ความกลัวและการเซ็นเซอร์ตัวเองของนักจัดรายการวิทยุชุมชนมาเลยเป็นอีกประเด็นหนึ่งที่สำคัญไม่แพ้กัน

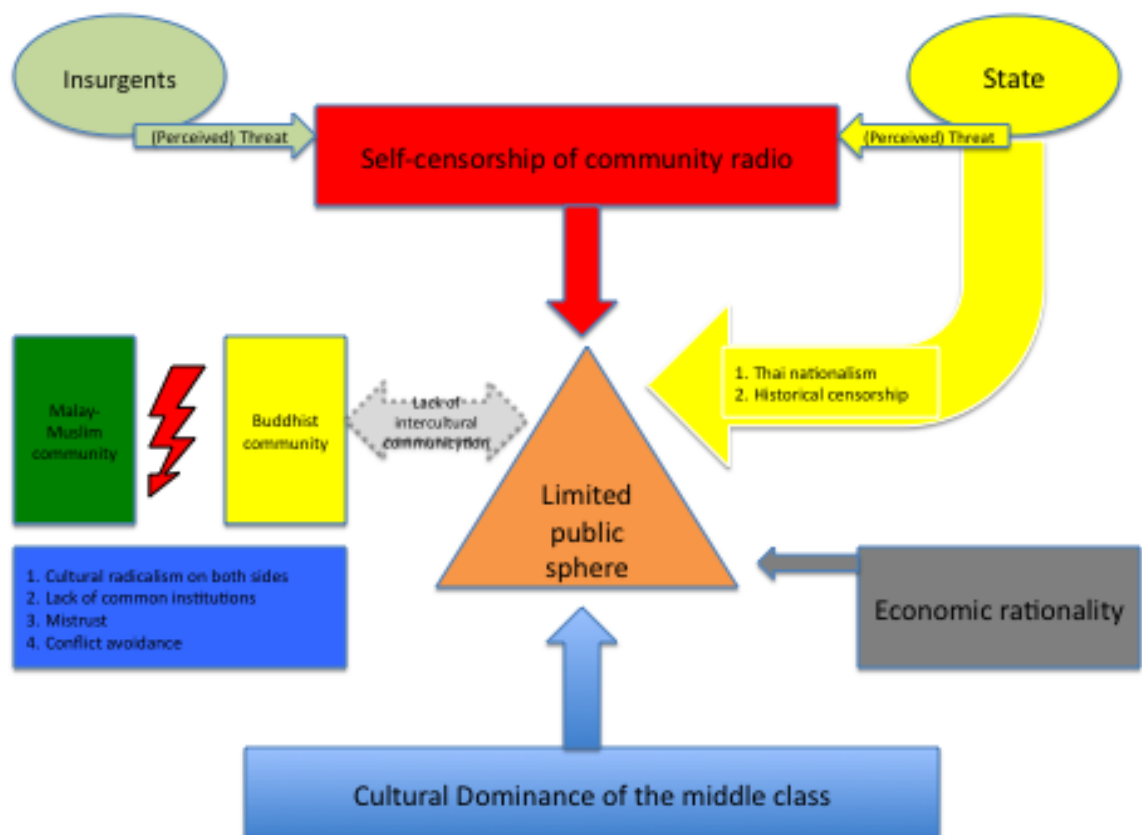
ดังที่ได้กล่าวไปแล้วว่านักวิทยุชุมชนหวาดหวั่นต่อการตอบกลับอย่างรุนแรงจากหน่วยงานภาครัฐที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงรวมทั้งผู้กลุ่มก่อความไม่สงบ หากพวกเขานำเสนอประเด็นเกี่ยวกับความมั่นคง ดังนั้น ประเด็นด้านการต่อต้านลัทธิมนุษยชนหรือความชอบธรรมเกี่ยวกับความรุนแรงจึงได้ถูกละเอาไว้ในการดำเนินรายการ ยังผลให้ความไม่เชื่อใจกันระหว่างชุมชนพุทธกับมุสลิมยังคงมีอยู่ และวิทยุชุมชนก็ยังไม่สามารถก้าวข้ามประเด็นความเชื่อมั่นที่ประชาสังคมมีต่อรัฐได้จากสาเหตุดังกล่าว

ปัญหาที่เห็นได้ชัดจากการวิจัยในครั้งนี้คือความไม่เพียงพอในการผลิตเนื้อหาข้ามวัฒนธรรมที่เชื่อมโยงชุมชนพุทธกับมุสลิม แต่ละกลุ่มมีแนวโน้มที่จะผลิตเนื้อหาซึ่งเกี่ยวข้องเชื่อมโยงกับกลุ่มผู้ฟังของตัวเอง โดยส่วนใหญ่จะเน้นในด้านเนื้อหาเชิงพาณิชย์ หรือเพื่อความบันเทิงเป็นหลัก

การตระหนักถึงปัญหาพื้นที่สาธารณะชายแดนภาคใต้ในฐานะที่มีประกอบไปด้วยหลายชาติหรือการเป็นสากล (Cosmopolitan) เป็นทางหนึ่งที่จะรับมือกับสิ่งที่เกิดขึ้นระหว่างชุมชนพุทธและมุสลิมในปัจจุบัน พื้นที่ที่ประกอบไปด้วยหลายชาติ คือ พื้นที่ซึ่งกลุ่มที่มีความแตกต่างกันทางด้านวัฒนธรรมได้มาปะทะสังสรรค์กัน โดยใช้เป็นพื้นที่กลางที่มีการแบ่งปันคุณค่าต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นเชื้อชาติ ชนชั้น หรือแม้แต่เพศสภาพ ซึ่งสามารถนำไปสู่การเปิดใจรับวัฒนธรรมอื่นและการเรียนรู้วัฒนธรรมที่ต่างกันภายใต้พื้นที่ทางกายภาพที่อยู่ร่วมกันในสังคม

อย่างไรก็ตามการเป็นสากลที่ว่านี้ไม่ได้หมายถึงการก้าวข้ามพรมแดนด้านเชื้อชาติแต่เพียงอย่างเดียว หากเป็นการตกลงร่วมกันแบบวัฒนธรรมประชาธิปไตยพลเมืองในระดับชาติ หาก Pluralism หรือพหุวัฒนธรรมคือหลักการของวัฒนธรรมที่ของขั้วที่อยู่ตรงข้ามกัน อาจกล่าวได้ว่า Cosmopolitanism ก็คือการข้ามผ่านพรมแดนด้านความหลากหลายที่มีอยู่ในสังคมด้วยลักษณะดังที่ได้กล่าวมาข้างต้น

งานวิจัยฉบับนี้ยืนยันว่า การผลิตเนื้อหาในรายการวิทยุชุมชนในพื้นที่ชายแดนภาคใต้ ยังคงเป็นการผลิตซ้ำในประเด็นการแบ่งพรมแดนด้านวัฒนธรรมของชุมชนพุทธกับมุสลิมในพื้นที่ กล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ ยังคงแสดงให้เห็นถึงรูปแบบของพหุวัฒนธรรมซึ่งมุ่งที่จะปกป้องวัฒนธรรมทั้งพุทธและมุสลิมให้คงอยู่ในพื้นที่ต่อไปนั่นเอง

ปัญหาที่เกี่ยวข้องซึ่งปรากฏชัดเจนในการศึกษาวิจัยนี้คือการขาดแคลนการผลิตเนื้อหาระหว่างวัฒนธรรมที่จะเชื่อมโยงชุมชนพุทธศาสนาและชุมชนมุสลิม ซึ่งแต่ละกลุ่มจะแสดงแนวโน้มในการผลิตเนื้อหาสำหรับผู้ฟังของตนเอง และเนื้อหาที่ผลิตสำหรับผู้ฟังทั้งสองส่วนมักจะออกมาในรูปแบบของเชิงพาณิชย์ (เช่น ความบันเทิง) การคิดถึงพื้นที่สาธารณะในภาคใต้ของประเทศไทยในฐานะที่เป็น “สากล” (Cosmopolitan) เป็นอีกวิธีหนึ่งที่จะหลบหนีจากขอบเขตของการแบ่งแยกเชื้อชาติระหว่างชุมชนชาวพุทธและมุสลิม “พื้นที่สากล” หมายถึงช่องว่างที่หลากหลายทางวัฒนธรรมและกลุ่มมาบรรจบกัน นอกจากนี้การใช้คำว่า “สากล” เป็นการอธิบายถึงพันธสัญญาในการแลกเปลี่ยนค่านิยมและความเป็นมนุษย์ร่วมกันโดยไม่คำนึงถึงเชื้อชาติ ชนชั้นและเพศสภาพ การจะมีความเป็นสากลคือการเปิดใจต่อวัฒนธรรมของผู้อื่นและเรียนรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมอื่นๆ ไม่ว่าจะเป็นภายในหรือภายนอกของประเทศหนึ่งๆ การมีความรู้สึกที่เป็นสากลไม่จำเป็นต้องนำมาซึ่งการเดินทางไปตามพรมแดนของประเทศ แต่สามารถเกิดขึ้นได้จากการมีพันธสัญญาที่กว้างต่อวัฒนธรรมของพลเมืองประชาธิปไตยในระดับชาติ ถ้าเป็นแนวคิดพหุนิยมจะมีความหมายโดยนัยที่ว่าวัฒนธรรมที่แตกต่างกันที่อยู่เคียงข้างกัน การเป็นสากลจะคำนึงว่ามีความหลากหลายในฐานะที่มีอยู่แล้วและต้องมีขอบเขตที่สามารถข้ามไปได้ สิ่งที่เราากำลังพยายามจับตามองการผลิตเนื้อหาของวิทยุชุมชนท้องถิ่นในภาคใต้ของประเทศไทยคือการทำซ้ำของขอบเขตทางสังคมที่มีอยู่ ซึ่งเป็นรูปแบบของพหุนิยมที่คำนึงถึงการป้องกันและทำให้เป็นถาวร โดยเฉพาะอย่างยิ่งวัฒนธรรมของศาสนาพุทธและมุสลิมที่ดำรงอยู่

ข้อเสนอแนะทางนโยบาย

การพิจารณาวิทยุชุมชนว่าเป็นส่วนหนึ่งที่สำคัญอย่างยิ่งของภาคสื่อในภาคใต้ของประเทศไทยและคำนึงถึงข้อเท็จจริงที่ว่าสิ่งนี้สามารถเป็นเวทีอภิปรายสำหรับการพัฒนาพื้นที่สาธารณะระหว่างวัฒนธรรมในภูมิภาค งานวิจัยนี้จึงบ่งชี้ข้อเสนอแนะทางนโยบายดังต่อไปนี้

๑. เป็นสะพานเชื่อมรอยต่อระหว่างช่องว่างในการศึกษาของการเคลื่อนไหวทางวิทยุชุมชน

ปัจจุบันวิทยุชุมชนถูกครอบงำโดยชนชั้นกลาง จึงควรเพิ่มการมีส่วนร่วมของกลุ่มประชากรที่มีการศึกษาน้อยและยากจน โดยสนับสนุนด้วยการฝึกอบรมหลักสูตรพิเศษ มีทั้งคู่มือและแผนการสนับสนุนทางการเงินให้ที่เหมาะสม

๒. เสริมสร้างความเข้าใจในเรื่องความไว้วางใจในเสรีภาพการแสดงออกของสื่อให้แก่ักวิทยุชุมชน

สื่อต้องการสภาพแวดล้อมทางกฎหมายและการเมืองที่เหมาะสมในการทำงาน เสรีภาพของสื่อได้รับการคุ้มครองที่สำคัญจากสนธิสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิมนุษยชน ภายใต้กฎหมายระหว่างประเทศ ซึ่งนักข่าวไม่ควรอยู่ภายใต้ข้อจำกัดและสิทธิที่จะแสวงหา ได้รับและแจกจ่ายข้อมูลข่าวสารผ่านสื่อใดๆ แม้ว่าจะเป็นไปได้ยากทางการเมืองที่จะปกป้องนักเคลื่อนไหววิทยุชุมชนจากการตอบโต้ของการก่อความไม่สงบ ความสัมพันธ์ระหว่างกันและความมั่นคงและเข้มแข็งของรัฐเพื่อลดความไม่ไว้วางใจกันทั้งสองฝ่าย การศึกษาวิจัยนี้จึงพยายามที่จะแสดงให้เห็นว่าในการก่อความไม่สงบนั้น ผู้กระทำการไม่ได้

ใช้วิทยุชุมชนโดยตรงในการก่อความไม่สงบเพื่อส่งเสริมการใช้ความรุนแรง แม้กฎหมายฉุกเฉินจะยังมีการดำเนินการบังคับอยู่ แต่การรับประกันเสรีภาพในการพูดและการไม่มีส่วนร่วมกับหน่วยงานความมั่นคงของวิทยุชุมชนควรได้รับการคุ้มครอง นอกจากนั้นการประชุมเชิงปฏิบัติการและการฝึกอบรมสำหรับนักข่าววิทยุชุมชนสามารถทำให้ผู้เข้าร่วมมีความเข้าใจที่ชัดเจนเกี่ยวกับเสรีภาพสื่อในบริบทของกฎหมายฉุกเฉินและการปรากฏตัวของทางทหารในภาคใต้ของประเทศไทย การฝึกอบรมดังกล่าวอาจรวมถึงวัตถุประสงค์ในการเรียนรู้ดังต่อไปนี้:

- ก) ทำความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐานและหลักการของเสรีภาพสื่อ
- ข) ตระหนักถึงองค์ประกอบของกรอบกฎหมายในการปกป้องเสรีภาพสื่อ
- ค) ตระหนักถึงองค์ประกอบของกรอบสถาบันในการปกป้องเสรีภาพสื่อ
- ง) เรียนรู้วิธีการที่จะท้าทายข้อจำกัดต่อเสรีภาพสื่อที่กำหนดโดยผู้ให้บริการการรักษาความปลอดภัยและความยุติธรรม
- จ) ตระหนักถึงหลักการและตัวชี้วัดที่ใช้ในการประเมินกรอบสำหรับสื่อเสรีภาพ

การดำรงอยู่ของพื้นที่เปิดดังกล่าวสามารถสร้างพื้นที่สาธารณะที่สดใสในระดับท้องถิ่นในระยะยาว ซึ่งจะช่วยให้การพูดคุยเกี่ยวกับปัญหาที่สำคัญ เช่น ความสงบสุขหรือความขัดแย้งระหว่างชุมชนเกิดขึ้นได้

๓. การสนับสนุนการผลิตเนื้อหาข่าวระหว่างวัฒนธรรมในรายการวิทยุโดยใช้กลุ่มที่ให้ความสนใจ

วิทยุชุมชนสามารถมีบทบาทที่เกี่ยวข้องกับการฟื้นฟูความรู้ทางวัฒนธรรมระหว่างกันและการสื่อสารระหว่างชาวพุทธและมุสลิมในชุมชน ในจิตวิญญาณของการเสริมสร้างความเข้าใจที่เป็นสากล กลุ่มที่แตกต่างกันของผู้มีส่วนได้เสียอาจจะมีส่วนร่วมในการผลิตเนื้อหา ตัวแทนของชาวมลายูมุสลิมและชาวพุทธ เช่น อาจได้รับการสนับสนุนในการระบุปัญหาที่น่าสนใจสำหรับทั้งสองฝ่ายและสำหรับผู้ฟังในวงกว้าง (เช่น ปัญหาฮาเซพัตติ, ความขัดแย้งระหว่างกลุ่มเยาวชนชาวพุทธและมลายู การศึกษา ฯลฯ) โดยสามารถผลิตเนื้อหาทั้งในภาษาไทยและภาษามลายู ทั้งยังสามารถจัดทำแผ่นซีดีและแจกจ่ายไปยังสถานีวิทยุชุมชนที่แตกต่างกันในภาคใต้ของประเทศไทยเพื่อที่จะออกอากาศต่อไป โดยกลุ่มเป้าหมายอื่นๆอาจรวมถึง กลุ่มสตรีชาวมลายูและไทยพุทธ กลุ่มเกษตรกร (ปัญหาที่พบบ่อย เช่น ในชาวสวนที่กรีดยางที่เป็นชาวพุทธและชาวมุสลิม ซึ่งมีศักยภาพในการร่วมมือกันข้ามวัฒนธรรมทางการเกษตร) และผู้สูงอายุ และในภายหลังกลุ่มเหล่านี้อาจถูกขอให้จัดการปัญหาที่มีความสำคัญและละเอียดอ่อนมากขึ้น เช่น ความขัดแย้งระหว่างชุมชนชาวพุทธและชาวมุสลิมในชุมชนและการแก้ไขปัญหา

๔. การสร้างความเข้าใจและความรู้ทางวัฒนธรรมระหว่างชาวพุทธและชาวมุสลิม

ในขณะนี้สิ่งที่สำคัญในการสร้างความเข้าใจร่วมกันของระหว่างกลุ่มผู้มีส่วนได้เสียเฉพาะเป็นสิ่งที่สำคัญที่จะสร้างความเข้าใจทั่วไปของวัฒนธรรมทั้งหลายเพื่อป้องกันไม่ให้กระบวนการการกีดกันทางวัฒนธรรมเกิดขึ้น วิทยุชุมชนสามารถเติมเต็มช่องว่างในการสื่อสารระหว่างชาวพุทธและชาวมุสลิมที่กำลังปิดกั้นความเข้าใจวัฒนธรรมต่อกันอยู่ ซึ่งมีความจำเป็นที่ต้องเรียนรู้วัฒนธรรมระหว่างกันทั่วไป

มากขึ้น ชนชั้นนำทางวัฒนธรรมของทั้งสองศาสนา เช่น อิหม่ามหรือพระสงฆ์ควรสนับสนุนให้เกิดการทำงานร่วมกันในการผลิตรายการวิทยุทั่วไปมากขึ้น ซึ่งจะเป็นการแนะนำต่อให้ประชาชนในท้องถิ่นในภูมิภาคทุกวัฒนธรรมและเกิดการจัดการปัญหาในอนาคตร่วมกัน

บรรณานุกรม

Appadurai, Arjun (2004), The Capacity to Aspire: Culture and the Terms of Recognition. In: Vijayendra Rao and Michael Walton (ed.), *Culture and Public Action*, Stanford: Stanford University Press, p. 59-84.

Castells, Manuel (2009), *Communication Power*, Oxford: Oxford University Press.

Eisenstadt, SN & Roniger, L 1984, *Patrons, clients and friends. Interpersonal relations and the structure of trust in society*, Cambridge Univ. Press, Cambridge.

Embree, J 1980, 'Thailand, a loosely structured social system' in *Sociology of South-East Asia. Readings on social change and development*, ed HD Evers, Oxford University Press, Kuala Lumpur, New York, pp. 164–171.

Fraser, TM, JR. 1966, *Fishermen of South Thailand. The Malay villagers*, Holt, Rinehart & Winston Inc., New York, NY.

Gaik Cheng Khoo (2000), Kopitam: Discursive Cosmopolitan Spaces and National Identity in Malaysian Culture and Media. In: Wise, Amanda & Velayutham, Selvaraj (ed.), *Everyday Multiculturalism*, New York: Palgrave Macmillan, p. 87, 89.

Helbardt, Sascha; Hellmann-Rajanayagam, Dagmar; Korff, Rüdiger (2013): “Religionization of politics in Sri Lanka, Thailand and Myanmar.” In: *Politics, Religion & Ideology* (In Press).

Helbardt, Sascha (2011), *Deciphering Souther Thailand’s violence: organization and insurgent practices of BRN-Coordinate*, PhD-thesis, University of Passau.

Lisa Brooten & Supinya Klangnarong (2009), People’s media and reform efforts in Thailand. In: *International Journal of Media and Cultural Politics* Volume 5 Numbers 1&2, p. 103–117.

Palphol Rodloytuk (2012), Thailand: Real vs. Commercial Community Radio. In: Seneviratne, Kalinga (ed.), *Peoples’ Voices, Peoples’ Empowerment: Community Radio in Asia and Beyond*, Singapore: Asian Media Information and Communication Centre, p. 254-259.

Pirongrong Ramasoota Rananand (2007), ‘Freedom of Expression in Thailand During the Thaksin Administration’, in Mike Hayes and Supinya Klangnarong (eds.), *Communication and Human Rights*,

Nakornpathom, Thailand: Office of Human Rights Studies and Social Development, Mahidol University, pp. 128–161.

Seneviratne, Kalinga (2012), *Community Radio in Asia: Slowly Coming out of the Shadows*, In: Seneviratne, Kalinga (ed.), *Peoples' Voices, Peoples' Empowerment: Community Radio in Asia and Beyond*, Singapore: Asian Media Information and Communication Centre, p. 1-24.

Ubonrat Siriyuvasak (2005), 'A Genealogy of Media Reform in Thailand and Its Discourses', in Sopit Wangvivatana (ed.), *Media Reform Going Backwards?* Bangkok: Thai Broadcast Journalists Association, pp. 50–74.

Ubonrat Siriyuvasak (2007a), 'People's Media and Democratic Movements in Asia', in *Communication and Human Rights*, Nakornpathom, Thailand: Office of Human Rights Studies and Social Development, Mahidol University, pp. 14–19.

Wolf, ER 1957, 'Closed Corporate Peasant Communities in Mesoamerica and Central Java', *Southwestern Journal of Anthropology*, vol. 13, no. 1, pp. 1–18.

คณาจารย์คณะวิทยาการสื่อสาร มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี. โครงการศึกษาสถานภาพบทบาทการดำเนินงานและการเสริมสร้างความเข้มแข็งของสื่อวิทยุเพื่อร่วมสร้างสันติภาพใน 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ตอนล่าง: จังหวัดสตูล สงขลา ปัตตานี ยะลา และนราธิวาส (2012). สนับสนุนโดยโครงการเสริมสร้างความเข้มแข็งและการมีส่วนร่วมในภาคใต้ของประเทศไทย (Southern Thailand Empowerment and Participation Project หรือ STEP Project) ของโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ (UNDP).

ชาลิสา มากแผ่นทอง. การวิจัยเพื่อสรุปบทเรียน: กระบวนการเตรียมกลุ่มวิทยุชุมชน จังหวัดปัตตานี. โครงการการสื่อสารเพื่อชุมชน (กันยายน ๒๕๔๗). สนับสนุนโดยสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.

สำเริง ศรีหรั่ง. ขบวนการ BRN - Coordinate กับ การก่อความไม่สงบ ในพื้นที่ ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ และ ๔ อำเภอของจังหวัดสงขลาในช่วงปี ๒๕๔๗ - ปัจจุบัน ๒๕๕๐ และแนวความคิดในการยุติสถานการณ์. วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร (๒๕๕๐/ ๒๕๕๑)

มนตรี มีเนียมและคณะ. รายการวิทยุ: ความพึงพอใจและความต้องการของผู้ฟังสถานีวิทยุกระจายเสียงมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ปีงบประมาณ ๒๕๔๘. (๒๕๔๘). สนับสนุนโดยสถานีวิทยุกระจายเสียงมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี.

มูฮำมัด บิลหะซีอาบูบากาและคณะ. รายงานวิจัยท้องถิ่นฉบับสมบูรณ์: โครงการศึกษารูปแบบการสื่อสารชุมชนและการบริหาร สถานีวิทยุชุมชนคนนิบง อ.เมือง จ.ยะลา อย่างมีส่วนร่วม. (กันยายน ๒๕๕๔).

ภาคผนวก

ก) จำนวนวิทยุชุมชน (เป็นจังหวัด)

จังหวัด	ผู้ทดลองออกอากาศ	จำนวนผู้ยื่นขอรับใบอนุญาต
กระบี่	๔๑	๔
กรุงเทพมหานคร	๒๖๕	๔๑
กาญจนบุรี	๖๖	๑๒
กาฬสินธุ์	๘๕	๑๕
กำแพงเพชร	๘๑	๖
ขอนแก่น	๑๘๕	๔๓
จันทบุรี	๓๖	๕
ฉะเชิงเทรา	๔๕	๑๒
ชลบุรี	๒๐๑	๑๕
ชัยนาท	๔๑	๘
ชัยภูมิ	๓๕	๒๔
ชุมพร	๕๒	๓
เชียงใหม่	๒๕๐	๖๓
เชียงราย	๑๔๓	๔๓
ตรัง	๔๘	๖
ตราด	๒๒	๓
ตาก	๓๘	๑๓
นครนายก	๒๖	๓
นครปฐม	๕๑	๑๐
นครพนม	๓๓	๓
นครราชสีมา	๒๓๕	๖๒
นครศรีธรรมราช	๑๑๘	๒๖
นครสวรรค์	๑๒๓	๔๓
นนทบุรี	๘๔	๖
นราธิวาส	๑๘	๓

จังหวัด	ผู้ทดลองออกอากาศ	จำนวนผู้ยื่นขอรับใบอนุญาต
น่าน	๔๖	๓๒
บึงกาฬ	๒	๓
บุรีรัมย์	๑๐๕	๒๐
ปทุมธานี	๓๕	๔
ประจวบคีรีขันธ์	๖๕	๑๑
ปราจีนบุรี	๖๔	๘
ปัตตานี	๒๖	๒
พระนครศรีอยุธยา	๘๕	๕
พะเยา	๕๐	๑๕
พังงา	๒๖	๒
พัทลุง	๓๔	๑๐
พิจิตร	๕๔	๓
พิษณุโลก	๑๑๕	๑๕
เพชรบุรี	๔๔	๑๒
เพชรบูรณ์	๕๖	๑๔
แพร่	๕๖	๑๓
ภูเก็ต	๖๕	๓
มหาสารคาม	๘๒	๑๔
มุกดาหาร	๔๘	๑๘
แม่ฮ่องสอน	๒๓	๘
ยโสธร	๖๓	๑๕
ยะลา	๒๓	๕
ร้อยเอ็ด	๑๑๔	๓๕
ระนอง	๑๔	๑
ระยอง	๑๐๔	๑๕
ราชบุรี	๓๘	๑๐
ลพบุรี	๖๘	๕

จังหวัด	ผู้ทดลองออกอากาศ	จำนวนผู้ยื่นขอรับ ใบอนุญาต
ลำปาง	๘๕	๕
ลำพูน	๕๕	๑๑
เลย	๖๕	๑๔
ศรีสะเกษ	๕๖	๔๓
สกลนคร	๗๗	๒๐
สงขลา	๑๑๔	๒๑
สตูล	๑๘	๑
สมุทรปราการ	๔๖	๑๔
สมุทรสงคราม	๑๔	๐
สมุทรสาคร	๓๕	๖
สระแก้ว	๔๖	๗
สระบุรี	๗๒	๘
สิงห์บุรี	๓๓	๓
สุโขทัย	๕๕	๑๓
สุพรรณบุรี	๘๐	๘
สุราษฎร์ธานี	๕๗	๑๔
สุรินทร์	๑๒๗	๒๕
หนองคาย	๕๒	๑๗
หนองบัวลำภู	๕๖	๑๐
อ่างทอง	๒๓	๑
อำนาจเจริญ	๔๔	๗
อุดรธานี	๑๔๐	๒๖
อุตรดิตถ์	๔๘	๗
อุทัยธานี	๓๔	๕
อุบลราชธานี	๑๖๐	๓๔
	๕๘๗๑	๑๑๓๔

ข) ตัวอย่างเนื้อหาสำหรับการวิเคราะห์จากรายการวิทยุชุมชนใน ๑ วัน

สถานีวิทยุกระจายเสียงทักษิณสัมพันธ์ที่ ๑๐๓ ตำบลบันนังสตา อำเภอบันนังสตา จังหวัดยะลา คลื่น FM ๑๐๗.๕ MHz วันอังคาร ที่ ๗ สิงหาคม ๒๕๕๕			
เวลา	รายการ	ดีเจ	เนื้อหาดีเจพูด
๐๖.๐๐ - ๐๗.๐๐	เช้านี้ที่ ๑๐๗.๕	ยอด คอย	เปิดเพลง
			สวัสดีครับคุณผู้ฟังครับ ขอต้อนรับเช้ารายการ ๑๐๗.๕ ทางสถานีวิทยุทักษิณ ๑๐๓ ออกอากาศ ณ ตำบลบันนังสตา อำเภอบันนังสตา จังหวัดยะลา ในระบบความถี่ ๑๐๗.๕MHz ครับ ๖ นาฬิกาถึง ๗ นาฬิกา พบกับผม ยอดคอย รับหน้าที่ดำเนินรายการ สวัสดี เช้านี้ครับ เช้าวันอังคารที่ ๗ สิงหาคม ๒๕๕๕ เป็นวันทำงานอีกวันหนึ่งวันนี้ ยอดคอย ก็นำวันขวัญวันแม่ที่สมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ โปรดเกล้าพระราชทาน มานำออกรายการ ก็สามารถหากันได้ จดกันได้ตามหนังสือพิมพ์ทั่วไปครับ ก็ใกล้เข้ามาแล้วนะครับวันแม่ วันที่พวกเราระลึกถึงพระคุณแม่ เลี้ยงดูอุ้มชูพวกเรา มาตั้งแต่เล็กจนเติบโตใหญ่ จนเป็นคนดีของสังคมเป็นคนดีของเราครับ ก็คงมีข่าวสารพูดคุยเหมือนเดิมเหมือนทุกๆ เช้า ยอดคอย ก็จะหาข่าวสารต่างๆ ที่เป็นประโยชน์มาฝากท่านผู้ฟังครับ ก็อื่นที่เราจะพูดในช่วงต่อไปครับ ช่วงนี้ทั้งสองพระองค์ ทั้งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระบรมราชินีนาถ ทรงพระประชวร ประทับ ณ โรงพยาบาลศิริราช สถานีวิทยุทักษิณสัมพันธ์ที่ ๑๐๓ ของเชิญชวนพี่น้องพสกนิกรชาวไทย ถวายความรักภักดี ถวายพระพรแก่องค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระบรมราชินีนาถ ขอพระองค์ทรงพระเจริญ พระชนม์มายุยืนนาน ทรงพระเกษมสำราญ สถิตเป็นมิ่งขวัญอยู่ในใจคนไทยทุกหมู่เหล่า ซึ่งนำมาเพื่อความสุขความเจริญ ความรัก ความสามัคคี และความปรองดองของคนในชาติ ตลอดไปครับ
			สปอดพระราชดำรัส
			ช่วงนี้ข่าวสารต่างจะทราบกันว่าจับไข้ได้ ก็มีไข้ไอระเหยเนื่องด้วย ไม่ว่าจะเป็น ก็กิลอ สองกิลอ ยาไอซ์นี้ แพงนะครับ ถ้าเป็นสมัยก่อนเขาเรียกเป็นยาของไอโซ พวกที่มีสตางค์ เวลาซื้อเป็นกรัม นิดเดียวไม่มากมาย ยังไงเสีย ยอดคอยก็ขอฝาก อย่าไปซื้อเกี้ยวหรือยุ่งยาเสพติดเลย ทุกชนิดมันไม่ดี ยอดคอยก็หาความรู้ความเข้าใจแนะนำน้องเยาวชน ตามโรงเรียนต่างๆ ยาเสพติดทุกชนิด บรรดาคุณครูต่างๆ แบ่งเวลาอันมีค่าให้ยอดคอย แนะนำน้องๆเยาวชน จริงๆแล้วน้องๆเยาวชนอาจจะไม่ข้องเกี่ยวกับยา แต่จะนำความรู้ที่จะไปสอน เพื่อนๆของเขาใช้ยาเสพติดนั้นก็ได้ ก็ถือว่าเป็นที่ไม่มีใครทำอะไรจะเรียนไว้ว่าเงินทอง มันก็หาหากอยู่แล้ว ถ้าใช้เงินในสิ่งที่ไม่มีความประโยชน์ต่อร่างกายมันไม่ดี ช่วงนี้ฝากไว้ในเรื่องยาเสพติดเป็นพิเศษด้วย ยาเสพติดให้โทษ มาเป็นเยาวชนที่ดี เอาดีด้านกีฬาดีกว่า ร่างกายก็แข็งแรง ทำให้กระชุ่มกระชวย ผู้ที่ประสบความสำเร็จด้านกีฬาได้ทั้งชื่อเสียง ทั้งเงินทอง อะไรๆ ก็ตามกันมา ขวนขวายเล่นกีฬาขวนขวาย ขนินใดก็ได้ตามที่เรารชอบ ช่วงนี้สามผลงานเพลงครับ พุดมาสักยาว มอบให้ผู้ฟังทุกท่านและทุกภาคส่วนครับ
			ช่วงเปิดเพลงและสปอดโฆษณา

สถานีวิทยุกระจายเสียงทักษิณสัมพันธ์ที่ ๑๐๓ ตำบลบันนังสตา อำเภอบันนังสตา จังหวัดยะลา คลื่น FM ๑๐๗.๕ MHz วันอังคาร ที่ ๗ สิงหาคม ๒๕๕๕			
เวลา	รายการ	ดีเจ	เนื้อหาดีเจพูด
๐๖.๐๐ - ๐๗.๐๐	เช้านี้ที่ ๑๐๗.๕	ยอด คอย	ครับก็สามผลงานเพลงให้กำลังใจพี่น้องประชาชน ที่ลงมาปฏิบัติงานภูมิภาคในพื้นที่สามจังหวัดชายภาคใต้ ไม่ว่าจะเป็นยะลา นราธิวาส บัตตานี ก็มาเพื่อดูแลความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของพี่น้องประชาชนผู้บริสุทธิ์ ตอนนี้ก็ยังปฏิเสธไม่ได้นะครับ ว่ายังมีบุคคลซึ่งเป็นคนส่วนน้อยในพื้นที่คนส่วนใหญ่ที่มีความคิดความอ่านที่ไม่ดีไม่งามถือว่าก็มีความคิดที่หลายๆท่านคงจะทราบกันดี ก็พยายามก่อเหตุความรุนแรงเพื่อสร้างสถานการณ์ เพื่อสร้างบรรยากาศของบ้านเราให้เป็นที่น่ากลัว ไม่น่าอยู่ ไม่น่ามาเที่ยว มาชม อะไอย่างนี้ ก็กลุ่มบุคคลเพียงเล็กน้อย เพราะฉะนั้น กลุ่มส่วนใหญ่ที่รักสันติภาพ รักความสงบสุข ต้องร่วมด้วยช่วยกันนะครับ พี่น้องที่รู้จักพบเห็นมีข้อมูลข่าวสาร พบเห็นช่วยแจ้งให้ทราบไม่ว่าจะเป็นหน่วยงานความมั่นคง หรือว่าฝ่ายปกครองทางอำเภอ ก็ดี เพราะว่าพวกเรา การมีส่วนร่วมทุกภาคส่วนก็ทำให้บ้านเรามีความสงบสุขกลับมาเหมือนเดิม ก็เพราะพวกเรา สองมือ หนึ่งใจ ร่วมมือกันนะครับ ซึ่งปฏิเสธไม่ได้ว่ามีความพยายามอยู่ ซึ่งเมื่อวานก็ในพื้นที่อำเภอรามัน ก็ยังมีการลอบวางระเบิดรถจักรยานบอมบ์อยู่ครับ ก็เป็นพื้นที่ในตลาดหน้าธนาคารอิสลามของอำเภอรามัน ก็ทำให้เสียหาย ธนาคารก็ต้องหยุดทำการ ซึ่งในพื้นที่บ้านเรอำเภอบันนังสตาได้รับความเสียหายไปแล้วในส่วนของสถาบันการเงินทั้ง สี่แห่ง ทำให้พี่น้องประชาชนได้รับผลกระทบการทำธุรกรรมการเงินต่างๆเหล่านี้ แหะละครับ คือผลเสียของการก่อเหตุความรุนแรง เราต้องร่วมมือช่วยกัน และเราก็ทราบว่ายังมีกำลังใหม่ที่อาจจะชักชวนไปน้องๆเยาวชน โคนชักชวนไปให้มีความคิดความอ่านที่ผิดเพี้ยนหลักศาสนา ที่ไม่ตรงกับความจริง ไปฝึกกันมาแล้วมาก่อเหตุ เราเป็นผู้ปกครอง ก็ร่วมด้วยช่วยสอดส่องด้วย เพราะว่าบางทีเราอาจจะเห็นบุตรหลานของเราไปโรงเรียนบางทีไปไม่ถึงโรงเรียนก็ได้ นะครับ ไปซ่องสุมชักจูงในทางที่ผิด จริงแล้วก็มีอยู่หลายรายที่เข้าสู่กระบวนการที่ผิดแล้วก็อาจจะเสียชีวิต และถูกจับพ่อแม่พี่น้องของเราที่ไม่ทราบว่าลูกหลานไปเรียนทุกวัน เป็นคนดีในชุมชน ในหมู่บ้าน แต่ทำไมเวลาไปอยู่ขบวนการกลุ่มผู้ก่อเหตุความรุนแรงได้ บุตรหลานของเราด้วยนะครับ ถามไถ่การเรียนเป็นยังไปบ้างเพราะว่า การเรียนรู้เรียนทั้งชีวิต พี่น้องชาวไทยมุสลิมบอกว่าการเรียนที่ไม่มีที่สิ้นสุด เรียนไปเรื่อย ไม่มีจบ ถือว่าเป็นสิ่งที่ดี เราก็จะมีความรู้เท่าทันมีความรู้ใหม่ ดีกว่าไปทำอะไรที่ไม่ดี ไม่งามเราก็ศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมในทุกแขนงเลขก็ได้

สถานีวิทยุกระจายเสียงทักษิณสัมพันธ์ที่ ๑๐๓ ตำบลบันนังสตา อำเภอบันนังสตา จังหวัดยะลา คลื่น FM ๑๐๗.๕ MHz วันอังคาร ที่ ๗ สิงหาคม ๒๕๕๕			
เวลา	รายการ	ดีเจ	เนื้อหาดีเจพูด
			และก็มีอีกเรื่องหนึ่ง กลุ่มผู้ก่อเหตุความรุนแรงเนี่ย ที่พยายามแต่งกายเลียนแบบเจ้าหน้าที่ ทุกๆ ภาคส่วนไม่ว่าจะเป็น ทหาร อส. ตำรวจของให้พี่น้องท่านผู้ฟัง สังเกต

			ด้วยนะครับ อาจจะมองเห็นว่ารถบรรทุกคันนี้ใช้ในการทุกเงินอะไรบ้าง ก็สามรถที่จะแจ้งให้เจ้าหน้าที่ตรวจสอบได้ เราต้องช่วยกัน อาจจะไม่ใช่เจ้าหน้าที่ก็ได้นะ แต่งเครื่องแบบถือปืนถืออาวุธ โดยเฉพาะอาวุธสงครามนะ เราเห็นจะได้ทราบกัน ตามแต่งเครื่องแบบทุกภาคส่วนก็จะมีเครื่องหมายตามแบบ สังกัด เครื่องหมายต่างๆ ส่วนรถที่ใช้จะบ่งบอกเป็นอย่างดีแล้วนะครับ ก็ช่วยกันสังเกตนะครับ สิ่งที่ผิดปกติทั้งหลายทั้งปวง ว่าอย่างนั้นนะครับ ย้ายอยู่เสมอการมีส่วนร่วมทุกภาคส่วน ไม่ว่าจะเป็นเด็กเล็กๆ คนเฒ่าคนแก่ ผู้อาวุโสต่างๆ ในหมู่บ้านในชุมชน ช่วงนี้เป็นช่วงเดือนรอมฎอน เดือนถือศีลอดพี่น้องชาวมุสลิมก็ปฏิบัติศาสนกิจอย่างเต็มที่นะครับ ด้วยความศรัทธาต่อองค์อัลลอฮ์ และก็ได้ไปเยี่ยมชมกันในการเปิดปอซอหลายพื้นที่นะครับก็เห็น ดีใจและภูมิใจแทนในหลายๆ หมู่บ้านร่วมมาเปิดปอซอด้วยกันที่มีสยิด ขอให้มีความสุขและบุญกุศลมากกันเลยทีเดียวครับ เอาเป็นว่าช่วงนี้สามงานเพลงสุดท้าย ในช่วง ๑๕ นาที ฟังกันให้ผู้ฟังทุกท่านของให้มีความสุขมากๆด้วยครับ
๐๓.๐๐-๐๔.๐๐			ช่วงเปิดเพลงและสวดพระราชมงคล การถ่ายทอดข่าวจากสำนักข่าว สวท. เคารพธงชาติ สารคดียาเสพติดและพระราชมงคล
๐๔.๐๐ - ๐๕.๐๐	ข่าวได้ รายวัน	ไม่ ทราบ ชื่อ	สวัสดีครับคุณผู้ฟังครับ ขอต้อนรับเข้าสู่ข่าวได้รายวันก็อยากให้เห็นน้องทราบข่าวจากทางราชการว่ามีอะไรบ้าง เยอะไปนิดหนึ่ง คงไม่ต่างกัน มาเริ่มต้นข่าวกันวันนี้ตรงกับวันอังคาร ที่ ๗ สิงหาคม ๒๕๕๕ เป็นวันที่สองของการทำงานมาเริ่มต้นข่าวกันในเรื่องของพยากรณ์อากาศครับ
			ข่าวพยากรณ์อากาศ
			มาดูในเรื่องของยาเสพติดยังมีอยู่ จับทั้งวิสามัญคนร้ายวิ่งเข้าไปในวัดต่อสู้กันที่สุพรรณบุรี วิสามัญคนร้าย แก๊งยาเสพติดขนาดที่เอาระบอบป็นยิงใส่เจ้าหน้าที่ เข้าจับกุมหนีเข้าไปในวัดไม่น่าเข้าไปเลย ไม่รู้จะไปทางไหน ชื่อผู้เสียชีวิต คือ นาย สิริพงศ์ อายุแค่ ๑๙ ปีเอง เป็นอ่างทอง ถูกยิงด้วยอาวุธปืนหน้าอก เสียชีวิตไปมีอาวุธปืนขนาด ๙ มม.กระสุนด้วย พร้อมกับจักรยานยนต์ เป็นการจับกุมของเจ้าหน้าที่ สืบทราบว่าและติดตามมาถึง ๔ เดือนแล้ว ล่าสุดมีการเคลื่อนไหวกองยาเสพติดที่วัด เจ้าหน้าที่ได้ติดตามคนร้ายไปก็มีคนร้ายทั้งหมด สี่คน จับรถจักรยานยนต์เป็นพาหนะ ก่อนเกิดเหตุ มีการส่งยาบ้า ดำรวจก็เข้าแสดงตัวจับคนร้าย ส่วนคนร้ายไหวตัวทัน ส่วนผู้ตายพยายามจี้รถจักรยานยนต์หนี ถูกเจ้าหน้าที่จับรถยนต์สกัดเอาไว้ จากนั้นได้ถือปืนหันมายิงเจ้าหน้าที่ เจ้าหน้าที่ก็ไม่รู้ว่ายิงหรือไม่ยิง ก็โดนเจ้าหน้าที่วิสามัญไป คำนวณผู้ตายมียาบ้าเกือบสองพันเม็ด ส่วนคนร้ายสามารถจับได้ ๑ คนที่ คอนมะสังข์ อำเภอเมือง

สถานีวิทยุกระจายเสียงทักษิณสัมพันธ์ที่ ๑๐๓ ตำบลบันนังสตา อำเภอบันนังสตา จังหวัดยะลา คลื่น FM ๑๐๓.๕ MHz วันอังคาร ที่ ๗ สิงหาคม ๒๕๕๕			
เวลา	รายการ	ดีเจ	เนื้อหาดีเจพูด
			นายกิตติศักดิ์ อายุ ๒๑ ปี ส่วนที่เหลืออีกสองคนหลบหนีไป ก็คงจะต้องติดตามกันมา ขาบาซาเสพติดจับกันทุกวัน ไม่มีหมด บ่งบอกว่าผู้บริโภคน ผู้เสพถ้าหาก

		เป็นผู้เสพ มีโอกาสเลิกได้ ในช่วงออกพรรษาพี่น้องชาวไทยพุทธ มีโอกาสลด ละ เลิก ได้ เอาช่วงนี้เป็นโอกาสดี ได้บุญได้กุศลด้วยดีแก่ตนเอง ก็จะหลุดพ้นจากบ่วงกรรมยาเสพติด ใช้โอกาสให้เป็นประโยชน์ฝากเตือนทุกท่านที่ติดยาเสพติดอยู่ไม่ว่าจะเป็นชนิดใดก็แล้วแต่ ไปดูเรื่องการใช้น้ำใช้ท่า บางครั้งก็มีผลกระทบอยู่เหมือนกัน ที่พนมสารคาม เป็นเรื่องเกี่ยวกับเรื่องใช้น้ำ บ่อบาดาล สาเหตุเพราะอะไร กระทรวงสาธารณสุข ห้ามเร่งใช้น้ำบาดาลหวั่นสารเคมี จากบ่อลูกรัง อะไรที่เขาขุดขึ้นมาเนี่ยนะ ปัจจุบันเราใช้สารเคมีเขอะก็ซึมลงไปใต้ดิน เมื่อเราใช้น้ำใต้ดินมาใช้มันก็จะติดสารเคมีด้วย นี่คือผล การใช้สารเคมีแบบไม่ระมัดระวัง ระยะยาวก็มีผลกระทบไปด้วยก็ลองดูนะ ในแหล่งน้ำปัจจุบันนี้ ในนาข้าว ในสวนอะไรก็แล้วแต่ เราใช้สารเคมีกันเขอะ เมื่อฝนตกชำระล้างลงไปใต้น้ำในคลอง หรือว่าซึมลงไปใต้ดิน สารเคมียังอยู่เนะ มีบางตัวไม่สามารถย่อยสลายไปได้ ก็ต้องระมัดระวังเรื่องสารเคมีอันตรายทั้งหลาย ฉะนั้นก็มาใช้มันที่ไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม มันเป็นจุลินทรีย์ อะไรพวกนี้ มันต้องควบคุมไปด้วยเพื่อที่จะทำให้น้ำ หรือผลกระทบจากสารเคมีมันเบาบางลง มิเช่นนั้นอยู่ต่อไปเรื่องน้ำบ่อบาดาล ไม่สามารถที่จะใช้รับประทานได้ มันมีสารเคมีเขอะมากมาย เพราะว่าชาวบ้านมีหมอมีแพทย์ จากโรงพยาบาลไปตรวจสุขภาพ พบว่า ผู้สูงอายุบางคนเริ่มเจ็บป่วยกันบ้างแล้ว ไม่ควรบริโภค อุปโภคในบ่อบาดาลดิน ภายในหมู่บ้านซึ่งมีกว่า ๖๐ บ่อ อันนี้เกิดขึ้นที่พนมสารคาม เป็นเรื่องราวที่อยู่ใกล้ตัวเรา พี่น้องชาวสวนในภาคใต้ การใช้สารเคมี ควรใช้ความระมัดระวัง อะไรก็แล้วแต่ที่เราชำระล้างลงไป ลงสู่พื้นดินลงสู่ลำคลอง ลงสู่แม่น้ำ ต่อไปเราทำเป็นปี สารเคมีมันสะสมไปเรื่อยต้องระมัดระวังตรงนี้ ไปดูในเรื่องชูโดอีเฟดรีน เป็นสารตั้งต้นในการผลิตยาเสพติด ก็ยังมีการจับกุมกันอยู่ ส่งพ่อค้ามูลค่ากว่า ๑๐๐ ล้านบาทไม่น้อยเลย เป็นสารเคมี ที่ถูกกัด สกัดการจับกุมสารชูโดฯ ที่ถูกซ่อนในกระเป๋ ที่ทำเป็นพิเศษ ๒๐ ใบ น้ำหนักรวม ๒๐ กิโลกรัม หากได้ครอบครองได้ จะผลิตยาบ้าได้มากกว่ามูลค่า ๑๐๐ ล้านบาท เตรียมส่งผมค้าในอำเภอหาดใหญ่ด้วย บอกว่าเพิ่งทำครั้งแรก อืม นี่ครั้งแรกเล่นกันหนักเลย ในขณะที่ได้ค่าจ้าง ๕,๐๐๐ ดอลลาร์ ตรวจสอบพบบินเข้าไทยมาแล้ว ๕-๖ ครั้ง ในรอบ ๕ เดือน เดือนละครั้ง แล้วมาบอกว่านี่เป็นครั้งแรก
--	--	--

สถานีวิทยุกระจายเสียงทักษิณสัมพันธ์ที่ ๑๐๓ ตำบลบันนังสตา อำเภอบันนังสตา จังหวัดยะลา คลื่น FM ๑๐๗.๕ MHz วันอังคาร ที่ ๗ สิงหาคม ๒๕๕๕			
เวลา	รายการ	ดีเจ	เนื้อหาดีเจพูด
			ไปดูในเรื่องที่ผิดพลาดไปแล้วในชีวิตไม่ว่าจะทำอะไรก็แล้วแต่ถือว่าเป็นการผิดพลาดในชีวิต บางคนก็ต้องถูกจองจำคุก จะด้วยเหตุผลใดๆ ก็ตามแต่ เดือนนี้ก็มีวันสำคัญของพี่น้องชาวไทยเป็นวันแม่แห่งชาติ วันที่ ๑๒ สิงหาคม ทางกรมราชทัณฑ์ เรือนจำ ก็เปิดโอกาสให้กับ ครอบครัวเข้าไปให้แวะเยี่ยม โดยเฉพาะผู้ที่ยังมีพ่อแม่ให้เข้าไปเยี่ยมกัน เขาบอกว่าน้ำตาท่วมเรือนจำ ที่ชลบุรี ก็คิดว่าทุกที่นะ จัดโครงการกอดแม่วันเฉลิมพระชนมพรรษา วันแม่แห่งชาติก็เปิดโอกาสให้ผู้ต้องขังไม่

			จำกัดชั้น จะหนักเบาขนาดไหนก็ได้เยี่ยมพบปะเยี่ยมเป็นพิเศษในช่วงวันที่ ๖ -๑๑ สิงหาคม วันละ ๔ รอบ รอบละ ๑๐๐ คน เพราะว่าผู้ต้องขังเยอะจริงๆ แสดงว่ามีการทำผิดเยอะ ผมจะพูดย้อนกลับทุกวันในเรื่องของศีลธรรม ธรรมะการยับยั้งชั่งใจ พอเกิดเหตุขึ้นมาแล้วการจองจำ จำคุกอิสรภาพมันหมดสิ้นไป ถ้าหากใคร ไปในนั้นทำใจไม่ได้ลำบาก เฉพาะเราอยู่ข้างนอกแล้วเรายังทำใจลำบาก แล้วนี่ไปสู่กักกันไว้ เขายังให้โอกาสได้พบปะเยี่ยมเยียนเหมือนได้สร้างกำลังใจก็แล้วกัน ต้องทำใจนะผู้ที่มีปัญหาหนักๆแบบนี้ไม่ว่าจะเป็นญาติพี่น้องที่อยู่ในนั้น สิ่งที่ดีที่สุดจะทำอะไรไว้ก่อน ต้องคิดคิดให้เยอะๆ เอาธรรมะเข้ามาอยู่ในใจ ไม่เช่นนั้นแล้วจะเข้าไปอยู่ในคุก หมคอิสรภาพ บางคนก็หมดชีวิตไปเลยชีวิตก็มีเท่านั้นเอง บางคนก็เสียไปเลย ประชดไปเลยจริงๆแล้ว ไม่ใช่โอกาสที่มี โดยเฉพาะขณะนี้ ท่านที่อยู่ข้างนอก นอกเรือนจำยังไม่ได้กระทำความผิด ยังมีความผิดเอาธรรมะไว้ในใจเยอะ ทำบุญทำทานโดยเฉพาะพี่น้องไทยพุทธ เข้าพรรษานะ ทำบุญได้ทุกวันยิ่งดี จะมากน้อยก็ไม่เป็นไรตามที่เราสามารถทำได้เป็นการกล่อมเกลาคใจตนเอง ให้รู้จักบาป บุญ คุณ โทษ ไม่เช่นนั้นแล้วไม่ใช่ว่ารู้อย่างนี้แล้ว ยับยั้งชั่งใจ มันสายไปแล้ว ก็นำข่าวนี มาคุยกับท่านผู้ฟัง รวมถึงผู้ที่ยังก่อเหตุในขณะนี้ ไม่ว่าจะเป็นนับถือศาสนาอะไรก็แล้วแต่ หรือไม่มีศาสนา การเข่นฆ่าผู้อื่นทำให้เสียชีวิตนี้ ไม่ใช่ธรรมดาเนะ มันเชื่อได้เหลือเกินว่ามันจะเกาะกินในใจตลอด โอกาสที่จะกลับมาเหมือนคนที่ไม่ว่าทำอะไรเลยมันลำบาก หยุต ละ เลิกการกระทำซึ่งทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน ความรุนแรง การเข่นฆ่ากัน เอาหลักธรรม คำสั่งสอนดีๆ พี่น้องชาวไทยมุสลิมจะรู้ดี ในหลักคำสอนมีอะไรบ้าง แค่นี้ก็คิดแล้ว ในใจท่านขุนช้องหมองใจแล้วยิ่งคิดและจะทำด้วยในสิ่งที่ไม่ดี มันก็บาปอยู่ในใจตรงไหน ในใจของท่านแหละครับ ต่อไปบาปจะสะสมเป็นคนที่ไม่ดี อามืด ไม่มีความเมตตา มันจะสั่งสมไปเรื่อยๆ
--	--	--	---

สถานีวิทยุกระจายเสียงทักษิณสัมพันธ์ที่ ๑๐๓ ตำบลบันนังสตา อำเภอบันนังสตา จังหวัดยะลา คลื่น FM ๑๐๗.๕ MHz วันอังคาร ที่ ๗ สิงหาคม ๒๕๕๕			
เวลา	รายการ	ดีเจ	เนื้อหาดีเจพูด
			ไปดูเรื่องค่าแรงดี จักรยานยนต์ขายได้ เมื่อมีรายได้ค่าแรงสูงขึ้น ก็มีการผ่อนรถกัน เข้าซื้อ บริษัทสินเชื่อการปล่อยเงิน อย่าลืมหักค่างาน้อย บางคนต้องการเงินกู้เงินมันได้มาง่ายแต่อย่าลืมดอกเบี้ยมันนะ เราจะส่งได้ไหม โดยเฉพาะรถรับจ้างผู้ที่ออกรถมา หรือว่ารายได้เราเพิ่มขึ้นมาขณะนี้ งานที่ทำอยู่มันมั่นคงถาวรขณะไหน บางคนออกนุ่น ออกนี้ พอตกลงงานปัญหาก็ตามมาครับ รถก็ถูกยึด งานก็ไม่มี รายได้ก็ตกต่ำ ต้องคิดให้ยาวๆ คิดให้รอบคอบ แต่เรื่องนี้เรื่องค่าแรง สินเชื่อ ค่าแรง ๓๐๐ ทำให้การผ่อนรถอะไรมันดีขึ้น ยังไงก็ขอให้ตลอดรอดฝั่งนะครับ กาเป็นหนี้เป็นสินมันบันทอนจิตใจนะ กว่าจะหมดหนี้สินมันทรมานเหลือเกิน พักสักครู่ เดี่ยวคุยข่าวทั่วไปครับ
			ช่วงเปิดเพลงและสปอตโฆษณา

			ช่วงนี้เป็นช่วงของการทำบุญนะ ทำบุญ ทำความดีทั้งพี่น้องชาวไทยพุทธ มุสลิม เหตุการณ์ขึ้นผู้กระทำให้เป็นคนนอกศาสนา เพราะว่าเขาทำดีกัน ทำบุญกันทำสิ่งที่ดีๆ แต่ตนเองไปก่อเหตุ สร้างความเดือดร้อนให้พี่น้องประชาชน ในขณะนี้ก็ยังมียูช่วยกันจะสาปแช่งมันก็เป็นบาปแก่ตัวเราเองด้วย เพราะเราทำบุญในสิ่งที่ดีๆ ถิิดดี ทำดี พุคคิ เอาเป็นว่าส่งความเหินใจไปยังผู้ที่ก่อเหตุอยู่ในขณะนี้ ให้เขาเลิกซะ ให้มีจิตใจที่ดี ก็ขอแบบนี้อย่าไปสาปแช่งเขาเลย ของให้เขากลับตัวกลับใจคิดได้ขอให้เป็นคนดี ทำสิ่งดีๆ ให้กับบ้านเมือง ทำสิ่งดีให้กลับพี่น้องประชาชน ก็ขอให้เป็นอย่างนั้น เวลาเราไปสาปแช่งเขาอะไร มันก็เป็นบาปเป็นกรรมแก่ตัวเราอีก ให้เขากลับตัวกลับใจ พี่น้องไทยพุทธก็อธิฐานจิตให้เขากลับตัวกลับใจสำนึกผิด สำนึกบาป พี่น้องชาวมุสลิมก็ช่วยกันนะ ช่วยกัน เอาละครับก็เป็นเรื่องที่เกิดขึ้นใน สาม จังหวัดภาคใต้บ้านเรา ทุกคนไม่อยากให้เหตุการณ์เกิดขึ้น ก็มาส่งท้ายข่าวกันมีเวลานิดหน่อย ไปดูเรื่องนี้หน่อย แก๊งเงินดำ ต้มตุ๋น อาจารย์ ม.คัง ศูนย์เกือบล้าน อาจารย์น่าจะรู้อยู่ ไม่ดูข่าวหรือนี่คือความโลภของคนนะ ที่เกาะกินในใจเขาบอกว่า ของฟรีไม่มีในโลกนี้ แก๊งนี้เขาคุ่อออกครับ มาพูดในเรื่องการได้เงินมาง่ายๆ แก๊งเงินดำหลอกเป็นชาวต่างชาติ จริงๆกรณีแบบนี้มีข่าวหลายครั้งแล้วนะมันเป็นเรื่องของ การหลอกลวงมันเป็นไปได้ ต้นเงินไป ๘ แสน ไม่ใช่ช้อยนะ ครับ โอ้โห ทำงานมาทั้งชีวิต รับราชการ โดยรู้จักกับคนร้ายในขณะที่เดินซื้อของในห้างสรรพสินค้าที่ชลบุรี ทำมาดีสนิทว่า หลบหนีภัยสงครามพร้อมพันรบบัตรจำนวน มาก ซึ่งเป็นเงินในการช่วยเหลือผู้ประสบภัยสงครามเป็นเคลือบสารสีเขียวไว้เพื่อความปลอดภัยและต้องใช้น้ำยาเฉพาะล้างสีดังกล่าวได้ แต่ต้องไปซื้อน้ำยา ๑ ล้าน ๕ แสนบาท แต่ให้ออกลงทุนซื้อน้ำยาคนละครั้ง ซึ่งแรกๆคนกลุ่มนี้ทำให้ดูใช้พันรบบัตรคอลลาร์ ซึ่งใช้แลกได้จริง อา เข้าใจท่านะ พิสูจน์ให้ดูว่ามันทำได้จริงหรือเปล่าโอ้เป็นแผ่นๆ เขียวเนี่ย กระดาษเขียวทำเป็นแบงค์จริงได้หรือเปล่า เขาก็เอาของจริงมา
--	--	--	---

สถานีวิทยุกระจายเสียงทักษิณสัมพันธ์ที่ ๑๐๓ ตำบลบันนังสตา อำเภอบันนังสตา จังหวัดยะลา คลื่น FM ๑๐๓.๕ MHz วันอังคาร ที่ ๗ สิงหาคม ๒๕๕๕			
เวลา	รายการ	ดีเจ	เนื้อหาดีเจพูด
			วิธีการของเขาเคลือบสีอะไรไว้แล้วไปล้างน้ำมันก็ออก จนกระทั่งนำเงินมามอบขึ้นใต้ดินบริเวณสถานีรถไฟ ท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ เนื่องจากคนร้ายอ้างว่ามีสินค้ายูเป็นเงินสดและยังไม่ได้ใช้น้ำยาเลยเชื่อว่าถูกหลอก จับกุมได้นี้คือความโลภอยากจะได้เงิน เอาละหลายๆท่านฟังข่าว แก๊งคอลเซ็นเตอร์ แก๊งอะไรต่างๆวังนะครับก็ยังมีอยู่อาข่าวได้รายวันวันคงต้องจากลากันแล้วพบกันใหม่ต่อไปนะ ขอบคุนทุกท่านที่ติดตามรับฟังขอบคุณทุกท่านทุกสถานีร่วมกัน กระจายเสียงกัน ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ วันนี้ขอบคุณทุกท่าน ลดละเลิกในสิ่งที่ไม่ดี ผู้ที่คิดไม่ดีอยู่ ยุติความรุนแรงได้แล้วขอให้ทุกท่านสุขสมหวัง โชคดีตลอดไปครับ
			ช่วงเปิดเพลง สัญญาขนาดหาย ช่วงเปิดเพลง

๐๕.๐๐ - ๑๐.๐๐		ดีใจไม่ ทราบ ชื่อ	ผ่านไปแล้วค่ะกับแดน วรเวช กับสภาวะทั้งตัวแบบนี้ หลายคนคงอยากจะ สมหวังในความรัก ทั้งคนรักพ่อแม่พี่น้อง เอาละคะมาถึงช่วงสาระสุขภาพกันแล้วนะ คะ วิธีกินให้อิ่มช่วยให้อะไรเอ่ย ช่วยให้อ่อนกว่าวัยนั่นเองคะ ๑.เราต้องคิดว่าตักอาหารแล้วมันอิ่มพอดี เพื่อควบคุมปริมาณของตัวเอง ๒.เราต้องกินอาหารอย่างช้าไม่ใช่ เคี้ยวเอื้องนะคะ กว่าจะรู้ตัวก็แน่นท้องเสียแล้ว ๓.สังเกตความอิ่มของตัวเองว่า ก่อนตักอาหารเพิ่มเราริ่มแล้วยังว่า ท้องอืดแล้วแต่ปาก ของเรายังอยากอยู่ ถ้าเราตามใจปากแบบนี้รับรองว่าน้ำหนักเพิ่มชัวร์คะ ๔.ควรวางแผนอาหาร งานที่จะไปงาน โดยเฉพาะอาหารบุฟเฟ่ต์ ถ้านานครั้ง โอเคนะ แต่อย่าปล่อยให้ อารมณ์ที่ทั้งเก่าใหม่ แต่ถ้าบ่อยก็จะทำให้น้ำหนักเพิ่มมาได้อีกแล้ว ๕.ท้องไว้ให้ขึ้นใจเลยนะคะว่า กินเพื่ออยู่คะ ไม่ใช่ว่าเราอยู่เพื่อกินคะ แต่ถ้ากินแล้ว เลือกอาหารที่มีประโยชน์นะคะ ถ้าเรากินจุจิกจิกนี้ะ กินได้คะ กินของไม่มีประโยชน์ กินไปก็เท่านั้น เราต้องกินเพื่ออยู่ไม่ใช่อยู่เพื่อกิน ดีที่สุดแล้วจะได้มีอายุอยู่กินนาน อย่างพอเพียงคะ อันนี้ดีที่สุด
------------------	--	-------------------------	---

สถานีวิทยุกระจายเสียงทักษิณสัมพันธ์ที่ ๑๐๓ ตำบลบันนังสตา อำเภอบันนังสตา จังหวัดยะลา คลื่น FM ๑๐๓.๕ MHz วันอังคาร ที่ ๗ สิงหาคม ๒๕๕๕			
เวลา	รายการ	ดีใจ	เนื้อหาดีใจพูด
๐๕.๐๐ - ๑๐.๐๐		ดีใจ ไม่ ทราบ ชื่อ	มือที่เป็น มือที่หนักที่สุดคุณผู้ฟังรู้ไหมคะเป็นมือไหน นั่นคือมือเข้าเป็นมือ ที่สำคัญที่สุด ของคนเราที่ร่างกายต้องการ ขอให้ทานมากหน่อยคะ เพื่อมือกลางวันไม่ ต้องทานเยอะนั่นเอง พอต้มมือเย็น แล้วอาจจะเปลี่ยนจากข้าวเป็นชุปน้ำขึ้นผักผลไม้ อันนี้ดีที่สุดเลยนะคะ ถ้ากินมากกินไปกระเพาะต้องทำงานหนัก สารอาหารต้องไป เลี้ยงส่วนต่างๆ แลมนึกถึงหนึ่งคุณหมอบอกว่า กินแต่ละมื้อเอาความพอเพียง เอา ช่วงเวลาวางกินอาหารเสริมพวกผลไม้ ทานยาพิษ ขนมหั้วไม่มีรสหวานเพราะว่า น้ำ ผลไม้ก็ได้ ค่อยๆจิบ ค่อยๆ เคี้ยว เพื่อให้ร่างกายของเราขยายตัวได้ง่ายไม่อ้วนเพลีย จนเกินไป สรุปลง่ายๆ กินมากรู้สึกแน่นท้อง นั่นแหละทำให้เราแก่เร็ว แต่ถ้าค่อยๆกิน อีกสัก สองชั่วโมงเราก็อิ่มในใหม่เลย จะทำให้ตัวเราไปข้างหน้า แต่อายุของเรากลับ ย้อนไปเป็นเด็กใหม่ใช้ไหนคะ เอาเป็นว่าเคล็ดลับปฏิบัติสุขภาพที่น้องฟ้าเอสมาฝาก อย่าลืมเอาไปปฏิบัติด้วย ยิ่งใครที่ไม่ทานอาหารมือเข้าตอนนี้นั่งทนอยู่นะคะ ก่อนเที่ยง รับประทานรองท้องไปก่อนก็ได้ค่ะนะ เราพักเบรกมาฟังเพลงกันเลยเพื่อให้เข้ากับ บรรยากาศวันแม่นะคะ ฟังพร้อมกันเลยคะ ช่วงเปิดเพลง ๕.๕๘ นาฬิกา ได้เวลาที่ต้องจากลาแล้ว ต้องขอภัยด้วยที่ขัดจังหวะที่ทุก คนกำลังฟังเพลง ก็ขอให้ทุกคนรักแม่ก็แล้วกัน ขอให้คุณผู้ฟังโชคดีมีความสุข จะนำโอกาสเรื่องสุขภาพดีมาฝากคุณผู้ฟังคะ จากกัน ไปกับบทเพลงที่สาวปัตตานีแนะนำมาคะ อิ่มอุ่น ก็อย่าลืมบอกรักแม่ถึงแม่ว่าเราจะไม่ กล้าบอกโดยตรง แต่เราสามารถส่งเพลงเป็นสื่อได้ ไม่ว่าท่านจะอยู่ที่ไหน ท่านจะจาก

			เราไปแล้ว เราก็ส่งความรักไปที่ท่านได้ละ เพียงเราโทรหาท่านทุกวัน เท่านั้นท่านมีความสุขแล้วละ พรุ่งนี้เรากลับมาเจอกันใหม่สวัสดิ์คะ
			ช่วงเปิดเพลง
	รายการได้ใจหนึ่งเดียว	ดีเจ อ ยู	สวัสดิ์คะคุณผู้ฟังเข้าสู่ช่วงโม่งที่สองในภาคเช้า วันนี้อังคารที่ ๗ สิงหาคม ๒๕๕๕ กับรายการได้ใจหนึ่งเดียว อีกไม่กี่วันก็จะถึงวันแม่กันก็อย่าลืมแสดงความรักไม่ใช่เฉพาะวันแม่นะคะ ควรจะแสดงทุกวันเลย และก็ขอให้รักแม่นมากกว่าเดิมนะคะ ขอให้ทุกคนรักแม่เหมือนกับที่ ยูรักแม่นะคะ เอาละวันนี้ก็ ยูได้มาอยู่กับคุณผู้ฟังรายการเพลงได้เพียง ๑ เดียวถูกหุงเพื่อชีวิตนะคะ อยากจะฟังก็อย่าลืมมอบให้กันที่ ๐๗๑๒๘๕๒๕๘ และก็ ยูก็ได้หอบบักข่าสารสารประชาสัมพันธ์มาฝากกันฟังอีกเดี๋ยวเรามาฟังเพียงช่วงหน้า เรามาฟังเพลงกันก่อนคะ
			ช่วงเปิดเพลง

สถานีวิทยุกระจายเสียงทักษิณสัมพันธ์ที่ ๑๐๓ ตำบลบันนังสตา อำเภอบันนังสตา จังหวัดยะลา คลื่น FM ๑๐๗.๕ MHz วันอังคาร ที่ ๗ สิงหาคม ๒๕๕๕			
เวลา	รายการ	ดีเจ	เนื้อหาดีเจพูด
	รายการได้ใจหนึ่งเดียว	ดีเจ อ ยู	ช่วงนี้นะคะเรามาฟังข่าวประชาสัมพันธ์หนึ่งจากกองรักษาความมั่นคงจังหวัดยะลา การศึกษานำพาอนาคตนั่นคือ การศึกษาสร้างคนให้มีความรู้ มีพื้นที่ฐานที่ดี พร้อมทั้งจะต่อสู้กับตนเองและสังคม การศึกษาทำให้คนมีความเจริญ พึ่งพาสังคม การศึกษาเป็นสิ่งที่สำคัญอย่างยิ่ง จึงจำเป็นด้านที่อยู่อาศัยที่อยู่เครื่องนุ่งห่มและยารักษาโรคการศึกษาจึงเป็นปัจจัยหนึ่งที่จะช่วยในการแก้ปัญหาทุกด้านของโลกที่มีกระแสทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีอย่างรวดเร็วและสะดวก ส่งเสริมชีวิตให้มีการเปลี่ยนแปลงและมีความจำเป็นยิ่งขึ้นด้วยนะคะ โดยมีชีวิตที่ดีมีความสุขนั่นเอง และเขวาชวนนั่นคือพลังที่มุ่งสร้างชาติในอนาคตสร้างจิตสำนึกเป็นพลเมืองที่ดีบทบาทที่สำคัญในการยื่นยันชาติและส่งเสริมการประกอบอาชีพแก่เยาวชนในจังหวัดชาติแดนภาคใต้ เพื่อมีรายได้เป็นของตัวเองเป็นกลไกในการแก้ไขปัญหาชายแดนใต้รวมถึง ช่วยพัฒนาชีวิตและปัญหาสังคมนั่นเอง ที่ผ่านมามีพี่น้องชาวจังหวัดยะลาได้น้อมนำเอาพระราชดำริของพระเจ้าอยู่หัวผู้รักสามัคคีในการเอามาปฏิบัติและน้อมนำยุทธศาสตร์เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา มาเป็นกรอบแนวคิดหลักเพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้กับประชาชนมีชีวิตที่ดี ไร้สังคมที่หลากหลาย ภูมิปัญญาท้องถิ่น และมีศูนย์กลางสอนศาสนาอิสลามประเทศไทย ในทุนทางสังคม โดยเฉพาะทรัพยากรมนุษย์ ทรัพยากรสังคม รวมทั้งแหล่งท่องเที่ยวทางประมงอีกมากมาย และเยาวชนเป็นพลังของชาติที่สำคัญ การพัฒนาชีวิตก็เหมือนคำว่า คนไม่มีเงิน คนไม่มีความรู้จะถูกดูถูกได้อย่างไร ดังจะเห็นในประเทศไทยมีอิสระเสรีเปิดกว้างในด้านการศึกษา การประกอบอาชีพต่างๆ ความเชื่อมั่น ความศรัทธาต่อศาสนา จะปฏิบัติตามความถูกต้องของกฎหมายบ้านเมืองเราจะเห็นได้จากพี่น้องชาวไทยพุทธ ไทยมุสลิมที่ประสบความสำเร็จจนมีชื่อเสียง

			บางท่านก็เป็นนักการเมือง บางท่านก็เป็นทหาร เป็นอาจารย์ เป็นข้าราชการจังหวัดอื่น อีกมากมายหลายสาขา อาชีพขึ้นอยู่กับการศึกษาแทบทั้งสิ้น การศึกษาจึงเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการพัฒนาบ้านเมืองอย่างมั่นคงอย่างยั่งยืน และนี่ก็เป็นข่าวจากกองรักษาความมั่นคงภายในจังหวัดยะลา เล่าข่าวกรศึกษานำพาอนาคต ยังไงก็อย่าลืมก็แล้วกัน กับงานเพลงลูกทุ่งเพื่อชีวิต เพิ่มงานเพลงกันเข้ามาได้ที่ ๐๙๓๒๘๕๒๕๘ นะคะ
			ช่วงเปิดเพลง
	รายการได้ใจหนึ่งเดียว	ดีเจอยู่	ผ่านพ้นไปสำหรับงานเพลงที่หยิบยกมาฟัง ช่วงนี้อาจจะพูดเพี้ยนมีบ้างผู้ฟังต้องขอภัยด้วย ช่วงนี้อยู่ในช่วงไม่สบายนิดหนึ่ง ไม่รู้เป็นอะไรเป็นหวัด ช่วยเป็นกำลังใจให้หายด้วย ช่วงนี้เรามาฟังกับสาระ ที่ยูได้มาแล้วผู้กันฟังนั่นเอง การแปร่งฟันที่แย่อาจจะส่งผลเป็นมะเร็งได้นะคะ บางทีคุณผู้ฟังต้องสังเกตกันว่าเที่ยวจะส่งผลเป็นมะเร็งต้องทำอะไร และวิธีแก้ต้องทำอะไร คือว่า วิจัยที่ประเทศอังกฤษ ได้ทำวิจัยเรื่องนี้มากกว่า ๑๐ ปีแล้ว และออกมาเตือนสุขภาพช่องปากของตนเองตั้งแต่เด็ก พวกเขาพบว่าโรคมะเร็งนี้ เกี่ยวพันกับเชื้อแบคทีเรียที่ช่องปากตัวเอง ผู้ที่มีเชื้อแบคทีเรียมากมีปัญหาฟันผุ ไม่ดูแลช่องปากตนเอง มีโอกาสเป็นมะเร็งได้มากกว่าคนปกติถึง ๘๐ เปอร์เซ็นต์กันเลยทีเดียว

สถานีวิทยุกระจายเสียงทักษิณสัมพันธ์ที่ ๑๐๓ ตำบลบันนังสตา อำเภอบันนังสตา จังหวัดยะลา คลื่น FM ๑๐๓.๕ MHz วันอังคาร ที่ ๗ สิงหาคม ๒๕๕๕			
เวลา	รายการ	ดีเจ	เนื้อหาดีเจพูด
	รายการได้ใจหนึ่งเดียว	ดีเจอยู่	นักวิจัยยังบอกต่ออีกว่าการติดเชื้อในช่องปาก เป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการเกิดมะเร็งต่างๆ และโรคเหงือกเป็นสาเหตุของกลิ่นปากและถ้าไม่รักษาฟันผุ จะทำให้เชื้อจุลินทรีย์ที่ติดอยู่ในร่องเหงือกได้ อาจส่งผลให้มีปัญหาสุขภาพอื่นๆ อย่างโรคหัวใจ ความคิด โรคหัวใจนี้ เริ่มต้นต่อยอดโดยนักวิจัยชาวอเมริกัน จะเข้าสู่กระแสเลือดและส่งผลต่อระบบต่างๆของร่างกายทางที่ดีเราก็คควรดูแลสุขภาพร่างกายที่ดีในชีวิตประจำวัน ให้ดื่มน้ำเปล่าเปลี่ยนฟันให้สะอาด กินอาหารให้ครบ ๕ หมู่ นอนหลับให้เพียงพอสุขภาพก็จะเข้มแข็งมีเรี่ยวแรงนะคะ เพียงเท่านี้ก็จะช่วยเพิ่มภูมิคุ้มกันมากมายจากที่เราไม่รู้ตัวเลข และนี่เป็นสาระที่หยิบมาสู่กันฟังกับการแปร่งฟันที่แย่ ส่งผลเป็นมะเร็งนะครับ เอามาจากเว็บไซต์ที่นี้คอตคอมนะคะ เราก็สามารถค้นหาเว็บไซต์ที่ถูกละได้นะคะ อาจจะมีคำตอบทุกคำตอบมีบ้างไม่มีบ้าง และช่วงนี้เราก็มามาฟังกันต่อกับผลงานเพลงเพื่อชีวิต ที่หยิบมอมมาให้คะ
			ช่วงฟังเพลง
			ผ่านไปแล้วเพลงที่ฟังกับรายการได้ใจหนึ่งเดียว ก็ต้องขอบคุณผู้ฟังที่อยู่ด้วยกันเป็นกำลังใจ เรากลับมาเจอกันคะ
			ช่วงเปิดเพลงยาว
			ช่วงเปิดถ่ายทอดข่าวจาก สวท.และสารคดี
			ช่วงเปิดเพลง

๑๓.๐๐ - ๑๔.๐๐		ดีเจ โมโม	ยินดีต้อนรับคุณผู้ฟังช่วงโมงภาคบ่าย ชั่วโมงแรก กับภาคแนวหน้าบ่ายโมง ถึงบ่ายสอง โมงอยู่เป็นเพื่อนกับคุณผู้ฟังกับดีเจ โมโมนะคะ กับเพลงลูกทุ่งเพื่อชีวิต อยากฟังเพลงไหนอยากจะมอบให้กับใคร ก็อย่าลืมที่จะ ๐๗๓๒๕๙๒๕๘ และช่วงนี้ อย่างที่บอกไปจะหยิบข่าวสารและประชาสัมพันธ์มาเล่าสู่กันฟังอีก เดี่ยวเรามาฟังช่วง หน้าที่แล้วกัน ช่วงนี้เรามาฟังกันเลยกับผลงานเพลงเรามาฟังกันคะ ช่วงเปิดเพลง ผ่านกันมาหลายๆงานเพลงกันเลขที่เดียว กับผลงานเพลงลูกทุ่งเพลงชีวิต ยิ่งไงก็อย่าลืม อยากจะฟังเพลงหรือว่าจะมอบให้ใคร ก็มาเพิ่มผลงานเพลงเข้าที่ ๐๗๓๒๕๙๒๕๘ นั่นเอง และมาช่วงนี้เรามาฟังกับสาระน่ารู้กับวิถีจัดการอารมณ์ โกรธนะคะ เมื่อเกิดอารมณ์โกรธจะทำร้ายตนเองหรือคนรอบข้างนั้น ควรจะเรียนรู้ที่จะอยู่กับอารมณ์โกรธได้ หมัดจัดการอารมณ์โกรธตัวเองเสมอ และถึงสิ่งที่ยั่วย สิ่งที่ย่ำแย่ที่สุดแต่ไม่ได้แนะนำในสิ่งที่จะหยุดยั่ว แต่แนะนำว่าควรจะปรับตัวทำความเข้าใจให้มากที่สุด แต่ถ้ายังโกรธอยู่ในหัวใจจะนำไปทำวิธีนี้นะ
------------------	--	--------------	---